

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004

22 juli 2004

REGERINGSVERKLARING

van de

VLAAMSE REGERING

Mijnheer de Voorzitter,

Geachte collega's,

Dit regeerakkoord heeft als titel 'Vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen'. Het streeft naar de duurzame ontplooiing van Vlamingen en Vlaanderen, naar een zorgzame, lerende samenleving en naar een goed en doelmatig bestuur.

De regeringploeg stapt naar dit parlement met een ambitieus programma en een concreet verhaal. Het is geen catalogus met voor elk wat wils. Het is evenmin een simpel verhaal waarbij de overheid alleen maar belooft en uitdeelt en de burger alleen maar ontvangt. Wij stellen u een correct en evenwichtig beleidsprogramma voor, dat voorziet in rechten en plichten. Het voorziet in evenwicht tussen vertrouwen geven en verantwoordelijkheden nemen, tussen de terechte verwachtingen die de Vlaming jegens zijn overheid mag koesteren en de verantwoordelijkheid die hij zelf moet dragen, tussen vrijheid en zekerheid, tussen persoonlijke verantwoordelijkheid en collectieve geborgenheid. Het voorziet ook in evenwicht tussen de beperkte budgettaire middelen in de komende zittingsperiode en de ambitie die in het programma is vervat. Er is een evenwicht in de beleidskeuzen. Alles ineens en voor iedereen kan niet. De overheid kan niet alle problemen oplossen, maar kan het wel beter doen door het verbeteren van de interne werking en de versterking van de instellingen. Dat is overigens een van de redenen waarom deze Vlaamse regering resoluut kiest voor meer Vlaanderen.

Vlaanderen is een regio met enorme troeven : een strategische ligging, de creativiteit en de productiviteit van de bevolking, een hoogstaand onderwijs, een sterk netwerk van KMO's en zelfstandigen, een sterke industrie en logistieke diensten, een hoge levensstandaard met goede gezondheidszorg en een rijke cultuur. Maar wij staan ook voor enorme uitdagingen op economisch, sociaal en demografisch vlak. Ze vergen een stevige, stabiele regeringploeg die in staat is om afdoende antwoorden te geven. Wij komen naar u met een boodschap van economisch dynamisme en van het stimuleren van werk en ondernemerschap, maar ook met een boodschap van solidariteit, duurzame ontplooiing van Vlaanderen, zorgzaam samenleven van betrokken burgers in wijken en verenigingen en een goed en verantwoordelijk

bestuur. We willen kansen geven aan wie vooruit wil, meetrokken al wie het moeilijk heeft.

Wij hebben nood aan meer ondernemen en meer werk. Een gezonde economie is het fundament van onze welvaart. Op Europees vlak presteert de Vlaamse economie minder goed dan zij zou kunnen. Wij hebben nood aan meer ondernemerschap, meer innovatievermogen en meer werk voor meer mensen. De drempel naar het opstarten van een eigen zaak moet worden verlaagd en investeren moet zo aantrekkelijk mogelijk worden. Onze bedrijven hebben recht op een omgevingsbeleid dat hen ondersteunt. Wij moeten meer aandacht opbrengen voor industrie, diensten, landbouw en andere sectoren. Daarbij staan administratieve eenvoud, rechtszekerheid en ruimte om te ondernemen centraal. Dit vergt het verder uitwerken van een globaal beleidskader voor risicokapitaal waarop onze KMO's, zelfstandigen en starters een beroep kunnen doen. We zullen ons ook inspannen om buitenlandse investeerders aan te trekken.

Daarnaast moet het innovatiepact correct worden uitgevoerd en worden voorzien van de nodige middelen om de Lissabon-norm van 3 percent te halen. Daarom zullen de maatregelen inzake innovatie worden uitgebreid en vergemakkelijkt voor KMO's. In een geglobaliseerde wereld moet Vlaanderen zich richten op de kenniseconomie en verder evolueren naar een ondernemende, innoverende, lerende en creatieve samenleving. Niet elk probleem vergt een nieuwe regelgeving. Milieuregels moeten correct maar ook redelijk en vooral duidelijk zijn voor de bedrijven.

Meer werk voor meer mensen is een absolute prioriteit. De arbeidsmarkt moet openstaan voor iedereen, maar werkbereidheid is de regel. Op de arbeidsmarkt is een grotere mobiliteit nodig. De regering zal inspanningen leveren om de werkzaamheidsgraad te verhogen. Overheidsinstrumenten moeten activerend zijn en vervroegd uittreden uit de arbeidsmarkt moet worden ontmoedigd. Blijven werken moet aantrekkelijker worden. Daarom moet de arbeidskost naar beneden. We hebben beslist dat er een lastenverlaging komt die niet alleen de werkenden een hart onder de riem steekt, maar die ook het verschil tussen de belasting op vervangingsinkomens en op inkomens uit arbeid stapsgewijs zal opheffen. Aldus wordt een belangrijke inactiviteitsval progressief afgebouwd.

Zonder verhoging van de activiteitsgraad zijn onze maatschappelijke ordening, onze welvaart en ons welzijn op termijn niet houdbaar. Oudere werknemers die hun job verliezen, krijgen een specifieke kostenverlaging die hen moet toelaten om opnieuw aantrekkelijk te worden op de arbeidsmarkt.

De overgang tussen onderwijs en onderneming moet vlotter verlopen. Permanente opleiding en vorming moeten onze werknemers een grote dosis weerbaarheid geven en onze ondernemingen in staat stellen om de juiste competenties te vinden. Wij zullen bijzondere inspanningen doen voor knelpuntberoepen, maar we willen daarnaast ook proberen om werkzoekenden optimaal te begeleiden. Voor degenen die met wat minder kansen aan de start komen, moet een diversiteitsbeleid worden gevoerd of moet de sociale economie een grotere, volwaardige rol spelen. Meer werk voor meer mensen betekent ook aandacht voor een betere combinatie van arbeid en gezin.

Gezinnen versterken is de samenleving versterken. Deze regering gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van mensen, ook om voor anderen te zorgen. Daarom hechten wij groot belang aan het gezin en de ondersteuning daarvan. Wij zijn het niet eens met het 'ieder voor zich en de overheid voor allen'-verhaal. De kinderopvang wordt verder uitgebouwd en de gezinszorg wordt versterkt. Er komt meer opvang voor probleemjongeren, familiaal geweld wordt krachtiger bestreden en er komt bijzondere aandacht voor kinderverdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen.

Betaalbaar wonen is voor onze gezinnen een basisrecht. Ieder mens heeft recht op een menswaardige woning. Dit recht is momenteel niet ingevuld. Wij willen iets doen aan de steeds stijgende druk op de woningmarkt. Daarom moeten er meer bouwgronden aan betaalbare prijzen op de markt komen en willen we iets doen aan puur speculatief gedrag van eigenaars. Er komen stimulerende maatregelen op het vlak van registratie-, schenkings- en successierechten. Grondreserves in woon- en woonuitbreidingsgebieden worden verantwoord aangesproken.

Ook betaalbaar huren is onze zorg. Er komt een betere oriëntering en een uitbreiding van het stelsel van huursubsidies en een woonbevak voor de bouw of de aankoop van privé-huurwoningen.

Voor het verbeteren van het woonbestand komt er een renovatiepremie. De middelen voor sociale woningbouw moeten omhoog. Daartoe zullen we doeltreffende PPS-formules hanteren. De procedures en de subsidiestelsels moeten worden vereenvoudigd. De sociale bouwmaatschappijen moeten meer ruimte krijgen. Wij zullen bijdragen tot hun financiële gezondmaking. De gemeenten zullen worden gestimuleerd om hun rol van regisseur van het lokaal huisvestingsbeleid ten volle te spelen, met een bijzondere, ruimere rol voor de sociale verhuurkantoren. Verder gaan we de structuren aanpakken en bijvoorbeeld de opsplitsing tussen koop- en huurmaatschappijen doorbreken om zo meer flexibiliteit en betere resultaten te bereiken. Vooral in de steden moeten leegstand, verkrotting en huisjesmelkerij sterker worden bestreden. Een woonbeleid is meer dan enkel investeren in stenen, het is ook investeren in mensen. Wij stimuleren daarom de betrokkenheid van bewoners in sociale huurprojecten.

Collega's, mensen moeten ook meer zorg dragen voor elkaar. De zorgsector evolueert snel, zoals de samenleving zelf. Het komt erop aan steeds een betaalbaar, maar een goed antwoord te geven op de maatschappelijke noden. Alle mensen hebben recht op een zorgwaarborg en een voldoende beschikbaar aanbod dat betaalbaar is door de invoering van een maximumfactuur. Een degelijke en professionele zorg is van groot belang. Mensen stellen terecht hoge eisen aan levenskwaliteit en moeten de kans krijgen om zo lang mogelijk thuis te blijven en daar voldoende zorg te krijgen. De overheid moet instaan voor voorzieningen die toegankelijk, kwaliteitsvol en betaalbaar zijn. Zorgvoorzieningen moeten meer vraaggestuurd werken. De mens staat centraal, niet de structuur of het systeem. Procedures mogen nooit de bovenhand halen op mensen. De verschillende zorgvormen moeten op elkaar worden afgestemd. Er is nood aan een meerjarenplanning voor de verschillende sectoren.

Toegang tot een betaalbare en toegankelijke zorg is een recht voor iedereen. We zullen de maximumfactuur, die mensen beschermt tegen onaanvaardbaar hoge kosten en die rekening houdt met de draagkracht van mensen, gefaseerd invoeren. We willen via een stappenplan proberen de achterstand in investeringsdossiers weg te werken. Voorkomen is beter dan genezen : preventieve gezondheidszorg krijgt bijzondere aandacht. Waar mogelijk verla-

gen we de drempel naar de thuisverzorging. Personen die verantwoordelijkheid opnemen in de zorg voor verwanten, zullen worden gesteund.

Collega's, de senioren zijn een groeiende en kwetsbare groep. Zij hebben recht op en nood aan zorg op maat, aan leefbare woon- en zorgcentra en aan betaalbare en verstaanbare facturen.

Vandaag in Vlaanderen is zelfmoord, onder meer bij jongeren, één van de belangrijkste doodsoorzaken. Het aantal jongeren dat zelfmoord pleegt, is de voorbije jaren dramatisch gestegen. Als gemeenschap mogen we dat nooit aanvaarden. Daarom willen we resoluut het aanbod en de financiering van de centra voor geestelijke gezondheidszorg versterken en de psychiatrische thuiszorg helpen uitbouwen.

De aangepane verbintenissen zullen worden nageleefd voor investeringen en ondersteuning voor personen met een handicap. Procedures moeten worden gerationaliseerd en vereenvoudigd.

De automatische toekenning van rechten is een zeer goede troef in het voorkomen van kansarmoede. Overmatige schuldenlast of daaruit voortvloeiende problemen moeten worden aangepakt.

Collega's, elk talent verdient kansen: het onderwijs is voor kinderen en jongeren de sleutel naar hun toekomst. Een samenleving ontleent haar kracht aan fundamentele normen en waarden. Samen met het gezin is onderwijs daarvoor de basis. Vlaanderen scoort overigens goed met zijn onderwijs en moet dat zo houden. We moeten daarom aandacht geven aan sociale ongelijkheid, aan het welbevinden van de leerlingen en de te hoge ongekwalificeerde uitstroom. Jongeren moeten op school al hun talenten kunnen ontwikkelen. Leerkrachten en directies moeten meer met hun opdracht en minder met administratieve rompslomp bezig kunnen zijn. De vrijheid van onderwijs blijft één van de pijlers, zowel de vrijheid van keuze voor de ouders als de vrijheid van de verstrekkers. Wij garanderen een gelijke financiering voor de scholen die zich in dezelfde situatie bevinden. Voor de schoolinfrastructuur wordt in budgettaire termen ook een noodzakelijke inhaalbeweging inzake investeringen ingeschreven. Voor de vernieuwing

van machineparken of dure, technische infrastructuur, verhogen we de mogelijkheden tot samenwerking met het bedrijfsleven en stimuleren we de samenwerking tussen de scholen.

Gelijkheid van kansen speelt van bij de start. We zetten daarom de stap naar de kosteloosheid van het basisonderwijs, te beginnen met het zesde leerjaar en zo 'neerdalend' tot het eerste. We geven de scholen meer mogelijkheid om de beschotten tussen het algemeen secundair, het technisch secundair, het beroepssecundair en het kunstsecundair onderwijs af te bouwen en zo sterker in te zetten op echte talentontwikkeling. De school is geen eiland in de samenleving. Met het oog op het stimuleren van creativiteit en sociale vaardigheden ondersteunen we het concept van de brede school. Kinderen met bijzondere noden verdienen bijzondere aandacht. Zij nemen deel aan het gewoon onderwijs waar het kan, aan het buitengewoon onderwijs waar het moet. Schoolmoetheid, spijbelen en gedragsproblemen moeten beter worden aangepakt. Wij zullen voor time-out-initiatieven zorgen, met actieve betrokkenheid van ouders en thuismilieu, om de jongeren in kwestie terug naar de school te halen. Het OKAN-onderwijs – onthaalklas anderstalige nieuwkomers – wordt uitgebreid en er komt een betere afstemming tussen de school en het centrum voor leerlingenbegeleiding. De pedagogisch-didactische vrijheid moet sterker worden verankerd bij de school. Wij zullen alle vroeger genomen maatregelen inzake het Nederlandstalig onderwijs in Brussel in één decreet groeperen en zetten een onthaalbeleid op in de Brusselse Nederlandstalige scholen. Toegang tot het internet en de beschikking over ICT-infrastructuur voor leerlingen is essentieel in het dichten van de digitale kloof.

Voor het hoger onderwijs ligt de klemtoon op kwaliteit en toegankelijkheid. De regering zal een geïntegreerde visie op vorming en onderwijs realiseren waarbij het hoger onderwijs voor sociale promotie aansluiting vindt bij het regulier hoger onderwijs. Wij zullen de verschillen in financiering tussen universiteiten en hogescholen objectiveren en we voorzien op korte termijn in een eenmalige financiële injectie voor de hogescholen. De verschillen in sociale toelagen voor het hoger onderwijs zullen worden afgebouwd. De associatievorming wordt

verder gestimuleerd. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar het aantrekken van Vlaamse en buitenlandse onderzoekers.

Samenleven in diversiteit is een verhaal van rechten én van plichten. De diversiteit is in de Vlaamse samenleving een onomkeerbare realiteit. Deze diversiteit is een verrijking maar stelt ook de sociale samenhang, de spankracht van onze samenleving op de proef. De betrokken mensen hebben niet alleen rechten maar ook een individuele verantwoordelijkheid. Zij moeten met respect voor anderen aan onze samenleving deelnemen, door werk en eigen inspanning participeren aan de welvaart, de fundamentele rechten en vrijheden en de normen eerbiedigen die in de grondwet, de wetten en decreten zijn vastgelegd en mogen geen mensen uitsluiten om hun etnische, religieuze of culturele achtergrond. Deel uitmaken van de Vlaamse samenleving vraagt een inspanning en is niet vrijblijvend. Wij zijn allen samen verantwoordelijk : overheid, ondernemingen, scholen, verenigingen, maar eerst en vooral de individuele burgers.

De regering kiest voor een globale en geïntegreerde aanpak van de inburgering. Vooreerst willen wij voldoende kansen bieden en bestaande discriminaties wegwerken. Daarnaast wordt het aanbod van verplichte inburgeringstrajecten uitgebreid zodat alle nieuwkomers het verplichte traject kunnen aanvatten. Voor minderjarige nieuwkomers wordt daarvoor maximaal een beroep gedaan op het onderwijs. Werkzoekende, Nederlandsonkundige oudkomers krijgen verplichte taallessen. Ook andere oudkomers worden gestimuleerd om een inburgeringstraject te volgen. Wie zich inschrijft voor een cursus Nederlands of een traject, moet dat ook voleindigen of moet zelf de kosten dragen. Het niet of niet-correct naleven van de verplichting om een inburgeringstraject te volgen, wordt beter gesanctioneerd. Wij willen zorgen voor voldoende passende inwerktrajecten. Weigering van een inwerktraject kan leiden tot verlies of vermindering van een uitkering. Wij bestrijden racisme en discriminatie op de arbeidsmarkt en versterken stimuli voor bedrijven om een diversiteitsbeleid te voeren. Ook het ondernemerschap van allochtonen willen we sterker ondersteunen.

In het onderwijs zullen wij aandringen op een verlaging van de inschrijvingsplicht tot vijf jaar. Wij aanvaarden niet dat men deelname weigert aan les-

sen die rechtstreeks raken aan de eindtermen. Wij maken werk van een volwaardige opleiding voor islamleraars, en deze zullen de Nederlandse taal moeten beheersen. Gelet op het groot aantal gevallen van verkeerde schooloriëntatie bij allochtone jongeren, versterken we het systeem van continue studiebegeleiding.

Wij willen de diversiteit in wijken op een meer leefbare manier organiseren. Wij stimuleren daartoe het eigen woningbezit, bestrijden de huisjesmelkers, spreiden de inplanting van sociale huisvesting beter over alle steden en gemeenten en geven meer ruimte aan de huisvestingsmaatschappijen om op basis van objectieve criteria een sociale woning toe te wijzen en zo een gepaste sociale mix te realiseren. Verenigingen die zich op meer dan één culturele doelgroep richten, zullen ondersteund worden om zo de sociale integratie en het samenleven van groepen te bevorderen. Speciale aandacht zal hierbij gaan naar de effectieve emancipatie van vrouwen en meisjes van specifieke minderheidsgroepen.

Een integratiebeleid wordt maar maatschappelijk gedragen als een effectief veiligheids- en handhavingsbeleid tegelijkertijd een strikte naleving van de wet verzekert. De verantwoordelijkheid van de ouders voor de ontplooiing van hun kinderen wordt beklemtoond. We ondersteunen projecten waar vrijwilligers aanspreekpunt zijn. We nemen initiatieven voor een betere beleidsafstemming tussen de bestuursniveaus en maximaliseren de mogelijkheid voor lokale besturen om overlast met administratieve geldboetes te beteugelen.

Cultuur, sport en vrijwillige inzet in verenigingen zorgen voor een warmere samenleving. De Vlaamse regering wil de cultuur in al haar verscheidenheid ondersteunen. Ze wil Vlaanderen laten uitgroeien tot een samenleving die ook door een cultureel project wordt gedragen. Ze hecht belang aan de sport en wil het jeugdbeleid bevorderen en het verenigingsleven ondersteunen. De regering wil een inspanning leveren voor cultuurparticipatie en -educatie, zal daartoe lokale en interlokale initiatieven bevorderen, en zal nagaan of alle bestaande kortingsystemen niet beter kunnen worden samengevoegd in één vrijetijdskaat. Maar ons algemene cultuurbeleid moet vooral creativiteit en ook zelfs creatieve industrieën bevorderen. Renovatie en modernisering van onze culturele infrastructuur zijn eveneens nodig. Maar een bovenbouw heeft maar zin indien die ook door de sector zelf als een meerwaarde wordt ervaren.

Wat het medialandschap betreft, blijven wij bij een gewaarborgde toegang en een divers en kwaliteitsvol aanbod. De rol en de opdracht van de openbare omroep zijn op kwaliteit gestoeld. De regering zal de openbare opdracht van de VRT evalueren, en in functie van deze evaluatie onderhandelen over een nieuw beheerscontract, met aandacht voor zijn culturele taak, voor de pluriformiteit, de informatieopdracht, het doelgroepenbereik en zijn zorg voor een open en respectvol Vlaanderen. We willen een sterkere controle op de financiële transparantie. We willen het toezicht stroomlijnen en meer oog hebben voor een marktconforme werking van de openbare omroep.

Sport is belangrijk. Wij willen de sportparticipatie verbreden, ook voor personen met een handicap en leden van kansengroepen. Een kwalitatieve opleiding, een aangepaste infrastructuur en een duurzame financiering moeten de kenmerken zijn van een eigen Vlaams sportmodel. Jeugdsport moet nog sterker worden aangemoedigd. We willen ook werk maken van een efficiënt gebruik van de sportinfrastructuur van de gemeenten en van de scholen. Jonge beloftevolle topsporters zullen alle kansen krijgen op een aangepast onderwijs en op een hoogwaardige ondersteuning.

De jeugd is onze wissel op de toekomst. Jongeren moeten ruimte hebben : om te spelen, voor de jeugdverenigingen en organisaties. Via openheid en partnerschap wordt ook de jeugd bij het beleid betrokken.

Vrijwilligerswerk en het verenigingsleven zijn het kloppende hart van onze samenleving. We willen daarom zorgen voor ondersteuning, maar ook voor omkadering, verzekering en – in samenwerking met de federale overheid – voor een aangepast statuut.

In ons beleid zijn steden, gemeenten en provincies gelijkwaardige partners in een goed bestuur. Een resultaatsgerichte en toegankelijke dienstverlening aan de burgers en ondernemingen is onmogelijk zonder onze lokale besturen. Wij gaan uit van het subsidiariteitsprincipe en kiezen voor een maximale samenwerking met het bestuursniveau dat het dichtst bij de mensen ligt en het meeste vertrouwen geniet. Niet alleen in steden en gemeenten, maar ook in wijken en buurten is betrokkenheid van belang. Daarnaast is administratieve vereenvoudiging nodig voor de relaties tussen de

gemeenten en de Vlaamse overheid. Onze steden en gemeenten hebben het recht om van de Vlaamse overheid meer autonomie binnen hun wettelijke opdrachten en minder betutteling te eisen. Dat wil ook zeggen dat de Vlaamse overheid bijvoorbeeld in principe geen opportuniteitstoezicht meer zal uitoefenen, maar zich zal beperken tot toezicht op wettelijkheid en financieel evenwicht. De Vlaamse beleidsbeslissingen zullen meer worden getoetst aan hun gevolgen voor de lokale besturen.

Er komt een globaal fiscaal pact met de gemeenten, met een bedrijfsvriendelijk karakter, een differentiatiemogelijkheid voor de versterking van de dorps- en stadskernen en de afschaffing van een aantal pestbelastingen. De gemeenten zijn het portaal van een efficiënte overheid. Daarom komt er vóór juli 2005 een nieuw gemeentedecreet en een nieuw provinciedecreet. Steden en gemeenten krijgen een financiële impuls. We zullen daartoe maximaal gebruik maken van Europese en andere fondsen voor stedelijke vernieuwing.

De regering heeft ook oog voor het platteland. Het moet een kwaliteitsvol woongebied zijn, een dynamisch productiegebied en een bron van ruimte, natuur, recreatie en stilte. Wij willen een geïntegreerd plattelandsbeleid met een afstemming van de regelgeving op de concrete situatie in elke streek. Ook hier moet de norm de levenskwaliteit van de mensen zijn.

De burger mag van de overheid degelijkheid eisen, duidelijkheid en daadkracht. Als we van de burger zin voor verantwoordelijkheid vragen, dan moeten we die ook zelf opbrengen. We moeten dan ook zorgen voor transparantie, slagvaardigheid en verantwoording. We moeten de problemen duidelijk benoemen, doen wat we zeggen en zeggen wat we doen. We moeten een open overheid zijn met een lage toegangsdrempel, die zorgt voor een regelgeving van hoge kwaliteit.

We moeten afstappen van te veel, te complexe en te gedetailleerde regelingen die bovendien onvoldoende gehandhaafd worden. De handhaving zelf van de Vlaamse regelgeving moet worden versterkt, want een correcte handhaving is een essentieel element van geloofwaardigheid en een voorwaarde voor kortere en eenvoudiger procedures.

Administratieve vereenvoudiging mag echter geen losse slogan zijn. De gemeenten zijn het aanspreekpunt bij uitstek voor de burgers en de onderne-

mingsloketten moeten dit kunnen worden voor de ondernemingen. E-government is daar een belangrijk element van, maar mag geen bron van uitsluiting worden. Duidelijke afspraken en een goede taakverdeling tussen de verschillende overheden zijn dan ook het minimum.

De steeds toenemende mobiliteitsgroei noopt tot maatregelen op het vlak van verkeersveiligheid, verkeersleefbaarheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid. Elk verkeersslachtoffer in Vlaanderen is er één te veel. Daarom moeten we alle mogelijke instrumenten aanwenden: infrastructuuringrepen, controles, harmonisering van de signalisatie, het wegwerken van zwarte punten, de aanleg van fietspaden en de integratie van nieuwe technologieën. Wij kiezen voor het STOP-principe: eerst voetgangers, dan fietsers, dan openbaar vervoer en pas dan privé-vervoer.

Het verhogen van de basismobiliteit is een centrale doelstelling. We willen een beter, sneller en meer rendabel openbaar vervoer, dat een instrument kan zijn zowel voor de bestrijding van de files als voor het voeren van een sociaal beleid. We mikken daarvoor vooral op het woon-werk- en het woon-schoolvervoer. Via samenwerkingsovereenkomsten met de NMBS en De Lijn versterken wij het geïntegreerd aanbod. Voor het lager onderwijs wordt begonnen met een experimentele fase van gratis leerlingenvervoer. Voor de leerlingen van het middelbaar onderwijs is voorzien in een verfijsing van het openbaar vervoersaanbod.

De regering zal maatregelen nemen voor de verbetering, de uitbreiding en een beter gebruik van de infrastructuur. Zij wil een inspanning doen voor de invulling van de zogenaamde missing links in het wegen-, waterwegen- en spoorwegennet. Wij streven naar een wegvignet ter vervanging van de verkeersbelasting zodat iedereen, ook buitenlanders, betaalt voor het gebruik van ons wegennet. We zullen de binnenscheepvaart verder stimuleren als alternatief voor bepaalde goederenstromen. We willen ook wegen op de besluitvorming inzake spoorinfrastructuurwerken die voor Vlaanderen belangrijk zijn, zoals de ontsluiting van onze havens en de versterkte spoorbediening van Zaventem. Zonder de problemen van lawaaihinder uit het oog te verliezen, moet het belang van de regionale luchthavens erkend worden. Onze zeehavens hebben nood aan een duurzame en economisch

en ecologisch verantwoorde toegankelijkheid. We moedigen samenwerkingsinitiatieven tussen de havens aan en versterken de ontsluiting van het hinterland. De grote infrastructuurwerken voor de zeehavens en hun ontsluiting worden gefaseerd afgewerkt, rekening houdend met de beschikbare budgettaire ruimte.

Collega's, de burger wil een rechtszekere ruimtelijke ordening. Ruimtelijke ordening behoeft een langetermijnvisie. De regering wil komen tot een meer rechtszeker beleid met minder administratieve belasting en minder willekeur. We willen de effectieve uitvoering van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. Daarvoor is een snelle en correcte afbakening nodig van het stedelijk gebied, het woongebied, en de 7000 hectare extra bedrijventerreinen, alsook de gelijktijdige afbakening van 750.000 hectare agrarisch gebied, 38.000 hectare natuurgebied en 10.000 hectare bosgebied.

Op alle bestuursniveaus wordt een klantgerichte en snelle afhandeling van de bouwvergunningsaanvragen een prioriteit. Er komt één infoloket per provincie dat afhangt van de Vlaamse overheid, waar burgers rechtstreeks de stand van hun dossier kunnen opvolgen.

De beroepsmogelijkheid van de gemachtigde ambtenaar wordt beperkt tot legaliteitsaspecten en zal geen betrekking meer hebben op de opportuniteit. De termijnen waarbinnen de gemeenten hun planningsopdracht moeten realiseren, worden versoepeld.

Ook inzake ruimtelijke ordening is duidelijkheid en effectieve handhaving belangrijk voor de geloofwaardigheid van het beleid en voor klantvriendelijker procedures.

Wij kiezen voor een stabiel milieubeleid met vereenvoudigde regels en procedures. Wij gaan in de richting van geïntegreerde vergunningen en breiden het werken met integrale voorwaarden uit. Wij willen betekenisvolle vooruitgang boeken op het vlak van water- en luchtkwaliteit, bodembescherming, geluid- en geurhinder en natuurbehoud zodat we inzake gezondheid en biodiversiteit de vergelijking met andere topregio's kunnen doorstaan. We willen hetzelfde op het vlak van eco-efficiëntie. Eén van onze doelstellingen is een substantiële verhoging van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

Er komt een maximale coördinatie tussen de ministers bevoegd voor Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening, Energie en Economie, Landbouw, Volksgezondheid en Mobiliteit en Landschapszorg en tussen hun administraties. We willen ook de verschillende regelgevingen zo goed mogelijk op elkaar afstemmen en aldus komen tot een stabiel beleid met zo eenvoudig mogelijke regels en procedures.

Meer natuur is belangrijk voor iedereen. Behoud, herstel en versterking van de biologische diversiteit is een streefdoel. We kiezen sterker voor beheersovereenkomsten met de landbouw. Ook bij haar milieubeleid zal de Vlaamse overheid respect opbrengen voor het gebruiks- en eigendomsrecht van burgers en ondernemingen.

Voor de productie en distributie van drinkwater en voor de afvoer en de zuivering van het afvalwater ontwikkelen wij een coherent beleid. Wij proberen overstromingen te voorkomen vanuit een bekken- en deelbekkenbenadering. De regering zal een inspanning leveren om haar Europese verplichtingen inzake de zuivering van stedelijk afvalwater sneller na te komen. De kostprijs van waterzuivering zal voor de gezinnen in de drinkwaterfactuur worden opgenomen.

Door een goede samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de provincies en gemeenten en de privé-sector ontwikkelen we een coherent beleid. We willen werk maken van de problematiek van de vervuilde bedrijfsgronden. We gaan voor korte en eenvoudige procedures zonder in te boeten op de kwaliteit van de sanering.

Wij zullen de totale hoeveelheid afval verder terugdringen en in het bijzonder het restafval. De internalisering van de afvalkosten wordt als principe gehanteerd. Ook inzake sorteren moeten de regels eenvoudig en transparant zijn.

Bij de invulling van het klimaatbeleid vermijden we een onevenredig zware last voor Vlaanderen in een Belgische en Europese context. Investerings in energie-efficiëntie worden gestimuleerd. Wij kiezen resoluut voor een hoger aandeel hernieuwbare energie uit windenergie, biomassa, zonne-energie en we stimuleren ook onderzoek en investeringen daarin. In de loop van 2006 zal de regering de groenestroomdoelstellingen vastleggen voor de periode tot 2018 en die ook consequent nastreven.

Vanaf 2005 voorzien we in extra ondersteuning voor de warmtekrachtkoppeling door de invoering van warmtekrachtcertificaten. Het is onze ambitie om tegen 2010 een kwart van onze energielevering te betrekken uit hernieuwbare energie of uit warmtekrachtkoppeling. We blijven ons inspannen om ook bij de gezinnen het energieverbruik te verminderen.

De verdergaande vrijmaking van de energiemarkt vereist dat Vlaanderen een grotere bevoegdheid heeft inzake energietarieven. Een vrije markt vereist ook een betere informatie van de klant. Indien nodig leggen we de netbeheerders verplichtingen op inzake duidelijkheid en leesbaarheid van de energiefacturen.

Wij maken een actieplan om de aardgasnetten versneld uit te breiden opdat de aansluitingsgraad in woongebieden 95 percent kan bedragen in 2010 en 100 percent in 2020.

Meer Vlaanderen is nodig voor een beter bestuur, dichterbij de mensen. Om de uitdagingen en problemen van de mensen op een afdoende wijze aan te pakken, moet Vlaanderen over de nodige bevoegdheden of hefbomen beschikken. Daarom hebben de regeringspartijen zich er uitdrukkelijk toe verbonden om alles in het werk te stellen om de bekende resoluties van het Vlaams Parlement van 3 maart 1999, zoals die recent werden geactualiseerd, op korte termijn te realiseren. Concreet gaan zij dus voor : volledig Vlaamse bevoegdheden voor gezondheidszorg en gezinsbeleid, ontwikkelingssamenwerking, telecommunicatie, wetenschaps- en technologiebeleid; meer fiscale en financiële autonomie; volledige constitutionele autonomie; overheveling van de spoorinfrastructuur en de exploitatie ervan; een objectieve en doorzichtige solidariteit met de andere deelstaten; homogene bevoegdheidspakketten en bevoegdheden inzake de organisatie, de werking en de inrichting van politie en justitie. Daarnaast hernemen we de onafgewerkte doelstellingen uit het vorige regeerakkoord en willen we nog een aantal bijkomende, noodzakelijke bevoegdheden en hefbomen in handen krijgen om te zorgen voor een beter bestuur.

De Vlaamse regering en de regeringspartijen nemen het engagement, zoals verwoord in de verklaring van 13 mei 2004 ten overstaan van de burgemeesters van het arrondissement Halle-Vilvoorde, over. Hiertoe vragen zij aan hun fractie in Kamer en Senaat om los van het door de fede-

rale regering aangekondigde Forum, uiterlijk bij de start van het parlementair jaar, wetsvoorstellen tot splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde voor de verkiezingen van de Kamer, de Senaat en het Europees Parlement en wetsvoorstellen tot splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde in te dienen en onverwijld goed te keuren. De Vlaamse regering zal parallel en tegelijk de institutionele middelen aanwenden waarover ze in het kader van het coöperatief federalisme beschikt om deze doelstelling effectief te realiseren.

De Brusselse Vlamingen, en alle Brusselaars die daarvoor kiezen, maken integraal deel uit van de Vlaamse Gemeenschap. We toetsen de Vlaamse regelgeving op haar toepasbaarheid in Brussel. Voor ons beleid in Brussel hanteren we de 30-percentnorm : 300.000 Brusselaars beschouwen we als doelpubliek voor ons beleid. Brussel moet een doorleefd tweetalige hoofdstad worden. Daarom zullen we een specifiek taalpromotiebeleid ontwikkelen. We waken over de naleving van de taalwetgeving en verlagen de drempel voor meldpunten voor overtredingen. Voor de uitbouw van een Vlaams welzijns- en gezondheidsaanbod, speciaal voor thuiszorg en ouderenzorg, maken we een strategisch plan. Voor het Nederlandstalig onderwijs maken we het beleid meer coherent. We breiden het aanbod inzake beroepsopleiding uit. We promoveren de Nederlandse taal en cultuur bij de internationale gemeenschap in Brussel onder meer via het Vlaams-Nederlands Huis. We ondersteunen een gezamenlijke promotie van de Vlaamse gemeenschapscentra uit Brussel en de rand.

We geven aandacht aan de Vlaamse rand en de faciliteitengemeenten. We willen de Vlaamse aanwezigheid in de rand en in de faciliteitengemeenten versterken. We zullen deze gemeenten stimuleren om zich in het beleid van de Vlaamse Gemeenschap in te schrijven en om alle decreten op een volwaardige wijze toe te passen. Voor de anderstaligen bouwen we een degelijk onthaal- en communicatiebeleid uit. We geven Nederlandstalige scholen in de rand bijkomende ondersteuning en begeleiding voor de integratie van anderstalige kinderen en nemen initiatieven tot sensibilisering van ouders over het belang van het Nederlands buiten de school. Het Nederlandstalig karakter van de rand moet worden gerespecteerd. Voor het huisvestings- en grondbeleid versterken we de inspanningen om de prijsstijgingen van de bouw-

gronden en de toenemende verfransingsdruk een halt toe te roepen. We stimuleren de faciliteitengemeenten om zich in te schrijven in het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en om alle Vlaamse decreten op een volwaardige manier toe te passen.

Vlaanderen moet zijn plaats bepalen in Europa en in de wereld. We willen de aanwezigheid van Vlaanderen in Europa en in de wereld versterken. Belangrijk hiervoor is de mate waarin we een daadwerkelijke impact kunnen hebben op de Europese besluitvorming, ons buitenlands beleid vorm geven en ons economisch aandeel in de wereld opvoeren. Op het Europese forum zullen we, onder meer door de oprichting van een Vlaamse vertegenwoordiging bij de Europese Unie, de Vlaamse belangen proactief behartigen. We willen erkenning als bijzondere constitutionele regio met een vertaling daarvan in de Europese structuren: rechtstreekse stem over de eigen bevoegdheden in de ministerraad en rechtstreekse toegang tot het Hof van Justitie. We zullen een actief beleid voeren jegens partnerregio's en jegens de nieuwe lidstaten. Bij onze buurlanden is Nederland onze bevoorrechte partner.

De Vlaamse regering wenst een actieve bijdrage te leveren aan de realisatie van de 0,7-percentnorm inzake ontwikkelingssamenwerking en aan de Europese en internationale engagementen inzake duurzame ontwikkeling. We zullen de visie, de doelstellingen, de keuzecriteria, de instrumenten en evaluatiemechanismen van de Vlaamse internationale samenwerking in een kaderdecreet bepalen en ons Vlaams ontwikkelingsbeleid afstemmen op internationale akkoorden. Geografisch richten we ons ontwikkelingsbeleid vooral op Zuidelijk Afrika.

Vlaamse export zal actief worden ondersteund. We zullen concrete doelstellingen nastreven inzake economische aanwezigheid in het buitenland. We willen investeerders aantrekken en erkend worden als topregio inzake creatieve en kenniseconomie.

Gezonde financiën zijn een basisvoorwaarde voor een gezond beleid. Een zorgzame overheid verzekert haar financieel evenwicht. Wij kiezen principieel voor een gezond beleid met een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. De Vlaamse Regering wil zich inschrijven in de normering van de Hoge Raad van Financiën maar vraagt wel dat ook de andere overheden in dit land zich correct gedra-

gen. Wij zullen garanties vragen dat alle gewesten of gemeenschappen de gemaakte afspraken eerbiedigen en vragen effectieve sancties voor wie de opgenomen verbintenissen niet naleeft.

Er zijn grote noden en verwachtingen maar slechts een kleine budgettaire ruimte. Meer doen door de schuld te verhogen en dus interen op toekomstige generaties, is geen optie. Wij zullen dus onvermijdelijk prioriteiten moeten stellen en keuzes moeten maken.

Geachte Voorzitter,

DAMES EN HEREN,

Deze regering wil samen met u bouwen aan een Vlaanderen dat vertrouwen heeft en geeft, waar het goed ondernemen is, waar het goed is om te leven, met veiligheid en nestwarmte voor al wie er woont; een Vlaanderen dat kansen biedt aan en verantwoordelijkheid verwacht van allen, ongeacht geslacht, overtuiging of afkomst en waar respect voor anderen weer vanzelfsprekend wordt; een Vlaanderen dat geen toekomst ziet in individueel of collectief egoïsme maar dat gegrondvest is op samen gedeelde normen en waarden.

Dit zijn de belangrijkste bestanddelen van het regeerakkoord dat werd afgesloten en van het programma dat wij willen realiseren. Het spreekt voor zich dat de regering in al deze sectoren meer zou willen doen en sneller zou willen vooruitgaan. Zij moet echter als een goed huisvader besturen en de beschikbare middelen laten niet toe om zo snel of zo ver te gaan als we zouden willen. Daarom moeten beleidskeuzes worden gemaakt. In het programma dat hier wordt voorgesteld, werden deze keuzes niet uit de weg gegaan. Er werd gekozen voor een geheel van maatregelen om te bouwen aan een verantwoordelijke maar solidaire samenleving. Het is een programma met evenwicht tussen de verschillende beleidsdomeinen : ondernemen en werk, gezinnen, wonen, zorg en welzijn, onderwijs, samenleving en burgerschap, cultuur, sport en jeugd, bestuur, ruimtelijke ordening, leefmilieu, Brussel en de rand en de Vlaamse positie in Europa en de wereld. Het is ook een programma met evenwicht tussen verschillende instrumenten : begrotingsmiddelen, nieuwe bestuurstechnieken, lastenverlaging en met evenwicht tussen de klem-

toon op individuele en collectieve verantwoordelijkheid.

Voor dit ambitieus programma dat gebaseerd is op die krachtlijnen, en voor dat evenwicht vraagt de regering vandaag en morgen uw vertrouwen.

BIJLAGE

Regerakkoord van de Vlaamse Regering

REGEERAKKOORD 2004

Vertrouwen geven, verantwoordelijkheid nemen

De ontplooiing van Vlamingen en Vlaanderen duurzaam bevorderen

Een zorgzame, lerende samenleving

Goed en doelmatig bestuur

G.	ZORG VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP	48
H.	(KANS)ARMOEDE BESTRIJDEN	49
V.	INVESTEREN IN ONDERWIJS, ELK TALENT ZIJN KANSEN GEVEN	50
A.	RUIMTE EN HOUVAST VOOR HET ONDERWIJS	51
	<i>We garanderen de vrijheid van onderwijs en de vrije keuze</i>	51
	<i>Basismobiliteit</i>	51
	<i>Leerlingendruk/prestatiedruk</i>	52
	<i>Leerkrachten personeelsbeleid</i>	52
	<i>schoolgebouwen</i>	52
	<i>Nationaal Waarborgfonds</i>	52
	<i>Elooisakkoord</i>	53
B.	KWALITEIT EN KANSENGELIJKHEID	53
	<i>Kosteloos basisonderwijs. Onderwijs gericht op talentontwikkeling</i>	53
	<i>Herwaardering van TSO, BSO en KSO</i>	53
	<i>Naar meer samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven</i>	53
	<i>Buitenlandse diploma's</i>	54
	<i>Brede school</i>	54
	<i>Inclusief onderwijs</i>	54
	<i>Schoolmoeheid</i>	54
	<i>Onthaakklas anderstaligen</i>	54
	<i>Centra voor leerlingenbegeleiding (CLB)</i>	54
	<i>Koepels</i>	55
	<i>Nederlandstalig onderwijs in Brussel</i>	55
	<i>Internettoegang</i>	55
C.	TOEGANKELIJK EN HOOGSTAAND HOGER ONDERWIJS	55
	<i>Decreet lerarenopleiding</i>	56
	<i>HOKTSP</i>	56
	<i>Contingentering artsenopleiding</i>	56
	<i>Financiering</i>	56
D.	LEVENSLANG EN LEVENSBREED LEREN	57
VI.	SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT. NAAR EEN ACTIEF EN GEDEELD BURGERSCHAP: MEER KANSEN, MEER PARTICIPATIE ... DUIDELIJKE RECHTEN EN PLICHTEN.	58
A.	INBURGERING	59
B.	ONDERNEMEN EN TEWERKSTELLING	60
C.	ONDERWIJS	60
D.	HUISVESTING	60
E.	VERENIGINGSLEVEN	61
F.	EMANCIPATIE VAN ALLOCHTONE VROUWEN EN MEISJES	61
G.	VLAAMS HOLOCAUSTMUSEUM	61
H.	AANPAK VAN OVERLAST DIE DE INTERCULTURELE VERBONDENHEID BEDREIGT EN ONDERMIJNEN... 61	61
VII.	VRIJE TIJD, CULTUUR, SPORT, JONGEREN EN VRIJWILLIGE INZET IN VERENIGINGEN	63
A.	EEN RIJK CULTUREEL AANBOD VOOR DE HELE SAMENLEVING	64
	<i>A.1. Cultuur uitdragen naar de brede samenleving door</i>	64
	<i>A.2. Cultuur in haar diversiteit stimuleren</i>	65
	<i>A.3. Mediabeleid</i>	65
	<i>A.4. Informatie – en communicatie</i>	66
B.	SPORT	66
C.	RUIMTE VOOR JONGEREN	67
D.	VERENIGINGEN EN VRIJWILLIGERS VERSTERKEN DE SAMENLEVING	68

VIII. LOKALE BESTUREN.....	69
Sterke steden, gemeenten en provincies: partners in goed bestuur	69
A. BESTUURSKRACHT, AUTONOMIE EN PARTNERSCHAP	69
B. STERKE STEDEN DOOR	70
B.1. ... investeren in vernieuwing en duurzame ontwikkeling	70
B.2. ... stimuleren van de aantrekkingskracht voor burgers en ondernemers ...	71
C. PLATTELANDSBELEID	71
IX. BEHOORLIJK REGELGEVEN, BESTUREN EN HANDHAVEN MET EEN PROFESSIONELE EN STABIELE ADMINISTRATIE	71
X. HET MOBILITEITSBELEID	77
A. VEILIGER EN VLOTTER VERKEER	77
B. MOBILITEIT VOOR IEDEREEN	78
C. VERHOOGDE BEREIKBAARHEID.....	79
<i>Mobiliteitsplan</i>	79
<i>Binnenscheepvaart/Waterwegen</i>	79
<i>spoorverkeer</i>	79
<i>Regionale luchthavens</i>	79
<i>Havens</i>	80
XI. RECHTSZEKERE RUIMTELIJKE ORDENING	82
RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN	82
VERGUNNINGENBELEID: KLANTVRIENDELIJKHEID, SNELHEID EN KWALITEIT	82
PLANNING	83
HANDHAVING.....	83
XII. LEEFMILIEU.....	84
A. STABIEL MILIEUBELEID MET VEREENVOUDIGDE MILIEUREGELS EN PROCEDURES	84
B. NATUURBEHOUD	84
C. WATER.....	85
D. MILIEU EN GEZONDHEID	86
E. BODEMSANERING.....	86
F. AFVAL.....	87
G. HANDHAVING	87
H. ENERGIE	87
XIII. BRUSSEL	90
BRUSSEL IS EN BLIJFT DE HOOFDSTAD VAN VLAANDEREN	90
XIV. DE VLAAMSE RAND EN DE FACILITEITENGEMEENTEN VERDIENEN MEER AANDACHT.....	92
XV. VLAANDEREN IN EUROPA EN IN DE WERELD	94
A. EUROPESE UNIE.....	94
B. BILATERAAL BUITENLANDS BELEID	95
C. INTERNATIONALE SAMENWERKING.....	95
D. INTERNATIONAAL ECONOMISCH BELEID.....	96
E. BELEID INZAKE UITVOER VAN WAPENS.....	96
XVI. MEER VLAANDEREN	97

INLEIDING

Vlaanderen: een sterke regio met veel kansen

Vlaanderen heeft ontzettend veel troeven en mogelijkheden: de strategische ligging, de creativiteit en hoge productiviteit van zovele mensen, hoogstaand onderwijs, een sterk netwerk van KMO's en zelfstandigen, een sterke industrie, goede gezondheidszorg, een hoge levensstandaard, een rijk cultureel leven en ecologisch potentieel, een sterke traditie van overleg en inspraak, de aanwezigheid van internationale instellingen, een waaier aan verenigingen...

Vlaanderen: een gemeenschap met veel uitdagingen

Deze tijd, met een te lage werkgelegenheidsgraad, de uitdaging van de "vergrijzing", de kansen maar ook de complexe realiteit van het samenleven van mensen met verschillende afkomst in Vlaanderen..., vraagt om nieuwe oriëntaties. Veel mensen verwachten dat de overheid al hun problemen oplost. Ze voelen zich ongemakkelijk in een veranderend Vlaanderen. Veel mensen leven met de idee dat de overheid hen eerder hindert dan steunt in hun plannen en ambities. Ze voelen zich beknot in hun ondernemingszin, creativiteit en vermogen om een eigen leven uit te bouwen.

KANSEN GRIJPEN, UITDAGINGEN AANGAAN

De overheid kan niet alles en kan het niet alleen. Bouwen aan een beter Vlaanderen is een opdracht van iedereen. Zoals mensen iets mogen verwachten van de overheid, doet de Vlaamse overheid ook een beroep op iedereen die in Vlaanderen woont. Immers, een overheid die niet investeert in de samenleving kan geen inspanning van de samenleving verwachten. Maar, een samenleving die haar verantwoordelijkheid niet neemt, kan moeilijk eisen stellen aan de overheid.

We nodigen iedereen uit om zijn of haar verantwoordelijkheid op te nemen. Alleen zo kunnen we een ambitieus maar realistisch project voor Vlaanderen waarmaken. Vrijheid, rechten en zelfontplooiing zijn onlosmakelijk verbonden met plichten en verantwoordelijkheden voor elkaar en voor de gemeenschap. Dit vereist een beleid dat iedereen gelijke kansen geeft om aan de samenleving deel te nemen. De sociale samenhang en solidariteit versterken veronderstelt meer respect. Respect van bestuurders voor mensen. Respect van mensen voor elkaar en voor de publieke ruimte.

Meer werk, meer zorg, minder regels, meer participatie, meer Vlaanderen: het zijn de hoofdlijnen op basis waarvan de Vlaamse regering antwoordt op de grote uitdagingen van deze tijd.

MEER WERK

“Meer werk” vereist in de eerste plaats een sterke economie. Daarvoor zijn het ondernemerschap en het innovatief vermogen van het bedrijfsleven doorslaggevend. De Vlaamse overheid kan er wel toe bijdragen. Vlaanderen zal structureel extra investeren in ondernemen, kennis, onderzoek en ontwikkeling, innovatie, leefmilieu, vlotte mobiliteit.

Vlaanderen zet ook in op een veel sterkere samenwerking tussen het onderwijs en de ondernemingen, zodat alle jongeren in beroepsgerichte en technische richtingen de kans krijgen om in de bedrijven met de nieuwste technieken en apparatuur te werken, stages te lopen en/of deeltijds te werken. Vlaanderen zal blijven investeren in een vlotte mobiliteit zodat de economische poorten als havens en luchthavens beter worden ontsloten. En in een beter en stabiel rechtskader en fiscaal aantrekkelijk klimaat, zodat ondernemers met zicht op de lange(re) termijn investeringsbeslissingen kunnen nemen. Terugdringing van administratieve last is een topprioriteit. Die hinderen bedrijven in hun groei. Dat geldt voor alle sectoren, ook voor de landbouwsector.

Meer werk vereist een maximale omzetting van economische groei, ondernemerszin, onbeantwoorde noden in de zorg in extra werkgelegenheid. De arbeidsparticipatie kan stijgen door een daling van de arbeidskost en door de arbeidsmarkt te openen voor iedereen, ongeacht scholing, afkomst, gezondheidstoestand, leeftijd. Opleiding en vorming richten we sterker op de ontwikkeling van competenties van alle mensen. Zo bestrijden we uitsluiting, dringen we het aantal arbeidsongeschikten terug en ontmoedigen we vervroegd uittreden. Werk is immers meer dan inkomen. Het betekent ook de versterking en het behoud van eigen waarde en sociale participatie. Om arbeid en zorg beter te kunnen combineren, werken we aan een flexibel loopbaanbeleid.

MEER ZORG

Gezond blijven. Minder (snel) afhankelijk van zorg. Zo min mogelijk door ziekte of functionele beperkingen worden gehinderd. Dat is cruciaal voor de levenskwaliteit van eenieder. De eerste zorg is preventieve zorg. Actief blijven is de beste preventie. Goede zorg is op de reële behoeften afgestemde zorg en gericht op duidelijke welzijns – gezondheidsdoelstellingen.

Ook hier moet de regeldruk fors omlaag. We organiseren de samenleving zo dat we ook in de toekomst een kwaliteitsvolle, betaalbare en goede zorg kunnen blijven aanbieden.

MINDER REGELS EN BETERE DIENSTVERLENING

De kwaliteit van de overheidsdienstverlening moet beter. Bureaucratie ontmoedigt creativiteit, eigen initiatief en verantwoordelijkheid. Minder regels, maar die echt handhaven. Meer appèl op verantwoordelijkheidsbesef en actief burgerschap. Rechten en plichten. Werken aan het herstel van het gezag van en het vertrouwen in de overheid. Daartoe herzien we ook de werkwijze en organisatie van de overheid. En realiseren we een meer doeltreffend, samenhangend en klantgericht overheidsoptreden.

We zijn teveel in een spiraal terechtgekomen waar ieder incident en probleem leidt tot bijkomende overheidsregels die op hun beurt hun eigen problemen opleveren. Extra

middelen en regels leveren vaak onvoldoende rendement op of zijn zelfs contraproductief. We zullen stoppen met betuttelen, maar doelstellingen vaststellen en de samenleving zelf de ruimte geven om te bepalen hoe ze die waarmaakt. De overheid beperkt zich verder tot de evaluatie van de resultaten.

MEEDOEN

De overheid maakt de samenleving niet. Dat doen mensen, ondernemingen, verenigingen en organisatie. Gedeelde normen en waarden staan garant voor een leefbare samenleving. De manier waarop mensen met elkaar omgaan in de publieke ruimte is daarbij een belangrijke toetssteen. De samenleving is pas echt vitaal als iedereen kan, mag en wil meedoen in onderling respect voor elkaar, als mensen eerst – waar mogelijk - zelf verantwoordelijkheid nemen, voor zichzelf en voor elkaar, en pas daarna iets van de overheid verwachten.

Meedoen gaat over mensen die we betrekken bij het bestuur, bij het culturele en sociale leven; over ouders die zich verantwoordelijk voelen voor het welzijn en de opvoeding van hun kinderen; over mensen die niet onverschillig de andere kant uitkijken als er problemen in de buurt zijn. Meedoen spreekt ook uit maatschappelijke activiteiten waarvoor veel vrijwilligers zich al inzetten. Meedoen betekent ook bijdragen aan het behoud en het herstel van ons milieu, de natuur. Niet alleen door de overheid, maar ook door particulier initiatief.

We streven naar een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak voor het beleid door een sterke betrokkenheid van het middenveld: de vele socio-economische organisaties, verenigingen, instellingen en comités, waarvan we de rol met betrekking tot de beleidsvoorbereiding en desgevallend –uitvoering, omschrijven in een duidelijk charter.

Meedoen veronderstelt ten slotte ook dat personen met een handicap kunnen participeren.

Meedoen betekent dat mensen samen verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van hun omgeving, dat we normen en regels niet zien als iets wat van de overheid moet, maar als iets dat we met zijn allen zo willen, in het belang van de hele gemeenschap. Dit vereist steun van de overheid. Mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat (klachten over) normovertredingen een serieus gevolg krijgen. Dit vergt een veel betere samenwerking tussen alle overheidsdiensten, politie, openbaar ministerie, de rechterlijke macht én de strafuitvoering.

GELIJKE KANSEN

De overheid moet de samenleving waar nodig sociaal corrigeren. Gelijke kansen waarmaken inzake onderwijs, werk, huisvesting, zorg, culturele en maatschappelijke ontplooiing vergt een voortdurende inzet. Eén van de bijzondere uitdagingen van het gelijke kansen beleid is de gelijke deelname van mannen en vrouwen aan de politieke en maatschappelijke besluitvorming, gelijke keuzes voor mannen en vrouwen via het bevorderen van gelijke kansen en een versterking van vrouwen in kwetsbare posities. Om deze doelstellingen te realiseren beschouwen we elke minister als verantwoordelijk voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Emancipatiedoelstellingen maken deel uit van ieders specifieke beleidsdoelstellingen. Tegelijk waken we over een goede coördinatie en afstemming van dit gelijke kansen beleid. Voor de coördinatie op regeeringsniveau zorgt de minister bevoegd voor gelijke kansenbeleid.

DIVERSITEIT

Diversiteit is een onomkeerbare realiteit geworden. Deze evolutie betekent niet alleen een verrijking van onze samenleving, ze stelt de sociale samenhang ook op de proef. De overheid moet binnen haar bevoegdheden ook voldoende kansen geven. Wie zich blijvend wil en mag vestigen in ons land, mag zich niet opstellen als een “ontvangende” toeschouwer. Daarmee doet hij/zij zichzelf, zijn/haar kinderen en de hele gemeenschap tekort. Daarom stellen we duidelijkere eisen bij inburgering en tewerkstelling. De eigen verantwoordelijkheid van de migrant staat voorop. Wie deel wil uitmaken van onze samenleving, moet daar zelf inspanningen voor doen. Op basis daarvan mag hij/zij verwachten dat onze gemeenschap hem/of haar volwaardig opneemt. Zo gaan we naar een hechtere gemeenschap waarvan iedereen volwaardig deel uitmaakt.

ONDERWIJS

Meedoen vereist een onderwijs gericht op talent –en competentieontwikkeling van alle leerlingen, leerkrachten en studenten. Zo zorgen we ervoor dat leerlingen zich goed voelen en verbeteren we de overgang van het onderwijs naar werk of de start van een onderneming. We zullen aan scholen het raam, de middelen en de ruimte geven om te innoveren en zich zo te organiseren dat talentontwikkeling echt centraal staat. Bovendien zullen we verder investeren in de professionele loopbaan van de leerkrachten en directies. We geven leerkrachten en directies meer tijd om zich te concentreren op hun kerntaken, door een duidelijke vermindering van de administratieve en bureaucratische verplichtingen.

MEER VLAANDEREN...

Vele uitdagingen en problemen van mensen in Vlaanderen kunnen niet, of niet afdoende worden aangepakt omdat Vlaanderen niet of niet volledig over de bevoegdheden of hefbomen beschikt om dat effectief te doen. Daarom engageren de Vlaamse regeringspartijen er zich uitdrukkelijk toe om alles in het werk te stellen om de bekende resoluties van het Vlaams parlement van 3 maart 1999, zoals die recent werden geactualiseerd, op korte termijn te realiseren. Concreet gaan zij dus voor:

1) volledig Vlaamse bevoegdheden voor gezondheidszorg en gezinsbeleid, ontwikkelings-samenwerking, telecommunicatie en het wetenschaps – en technologiebeleid; 2) meer fiscale en financiële autonomie; 3) volledige constitutionele autonomie; 4) de overheveling van de spoorinfrastructuur en de exploitatie ervan 5) een objectieve en doorzichtige solidariteit met de andere deelstaten; 6) homogene bevoegdheidspakketten: grotere mogelijkheden om werkloosheidsuitkeringen aan te wenden als activerend arbeidsmarkt-instrument, het aanwenden van de werkloosheidsuitkeringen voor werkervaringsprojecten, het afsluiten van Vlaamse sociale akkoorden voor Vlaamse bevoegdheden en medebekrachtiging van sociale akkoorden over federale én Vlaamse bevoegdheden, het participatiefonds, het sociaal-economisch comité voor de distributie en de nationale commissie voor de distributie, meer bevoegdheden inzake energie én bevoegdheden inzake de organisatie, de werking en de inrichting van de politie en de justitie.

In aanvulling op de gekende Vlaamse resoluties herneemt de Vlaamse regering de doelstellingen uit het vorige regeerakkoord die onafgewerkt bleven.

In het raam van het geciteerde Forum verdedigt ze de overdracht van een aantal andere aangelegenheden –noodzakelijke hefbomen voor en betere bestuur - naar Vlaanderen, dit met het oog op de realisatie van homogene bevoegdheidspakketten.

De Vlaamse Regering en haar regeringspartijen nemen het engagement, zoals verwoord in de verklaring van 13 mei 2004 ten overstaan van de burgemeesters van het arrondissement Halle-Vilvoorde, over.

Hiertoe vragen zij aan hun fractie in Kamer en Senaat om los van het door de federale regering aangekondigde Forum, uiterlijk bij de start van het parlementair jaar, wetsvoorstellen tot splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde voor de verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en het Europees Parlement resp. tot splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde in te dienen en onverwijld goed te keuren.

De Vlaamse regering zal parallel en tegelijk de institutionele middelen aanwenden waarover ze in het kader van het coöperatief federalisme beschikt om dit te realiseren.

...en een sterke band met Brussel, de Brusselse Vlamingen en aandacht voor de rand

Vlaanderen en Brussel zijn op socio-economisch, welzijns- en cultureel vlak op elkaar aangewezen. We ijveren ervoor dat Brussel een doorleefd tweetalige hoofdstad wordt waar Vlamingen zich thuis voelen.

In de Vlaamse rand pakken we prioritair de sociale verdringing aan die jongeren en gezinnen dwingt om weg te trekken uit hun geboortestreek. Het Vlaams verenigingsleven in de rand geven we een extra ondersteuning. En we kijken streng toe op het respect voor de (taal)wetgeving, vooral in de faciliteitengemeenten.

Vlaanderen is geen eiland. Onze maatschappelijke en politieke ambities passen in een internationale context. De uitgebreide Europese Unie is één van de fundamenten van ons economisch, politiek en maatschappelijk kunnen. Een sterkere aanwezigheid in de internationale samenwerking versterkt onze eigen ontwikkeling.

POLITIEKE INSTELLINGEN VERSTERKEN

Politieke instellingen versterken betekent in de eerste plaats de lokale besturen meer bestuurskracht, ruimte en slagkracht geven. Lokale besturen staan het dichtst bij de mensen. Het vertrouwen in deze overheden is groot. We versterken de bestuurskracht en slagkracht van de lokale besturen. We betrekken ze nauwer bij het Vlaamse beleid. We maken afspraken met de lokale besturen om de maatschappelijke problemen, als partners, aan te pakken. We realiseren echte interbestuurlijke samenwerking zonder betutteling. We schaffen de taaklast zonder toegevoegde waarde voor de lokale besturen af. We toetsen alle Vlaamse beslissingen op hun gevolgen voor de lokale besturen op het vlak van personeel, werkingsuitgaven en investeringen. We engageren ons om financiële meerkosten te compenseren.

De geloofwaardigheid van het politiek bestel is essentieel voor het goed functioneren van de democratie. Het democratisch gehalte van onze instellingen moet worden versterkt, evenals de consistentie en transparantie van hun werking. Daarom zullen de Vlaamse regeringspartijen zich ten gronde bezinnen en op korte termijn daarover concrete en evenwichtige voorstellen uitwerken.

We investeren verder in **een transparante en toegankelijke overheidsadministratie** die een betrouwbare, doeltreffende en samenhangende dienstverlening uitbouwt in een breed partnerschap met burgers, ondernemingen, verenigingen, instellingen en organisaties.

Globaal financieel raam

Onze budgettaire doelstelling is een gezond financieel beleid en dus het behoud van een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Principieel is Vlaanderen bereid de normen voor de periode 2006-2011 zoals voorgesteld door de Hoge Raad van Financiën als uitgangspunt te nemen. Wij zullen ons echter pas verbinden in een nieuw samenwerkingsakkoord in de mate dat de andere entiteiten zich daar ook toe engageren en er een sluitend sanctiemechanisme komt ten aanzien van entiteiten die zich niet aan de afspraken houden. Voor de periode 2004-2005 zal Vlaanderen zich houden aan het afgesloten samenwerkingsakkoord met de federale overheid. Wij zijn bereid te praten met de federale overheid over de bijkomende inspanning die de Hoge Raad voor Financiën voor 2005 vraagt in de mate dat deze inspanning met éénmalige maatregelen kan opgevangen worden. Ook hier zullen wij garanties vragen dat ook de andere entiteiten zich aan deze engagementen houden en zullen wij vragen dat er in effectieve sancties voorzien wordt bij niet naleving.

De Vlaamse regering zal bij haar aantreden de nodige maatregelen nemen zodat bij de uitvoering van de begroting 2004 geen behoefte bestaat om lasten door te schuiven naar komende jaren. Daarbij is een selectieve heroverweging van de uitgaven aan de orde om overbodige en minder essentiële uitgaven te schrappen. Vlaanderen heeft behoefte aan belangrijke investeringen op een aantal vlakken (scholengebouwen, voorzieningen voor jongeren, senioren en personen met een handicap, waterzuivering, sociale woningbouw). Om voldoende financiële marge te kunnen garanderen voor een ondernemingsvriendelijk klimaat en andere maatschappelijke behoeften mag het aandeel van de gewestuitgaven, rekening houdend met bijkomende impulsen via alternatieve financiering, in de totaliteit van de Vlaamse uitgaven onder geen beding verder dalen tijdens de regeerperiode 2004-2009. Vlaanderen beschikt over de nodige financieringscapaciteit om deze investeringen te doen. Alle niet ESR-aanrekenbare inkomsten van de Vlaamse overheid zullen we recyclen in een investeringsfonds. Zo kunnen we versneld investeren. Vlaanderen kan niet langer als enige entiteit een bijdrage leveren tot een overschot voor de globale overheid.

Eendrachtige ploeg voor een resultaatgerichte politiek

De essentie van politiek is: geloofwaardige, haalbare en realistische keuzes maken én deze waarmaken om het hoofd te bieden aan de uitdagingen van morgen en overmorgen.

Met een sterke, samenhangende ploeg die eendrachtig beslissingen neemt en correct uitvoert, kunnen we deze uitdagingen aan. Dit vereist het engagement van alle ministers om zich aan een deontologische code te houden.

* *
*

Wij komen met een boodschap van economisch dynamisme en stimuleren van werken en ondernemerschap maar ook met een boodschap van solidariteit, van duurzame ontplooiing van Vlaanderen, van zorgzaam samenleven en van goed en verantwoordelijk bestuur. Deze regering wil bouwen aan een Vlaanderen dat vertrouwen heeft en geeft, waar het goed ondernemen is, waar het goed is om te leven, met veiligheid en nestwarmte voor al wie er woont. Een Vlaanderen dat kansen biedt aan en verantwoordelijkheid verwacht van allen, ongeacht geslacht, overtuiging of afkomst en waar respect voor anderen vanzelfsprekend wordt. Een Vlaanderen dat geen toekomst ziet in individueel of collectief egoïsme maar dat gegrondvest is op samen gedeelde normen en waarden.

I. TOPPRIORITEIT: MEER ONDERNEMEN, MEER WERKGELEGENHEID

MEERWAARDENECONOMIE

Eén van onze kernopdrachten is dat Vlaanderen evolueert naar een competitieve en verantwoordelijke regio, met een economie die gelijktijdig de economische, sociale en ecologische vooruitgang bevordert. We zullen een krachtige stimulans geven aan een toekomstgerichte en duurzame economie, waarin welvaart, welzijn, sociale rechtvaardigheid en ecologisch evenwicht onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en waarin iedereen kan participeren. In deze meerzijdige economie moet iedereen zijn of haar talenten en competenties ten volle (kunnen) inzetten en ontplooien. We zullen het bedrijfsleven positief stimuleren en ondersteunen, zodat het zijn verantwoordelijkheid ten volle kan opnemen. Het bedrijfsleven staat hierin niet alleen. Om gestalte te geven aan een economie waarin de mens centraal staat, is een constructieve wisselwerking nodig met het maatschappelijk middenveld, de omgeving en ieder lid van de samenleving.

Het huidig hoge peil van welvaart en welzijn kan in Vlaanderen maar behouden worden en verder groeien, als de Vlaamse economie zich verder versterkt en meer mensen de kans krijgen en benutten om te ondernemen en te werken. Daarom stellen we meer ondernemen en meer werkgelegenheid als beleidsprioriteit voorop.

De centrale ligging en de hoge productiviteit van zovele mensen, bieden troeven en mogelijkheden voor Vlaanderen. We moeten daarop voortbouwen, willen we Vlaanderen sterker positioneren als een competitieve open regio waar industrie en diensten complementair zijn, waar het netwerk van KMO's en zelfstandigen goed kan gedijen, waar de logistieke functie - die steeds meer diensten met toegevoegde waarde omvat - verder wordt uitgebouwd, waar we verder inzetten op innovatie en creativiteit, waar er volop ruimte is voor traditionele en niet-traditionele economieën. Vlaanderen moet zijn positie als ontvangstregio voor buitenlandse en kennisintensieve investeringen met een hoge toegevoegde waarde voluit waarmaken. Tegelijk moet het sterke industriële weefsel behouden worden.

We moedigen het ondernemen en investeren aan. We faciliteren creativiteit en innovatie. Ook in niet-traditionele sectoren zoals zorg, cultuur en milieu, stimuleert Vlaanderen creativiteit, innovatie en goed ondernemerschap. We valoriseren het regionaal en subregionaal economisch initiatief en overleg. We houden bij het nastreven en realiseren van de doelstellingen inzake ecologische en ruimtelijke duurzaamheid rekening met de impact op de competitiviteit van de ondernemingen. Aan de hand van globale benchmarks op het vlak van energie, milieu, fiscaliteit...bewaken we de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor ondernemingen in verhouding tot de buurlanden en -regio's. We beperken de overlast en kost van de administratieve contacten met de ondernemingen. Binnen het raam van onze bevoegdheden streven we naar een lager niveau van fiscale en parafiscale lasten.

Economische groei was steeds verbonden met het vermogen te vernieuwen en te creëren. In de hedendaagse economie vormen informatie, kennis, innovatie, opleiding en vooral creativiteit de immateriële krachten achter groei. Tegenover nieuwe concurrenten, die een belangrijk kostenvoordeel hebben ten aanzien van Vlaamse ondernemingen, wordt concurreren op lage prijzen steeds minder evident. Vlaanderen moet daarom groeien in betere en superieure producten en diensten, met een hogere toegevoegde

waarde. Een creatieve economie richt zich op kwaliteitsconcurrentie en concentreert zich op de vervaardiging en verkoop van kwaliteitsvolle producten en diensten. Op de wereldmarkt kunnen die tegen een hogere prijs en marge verkocht worden. Productinnovatie, ontwikkeling van nieuwe markten vernieuwing van organisatorische processen, marketing en design zijn hierin cruciaal.

Ook de sociale economie geven we een volwaardige rol. Deze staat model voor een andere, "inclusieve economie", die naast economische doelstellingen ook maatschappelijke en ecologische verantwoordelijkheid integreert. De sociale economie is veel meer dan een instrument voor de (her)inschakeling van kansengroepen.

Tot slot hebben we oog voor de concrete noden van specifieke sectoren als de industrie, de culturele economie, de handel, het toerisme, de landbouw en zeevisserij...

A. ONDERNEMEN...

Doelstelling.

Vlaanderen moet verder evolueren naar een **ondernemende, innoverende, lerende en creatieve samenleving**. De dalende trend van startende en snelgroeiende middelgrote ondernemingen ("gazellen") wordt omgebogen. Inzake de netto-aangroei van het aantal ondernemingen moet Vlaanderen bij de vijf beste Europese regio's behoren. Vlaanderen moet één van de aantrekkelijkste regio's zijn voor de vestiging en de ontwikkeling van ondernemingsactiviteiten.

A.1. ONDERNEMEN, INVESTEREN EN INNOVEREN BEVORDEREN

1. Meer starters

- We werken aan een positief imago van ondernemerschap en van de opleidingen waaruit verhoudingsgewijs veel starters en ondernemers komen. We maken mensen warm voor "ondernemen".
- We vergemakkelijken de start van een eigen zaak of onderneming. We scheppen een kader voor een betere kwalitatieve oriënterende vooropleiding en opleiding/begeleiding van starters. We richten deze op nieuwe doelgroepen - waaronder jongeren (< 25 jaar), 45-plussers, allochtonen en vrouwen.
- We realiseren het idee van de accountmanager, namelijk een ambtenaar als uniek aanspreekpunt voor de ondernemer bij de opstart van een onderneming of bij de behandeling van een investeringsdossier. Dit moet passen in een brede, klantvriendelijker ombouw van de Vlaamse administratie

2. Investeren...

- We werken een globaal beleidsraam uit voor (risico)kapitaal. We vereenvoudigen er ook de toegang voor, met een duidelijke afbakening en afstemming van de doelstellingen, doelgroepen en beleidsdoelstellingen. We hanteren daarvoor onder andere de volgende instrumenten: de Vlaamse Talentenbank, de Vlaamse vriendenlening, het geïntegreerd Business Angels Netwerk, de Vlaamse waarborgregeling, het ARKimesdesfonds en, na defederalisering van het federaal Participatiefonds, een Startersfonds.

- We evalueren de verschillende federale en Vlaamse instrumenten, die voor ondernemingen de toegang tot kapitaal ondersteunen. We dringen ook aan op de regionalisering van het participatiefonds en brengen het onder in de participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV).
- We kiezen voor economisch efficiënte, voorspelbare en rechtszekere stimuleringsinstrumenten. Met betrekking tot de expansiesteun evalueren we het callsysteem binnen een gesloten enveloppe. We wenden fiscale stimuli optimaal aan. We behouden steeds een enveloppe voor projecten van duurzaam strategisch belang.

3. Buitenlandse investeerders aantrekken

- Vandaag zijn er omgevingsfactoren die buitenlandse investeerders afremmen. We pakken die geïntegreerd aan, via een intensieve beleidsafstemming binnen de Vlaamse overheid (investerings in kennis, een goede ontsluiting van de economische poorten, een betrouwbare overheid die goed scoort op de vertrouwensindex...).
- Om buitenlandse investeerders aan te trekken, voeren we, via het geïntegreerd agentschap internationaal ondernemen, een effectieve prospectiepolitiek.

4. ... en innoveren

- We gaan uit van een duidelijke strategische visie. We versterken de beleidsinstrumenten die nodig zijn voor het innovatiesysteem als geheel en realiseren een geïntegreerd en overlegd innovatiebeleid. We groeperen alle aspecten van de innovatieketen in een transparant en duidelijk project dat tot stand komt in nauw overleg met alle betrokken actoren. Dit project zal alle dimensies van de innovatieketen dekken. We realiseren toewijzingsprocedures die garanties bieden op het vlak van transparantie en gelijke behandeling. We organiseren een doelmatig horizontaal wetenschapsbeleid. We behouden de rol van het IWT als uniek loket voor technologische innovatie. We blijven de klemtoon leggen op zwaartepuntvorming.
- We voeren het innovatiepact correct uit. We investeren de nodige middelen voor wetenschap en innovatie om de 3%-norm te halen. We belasten de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) om de realisatie van deze doelstelling op te volgen. We spreiden deze stijging gelijkmatig over enerzijds de ondersteuning van het onderzoek in de bedrijven en anderzijds de ondersteuning van het fundamenteel en toegepast onderzoek aan de universiteiten en de hogescholen binnen de associaties resp. de onderzoeksinstellingen.
- We breiden de innovatiepremie voor KMO's uit naar activiteiten van kennistoepassing en voeren steunmaatregelen in voor de O&O-afdeling van Vlaamse bedrijven. We helpen KMO's met beperkte O&O-capaciteit met innovatiepremies en laagdrempelige initiatieven. We erkennen daarbij het belang van fiscale stimuli. Wij hechten bijzonder belang aan bedrijven die radicaal innoveren.
- We promoten Vlaanderen verder als een creatieve en kennisintensieve regio. We streven naar een actieve aanwezigheid in economische en technologische ankerpunten en naar een hoge Vlaamse participatie in Europese programma's.
- We moedigen een grotere mobiliteit aan tussen de industrie, de publieke sector en de academische wereld, evenals een grotere mobiliteit van vorsers zowel binnen als van en naar Vlaanderen. Daartoe zorgen we voor een degelijk statuut, kwaliteitsvolle omkadering en voldoende loopbaanperspectieven. We maken een gedifferentieerd loonbeleid mogelijk.

- We verzekeren kennistransfert tussen universiteiten, kenniscentra en bedrijven. Hierbij ondersteunen en stimuleren we techno-startersprogramma's en spin-offs, in het bijzonder ook van bedrijven. In het innovatiebeleid besteden we de nodige aandacht aan niet-technologische facetten, zoals gebruikersaspecten en design. We spelen pro-actief in op de uitdagingen en kansen die de bestaande en potentiële sterktes van kenniscentra bieden.
- We nemen onze verantwoordelijkheid ten aanzien van ontwikkelingslanden door de ontwikkeling, in partnerschap, van het kennispotentieel.
- Openbare aanbestedingen worden aangewend als stimulans voor het innovatiepotentieel, onder meer op ecologisch gebied.
- Om een krachtig innovatiebeleid te kunnen voeren, onderhandelen we met de federale overheid over een pakket stimulerende maatregelen. We hebben het dan over sociale bijdragen voor O&O-personeel in ondernemingen, de fiscale behandeling van aandelenopties, herstart na gerechtelijk akkoord, belastingkrediet voor O&O-uitgaven en het aanbestedingsbeleid.

A.2. ONDERNEMINGSVRIENDELIJK FLANKEREND BELEID

1. Administratieve vereenvoudiging en stabiele regelgeving

- We zorgen voor een stabiel, sober, rechtszeker en dus voorspelbaar regelgevend kader en voor zo weinig mogelijk administratieve lasten. We maken de overheidsdiensten on line beschikbaar en zorgen voor één loket voor de onderneming.
- We bouwen een goed systeem uit voor informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende overheden (lokale en Vlaamse overheid) en overheidsdiensten. Op die manier volstaat voor ondernemingen, verenigingen en burgers een eenmalige aangifte van gegevens.

2. Vergunningenbeleid

- We streven naar een systeem van geïntegreerde unieke vergunning van zodra de administratie klaar is om deze op een snelle en kwaliteitsvolle wijze af te leveren. Op korte termijn zullen we een stap zetten inzake de integratie van de bouw – en milieuvergunning zoals voorzien in hoofdstuk XII, 1.

3. Fiscaliteit

- We sluiten een globaal fiscaal pact met de gemeenten en provincies over onder meer een meer bedrijfsvriendelijke fiscaliteit.
- We splitsen milieuheffingen op in fiscaal aftrekbare retributies en regulerende heffingen.

4 Sociaal-economisch streekbeleid

- We voeren het sociaal-economisch streekbeleid correct uit en zorgen voor een stabiel sociaal-economisch instrumentarium. We versterken de coördinatie, interactie en wederzijdse betrokkenheid tussen de bestaande initiatieven.

5. Ruimte om te ondernemen

- We zorgen voor het snel en makkelijk aansnijden van nieuwe en het saneren van de bestaande bedrijfsterreinen. Tegen 2007 realiseren we de 7000 ha bedrijfsterreinen zoals opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (1997-2007). Bij de opmaak van het nieuwe RSV voorzien we in een strategische voorraad aan bedrijfsterreinen.. We scheppen vlotte procedures, zodat bedrijven deze extra terreinen ook vlug in gebruik kunnen nemen.
- Na de planologische afbakening, versnellen we het bouwrijp maken en in gebruik nemen van bedrijventerreinen. We blijven het principe van de ijzeren voorraad aan bedrijventerreinen onderschrijven. Op die wijze zullen de vaak noodzakelijk lange termijnen voor het afbakenen en bouwrijp maken van de terreinen minder hinderlijk zijn. Bij de bestemming van bedrijventerreinen streven we maximaal naar een multimodale ontsluiting. Bedrijventerreinen plannen we bij voorkeur in de buurt van spoor- en/of waterwegverbindingen.

6. Stabiel milieubeleid met vereenvoudigde milieuregels en procedures.

- Het zorgen voor een goede en toepasbare milieuregelgeving, is een kernopdracht van de overheid. Europese en internationale afspraken worden tijdig en correct nageleefd. Enkel wanneer er een brede maatschappelijke consensus is of een duidelijk toegevoegde waarde is op het vlak van voedselveiligheid, verkeersveiligheid of volksgezondheid, of voor het opbouwen van een technologische voorsprong die leidt tot een hogere eco-efficiëntie, kunnen we bij de omzetting van de Europese richtlijnen verder en/of vlugger gaan dan wat in deze voorzien is als verplichting. Dit alles realiseren we steeds zonder nodeloze administratieve belasting en rekening houdend met de concurrentiekracht van onze ondernemingen..
- We actualiseren de studie van de Commissie Evaluatie Milieu – en uitvoeringsreglementering. We voeren de conclusies van de studie uit, voor zover ze leiden tot een vereenvoudiging van de milieu – en uitvoeringsregels.
- We vereenvoudigen VLAREM en geven een grotere verantwoordelijkheid aan de gemeenten.
- Bedrijven krijgen de mogelijkheid om evenwaardige technieken en middelen te gebruiken om gekwantificeerde milieudoelstellingen te halen. We zorgen voor de nodige rechtszekerheid op dat vlak.
- We introduceren de geïntegreerde vergunning voor welbepaalde categorieën van activiteiten en inrichtingen die momenteel zowel een milieu- als stedenbouwkundige vergunning nodig hebben maar waarvan de stedenbouwkundige impact beperkt is.
- We implementeren het systeem van integrale voorwaarden voor een realistisch aantal categorieën van ondernemingen.
- We moduleren de afkoppelingsplicht zodat win-win akkoorden mogelijk zijn mits een correcte kostenaanrekening. We passen daartoe de rondzendbrief afvalwater aan.

7. Energie

- We scheppen de randvoorwaarden voor een goed werkende energiemarkt. We houden daarbij rekening met de concurrentiepositie van de ondernemingen en met ecologische overwegingen. Eén van de instrumenten is een benchmark van de energiekosten, die zo nodig moet toelaten de concurrentiehandicaps van de Vlaamse bedrijven weg te werken. Deze benchmark vergelijkt de energieproductiekost, de distributiekost en de indirecte kost ten gevolge van heffingen en openbare dienstverplichtingen tussen Vlaanderen en de belangrijkste handelspartners. Het concurrentieel nadeel, dat zou blijken uit de benchmarking die binnen een redelijke termijn wordt uitgevoerd, zal worden verholpen via kortingen op of plafonnering van de verplichtingen, tenzij er meer adequate methodes worden gevonden.
- We zullen op permanente wijze de toepassing van het instrument groenestroomcertificaten verfijnen en bijsturen om de Europese doelstelling te bereiken.

A.3. SPECIFIEKE MAATREGELEN VOOR DE VERSCHILLENDE SECTOREN

1. Industrie

- Het industriële weefsel is de bakermat voor vele andere economische activiteiten en de basis van welvaart. We vervullen de kernvoorwaarden (milieu, energie, fiscaliteit, flexibiliteit, arbeidsmobiliteit, ondersteunen en stimuleren van productinnovatie, logistieke omkadering...) om die voor de toekomst veilig te stellen en te versterken.

2. Handel

- Om de economische en handelsfunctie van de steden te versterken, nemen we economische parameters op voor de aanwending van de middelen uit het stadsvernieuwingsfonds.
- We ondersteunen en versterken de buurtwinkels (betere verweving van woon- en handelsfunctie, wonen boven winkels, uitbreiding van de producten en diensten die door buurtwinkels mogen worden geleverd, productinnovatie).
- We maken een einde aan de ruimtelijke wildgroei van baanwinkels via een goede ruimtelijke clustering van deze groothandelszaken.
- We werken een systeem van rentetoeelagen uit om de schade die kleine ondernemingen lijden door een geringe bereikbaarheid ten gevolge van openbare werken te compenseren.

3. Toerisme

- We werken verder aan een volwaardige toeristische productontwikkeling. We doen dat in samenwerking met de private sector en met bijzondere aandacht voor strategische planning, marketing, communicatie en distributie.

4. Culturele economie

- We ontwikkelen een beleid voor de creatieve industrieën: musical, muziek, film, mode, design, literatuur en letteren ... met een analyse en een actieplan. Dit kan leiden tot de oprichting van een culturele investeringsmaatschappij).

5. Landbouw en zeevisserij

Dit is de eerste maal dat een Vlaamse regering van bij haar installatie over de volledige bevoegdheid beschikt inzake het land-, tuinbouw- en visserijbeleid. Los van de concrete programmapunten in dit Regeerakkoord is het de ambitie van de Vlaamse regering om hier ten volle uitvoering aan te geven.

- We geven rechtszekerheid aan de landbouwers door een stabiele en transparante wetgeving.
- Voor de gronden die door de landbouw worden gebruikt verlenen we het recht op een correcte vergoeding en/of een evenwaardige grondruil aan de uitbater van het landbouwbedrijf wanneer de overheid een aanzienlijk deel van het landbouwbedrijf en/of gronden verwerft.
- We geven ruimere kansen en toekomstperspectief aan de landbouw. We richten ons beleid naar modernisering, innovatie en kansen voor jongeren met het oog op duurzame landbouw. Wij verhogen het plafond voor de waarborgregeling in het kader van de VLIF-steun en ondersteunen innovatieve voorstellen o.m. coöperatieve projecten met een meerwaarde voor de producenten. Tevens doen we een jaarlijks pariteitsonderzoek.
- We werken een toekomstgerichte landbouw uit, met een echte administratieve vereenvoudiging en ruimte voor innovatie, industriële akkerbouwteelten, proeftuinen, ... als belangrijk en economisch onderdeel van een gecoördineerd horizontaal plattelandsbeleid dat zich uitstrekt over vele beleidsdomeinen zoals ruimtelijke ordening, onderwijs en vorming, welzijn, cultuur, economie, werkgelegenheid, toerisme, mobiliteit, wonen, leefmilieu, erfgoed, ...
- Het tweede pijler beleid, als onderdeel van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is rechtstreeks gericht op de land- en tuinbouwactiviteiten en de omschakeling ervan gericht op een verbreding van de plattelandseconomie.
- Administratieve vereenvoudiging wordt nagestreefd door de diverse aangiften te herleiden tot één enkele aangifte voor alle overheden. Daartoe wordt overleg gepleegd met de federale overheid en de sector. Ook binnen de overheid gaan we voor een vereenvoudiging en transparantie van alle procedures en maatregelen.
- Er komt een nieuw mestdecreet dat vereenvoudigd, transparant en meer resultaatgericht is, zonder te raken aan de milieudoelstellingen zoals Europees bepaald. De opbrengst van de heffingen moet aangewend worden voor stimulerende maatregelen in de sector. We onderzoeken de mogelijkheden om de dynamiek in de sector te versterken.
- Om aan de uitdagingen inzake voedselveiligheid en kwaliteit een adequaat antwoord te geven moeten de mogelijkheden vervat in het Vlaams plan voor plattelandsontwikkeling en het VLIF worden uitgediept en versterkt. Bovendien moet een structurele oplossing worden uitgewerkt voor het vergoeden van de economische schade ingeval van incidenten in de voedselketen.
- We voeren een Vlaams kwaliteitsbeleid gericht op de productie en de promotie van kwalitatief hoogstaande producten, geproduceerd op duurzame wijze. In dat kader wordt werk gemaakt van de reorganisatie van de VLAM waarbij haar structuur wordt aangepast zodat haar hoofdtaak – de promotie van de Vlaamse landbouw, tuinbouw- en visserijproducten – meer centraal komt te staan.

- De Vlaamse regering zal de productie en distributie van producten van de biologische en geïntegreerde land- en tuinbouw aanmoedigen.
- Er moet een flankerend beleid gevoerd worden om tot een duurzame energievoorziening van de glastuinbouwsector te komen en haar concurrentiepositie te versterken.
- De paardenfokkerij en de stamboekwerking zal gesteund en gestimuleerd worden.
- We versterken het onderzoeks- en innovatiepotentieel binnen het beleidsdomein landbouw en visserij met specifieke aandacht voor het toepassingsgericht, praktijkgericht en beleidsgericht onderzoek onder meer met het oog op de introductie en verbetering van teelten gericht op het opwekken van groene energie of de productie van grondstoffen.
- We garanderen een goede vertolking van de standpunten van de Vlaamse landbouw en visserij op Europees vlak. We streven voor ingevoerde producten uit derde landen naar gelijke productie- en kwaliteitsnormen als voor de Europese land- en tuinbouwers.
- De Vlaamse regering gaat voor het behoud van een onafhankelijke visserij door meer samenwerking en eenvoud in de bestaande structuren. Dit houdt in dat die belangen op een coherente wijze door de Vlaamse regering worden behartigd. Soepelheid in de samenwerking tussen de overheidsdiensten, de rederscentrale, de stichting duurzame visserij en alle actoren is van levensbelang voor de eigen visserijsector.
- Samen met de rederscentrale moet binnen de quotaregeling, de verzekering van het kleine vlootsegment worden bestendigd.
- Om het gemeenschappelijk belang en de tewerkstelling in de sector te verzekeren moet er een veilingsplicht komen en coördinatie van de afzet.

6. Diensteneconomie

- We realiseren maximaal het groeipotentieel dat zich nog bevindt in de Vlaamse diensteneconomie. Daartoe wordt het ondernemerschap en de managementcapaciteit gestimuleerd in de zorg-, de cultuur-, de welzijns- en de onderwijssector.

B. ...WERKGELEGENHEID

Dé uitdaging is het omzetten van economische groei, ondernemingszin, de onbeantwoorde vragen in de zorg ... in extra werkgelegenheid. De rol van de overheid is die van spelverdeler. De overheid formuleert de doelstellingen en werkt – in overleg met de sociale partners - een regelgevend kader en flankerend beleid uit om die doelstellingen te realiseren en jobcreatie te faciliteren.

Om de werkzaamheidsgraad te verhogen sleutelen we aan een arbeidsmarkt die open staat voor iedereen, ongeacht scholing, afkomst of gezondheidstoestand. Niemand mag worden uitgesloten. De werkwinkels moeten daarom inzonderheid werk op maat aanbieden voor ouderen, arbeidsgehandicapten, herintreders en etnisch-culturele minderheden. Deze aanpak houdt ook in dat het arbeidsmarktbeleid soepele en warme overgangen mogelijk maakt tussen gezin en werk, leren en werk, en inactiviteit en werk. We werken aan een loopbaanbeleid waarbij de ontwikkeling van de talenten van werknemers centraal staat en verworven competenties ook op de arbeidsmarkt

gevaloriseerd worden. Op die wijze zal het Vlaams beleid ook bijdragen tot meer mobiliteit op de arbeidsmarkt.

In een inclusief Vlaanderen verwachten we van iedereen op actieve leeftijd dat hij of zij, binnen zijn of haar mogelijkheden op bijdraagt tot de verbetering van het welzijn van alle Vlamingen. Hij of zij kan dit doen door het opnemen van betaalde arbeid, door het verrichten van sociaal nuttige onbetaalde arbeid, door te studeren of een opleiding te volgen... Stilzitten en wachten is geen sociaal alternatief.

In overleg met de SERV-partners werken we systematisch aan een versterkt economisch draagvlak, dat flexibel genoeg is om vlot in te spelen op de snel wijzigende Europese en globale context en stabiel genoeg om zekerheid te bieden voor rendabele investeringen en stabiele jobs voor iedereen.

Elke Vlaming moet op actieve leeftijd de gelegenheid krijgen én de attitude hebben om een volwaardige job uit te oefenen. De **werkzaamheidsgraad** moet jaarlijks stijgen.

B.1. ORGANISATIE VAN DE ARBEIDSMARKT. SPECIFIEKE STIMULANSEN VOOR KANSENGROEPEN

1. Naar een meer mobiele arbeidsmarkt

- We voeren een werkgelegenheidsbeleid vanuit het perspectief en streven naar een meer mobiele arbeidsmarkt. Daarin is meer aandacht voor maatwerk, waarbij (de nood om) sneller van job (te) veranderen positief wordt gewaardeerd en ervaren. We maken het werken van op afstand (e-werken, thuiswerken en werken in satelietkantoren...) gemakkelijker. We moedigen werkgevers aan om de arbeidsomgeving zo aan te passen en in te richten dat er ook jobs beschikbaar zijn voor mensen die nu niet of te weinig op de arbeidsmarkt terecht kunnen. Met het oog op een dergelijke mobiele arbeidsmarkt zetten we vooral in op beleid gericht op de ontwikkeling van de competenties van mensen zodat zij de mogelijkheden en kwaliteiten hebben om zich goed te voelen op een dergelijke arbeidsmarkt en gemotiveerd worden en blijven om te werken.

2. Vlaams werkgelegenheidsakkoord

- We sluiten een nieuw Vlaams Werkgelegenheidsakkoord met een duidelijk engagement van alle partners om de gemaakte afspraken correct na te leven en uit te voeren.

3. Vlaamse CAO's

- We bevestigen uitdrukkelijk dat de bevoegdheid om CAO's over Vlaamse materies algemeen bindend te verklaren bij de bevoegde Vlaamse minister ligt. We werken een decretaal raam uit voor sectorconvenanten.

B.2. HEFBOMEN OM DE WERKZAAMHEIDSGRAAD TE VERHOGEN

1. Kost van arbeid: lastenverlaging

Een verlaging van de lasten op arbeid, in het bijzonder voor die sectoren waar een loonlastenverlaging daadwerkelijk wordt vertaald in nieuwe tewerkstelling, m.n. in de

zorgsector en voor onderzoekspersoneel blijft voor ons een belangrijk element in de tewerkstellingspolitiek.

De Vlaamse regering wil gebruik maken van haar bevoegdheid om belastingverminderingen toe te staan om de werkloosheidsvallen weg te werken en de mensen die beroepsactief zijn te stimuleren. Daartoe zal een Vlaamse belastingvermindering worden toegekend vanaf 2007. In 2009 zal deze belastingvermindering uitgebreid worden naar alle inwoners van het Vlaams gewest die beroepsactief zijn. Deze belastingvermindering op het inkomen uit arbeid zal worden toegekend onder de sociaal-economische bevoegdheid van het Vlaams Gewest. Dit teneinde de bestaande inactiviteitsval, ingevolge de huidige belastingvermindering die enkel geldt voor vervangingsinkomens, geleidelijk weg te werken.

Deze inactiviteitsval ontstaat doordat vandaag enkel personen met een vervangingsinkomen deze belastingvermindering genieten, waardoor inkomen uit arbeid vaak zwaarder belast wordt dan een even groot vervangingsinkomen.

Hiervoor zal een nieuwe forfaitaire belastingvermindering in de berekening van de personenbelasting worden ingevoegd, analoog aan de belastingvermindering die vandaag geldt voor vervangingsinkomsten (artikel 146-152 van het WIB92) en in zoverre de belastingplichtige een inkomen uit arbeid geniet.

Onder inkomen uit arbeid worden zowel bezoldigingen (werknemers en ambtenaren), winsten (zelfstandigen), als baten (vrije beroepen) begrepen.

De grootte van de forfaitaire korting zal worden bepaald in functie van de budgettaire ruimte. In 2007 zullen alleszins 1 miljoen Vlamingen van wie het arbeidsinkomen een nog te bepalen maximum niet overschrijdt , van een korting kunnen genieten. Vanaf 2009 zullen alle Vlamingen, ongeacht de grootte van het arbeidsinkomen , kunnen genieten van een korting van 200 euro. We zullen, na overleg met de federale overheid, deze vermindering integreren in de bedrijfsvoorheffing.

De Vlaamse regering zal daartoe op korte termijn een ontwerp van decreet indienen dat een tijdspad zal bevatten teneinde de inactiviteitsval volledig weg te werken en werken lonend te maken.

Gezien de decumul van de belastingberekening vanaf aanslagjaar 2005 (inkomsten 2004) wordt in geval van gezamenlijke aanslag de belastingvermindering toegekend aan elke gehuwde/wettelijk samenwonende afzonderlijk.

Werknemers die het voorwerp uitmaken van een voornemen tot ontslag in een onderneming, die door de Vlaamse overheid erkend is als onderneming in moeilijkheden of in herstructurering, krijgen een forfaitaire belastingvermindering wanneer zij in het kader van een actieve herplaatsingsprocedure een duurzame job vinden bij een nieuwe werkgever. Zij moeten een voldoende ondernemings-, sector-, of loopbaananciënniteit aantonen. Over de toepassing van deze maatregel zal overlegd worden met de werkgevers- en werknemersorganisaties. De maatregel zal van die aard zijn dat ook werknemers uit KMO's in aanmerking komen.

2. Overgang van opleiding en vorming naar de arbeidsmarkt: naar meer samenwerking tussen onderwijs en ondernemingen

- We herwaarderen en vereenvoudigen de systemen van alternerend leren, alternerend werken. We maken bindende afspraken met alle partners, over een uitbreiding van het aanbod (voorbeeldrol van de overheid, sluitend aanbod aan voortrajecten voor

jongeren die nog niet arbeidsrijp zijn ...), de kwaliteit van de begeleiding en een diploma of getuigschrift na afloop van de opleiding.

- In overleg met het onderwijs, de bedrijven en de social profit geven we zoveel mogelijk leerlingen en leerkrachten de kans om in het laatste jaar van het middelbaar onderwijs stages te lopen. Na de stage kan een certificaat toegekend worden.
- We maken werk van een competentiegerichte opleidingenstructuur en modulering van het opleidingsaanbod.

3. Opleiding en vorming: levenslang en levensbreed leren

- We realiseren een optimale coördinatie en stroomlijning van de verschillende arbeidsgerichte vormen en opleidingen, waken over de efficiëntie en de effectiviteit ervan en zorgen voor een eenduidige aansturing ervan vanuit economie en tewerkstelling.
- We sporen alle mensen, ook de laagst geschoolden, gericht aan tot het volgen van gerichte permanente vorming, bijscholing en opleiding. Kennis is en blijft onze bijzonderste grondstof. Om deze kennis op peil te houden, investeren we in vorming en in bedrijven die werken aan de vorming van het personeel.
- We hebben aandacht voor de fase van de herintreding op de arbeidsmarkt. Laaggeschoolde of hooggeschoolde mensen die tijdelijk uit de arbeidsmarkt zijn gestapt, begeleiden we actief. We vergemakkelijken de herintrede op de arbeidsmarkt, via het zichtbaar maken en erkennen van Verworven Competenties en via het aanbieden van arbeidsgewenningscursussen.
- We geven ook laaggeschoolden de kans om hun competenties te verbreden, via geïndividualiseerde trajecten in het raam van de basiseducatie. We vermijden overlappingsen tussen de opdrachten en doelgroepen van de basiseducatie resp. de centra voor volwassenenonderwijs.
- We bouwen het concept van de "Verworven Competenties" verder uit en scheppen duidelijkheid over de bevoegdheid en de procedures om deze "Verworven Competenties" te certifiëren rekening houdend met specifieke kwaliteitsgaranties.
- We stimuleren de uitbouw van de e-learning en het afstandsonderwijs.

4. Knelpuntberoepen, activering en begeleiding werkzoekenden

- We maken een gerichte aanpak van het probleem van de knelpuntberoepen mogelijk, door betere en gerichte vorming, informatie en opleiding en een betere afstemming van de vraag naar en het aanbod aan werk.
- Voor de begeleiding van werklozen gaan we uit van het principe van de contractualisering. Binnen de 6 maanden wordt elke werkzoekende opgeroepen om een aangepast en verplicht individueel traject te volgen, met attitudevorming, opleiding op de werkvloer, training en werkervaring. Dat traject moet kunnen leiden tot een job.
- We bevorderen de hertewerkstellingsmogelijkheden van werknemers, die door faillissement, sluiting of herstructurering van de onderneming hun job verliezen. Het Herplaatsingsfonds zal worden omgevormd tot een mobiliteitsfonds en zal in dat kader meer mogelijkheden krijgen. Waar nodig zullen tewerkstellingscellen worden opgericht.

- We vragen aan de VDAB om een akkoord te sluiten met BGDA en FOREM om de interregionale mobiliteit van werkzoekenden te bevorderen en om vacatures uit andere Gewesten bekend te maken. Dit akkoord zou gestimuleerd moeten worden door de toekenning van een inschakelingsbonus.
- Jaarlijks stellen we een coherent actieplan op om werkloosheids- en opleidingsvallen weg te werken. We volgen systematisch de implementatie van dat plan op.
- Omwille van de bijzondere uitdagingen in de provincie Limburg wordt een nieuw geïntegreerd plan overeengekomen om het werkloosheidssurplus in Limburg weg te werken. De beschikbare Limburgse middelen (LRM) moeten o.m. daarvoor worden gebruikt. Daarbij worden duidelijke afspraken gemaakt over de logistieke ontsluiting van de provincie.

5. Rol VDAB

- De VDAB is een sterke overheidsinstelling die actief is in een groeiende markt. Om tegemoet te komen aan de groeiende behoeften is het belangrijk dat ook de private sector zich in deze markt kan ontwikkelen. We realiseren een compartimentering binnen de VDAB zodat er een duidelijker onderscheid komt tussen de verschillende opdrachten. De VDAB zal op een dynamische en transparante wijze samenwerkingsverbanden, waaronder aangepaste uitbestedingsformules, aangaan met alle actoren.

6. Tewerkstelling van oudere en jongere werknemers

- Vanuit onze bevoegdheid dragen we bij tot het langer aan de slag houden van oudere werknemers in aangepaste jobs en tot de ondersteuning en stimulering van jongeren bij het zoeken naar werk. Op een gerichte manier moedigen we coachingsprojecten aan, waarbij oudere werknemers jongere collega's begeleiden in het arbeidsproces. Zo houden we oudere werknemers langer aan de slag, gaat ervaring niet verloren en worden jongeren optimaal begeleid.

7. Uitbouw van de sociale economie en buurtdiensten

- We scheppen een kader dat de verdere uitbouw van buurt – en nabijheidsdiensten en invoegbedrijven stimuleert en vereenvoudigen de organisatie én ondersteuning van de sociale economie.
- We geven de sociale economie, in het bijzonder de beschutte en sociale werkplaatsen, een volwaardige rol. De sociale economie komt immers tegemoet aan behoeften die niet worden ingevuld en creëert werk voor kansengroepen. Prioriteit blijft integratie in het normale economische circuit.
- We bouwen voort op formules zoals dienstencheques, sociale clausules voor overheidsopdrachten en invoegafdelingen en -bedrijven.
- Gezien de grote vraag naar buurtdiensten zoals strijkatelier, boodschappendienst, klusjes, en poets- en huishoudelijke hulp, bouwen we de lokale (buurt)diensteneconomie verder uit. Via de lokale werkwinkels kunnen lokale besturen een regisseursrol spelen bij de uitbouw van de lokale diensteneconomie.

8. Diversiteitsbeleid en strijd tegen discriminatie op de arbeidsmarkt

- We versterken de stimuli voor bedrijven, om een diversiteitsbeleid te voeren, inspanningsverbintenissen aan te gaan, streefcijfers aan te geven én te halen.
- Bijzondere aandacht gaat naar personen met een handicap. We werken effectief de activiteitsvallen voor arbeidsgehandicapten weg.
- Binnen de Serv erkennen we de "Commissie diversiteit", als forum waar het overleg met de organisaties voor personen met een handicap en allochtonen plaatsvindt.
- We maken actiever gebruik van de instrumenten voorzien in de anti-discriminatiewet om racisme en discriminatie op de arbeidsmarkt te detecteren en aan te pakken.

B.3. GOED FLANKEREND BELEID

- We werken aan een raam voor een beter en flexibel loopbaanbeleid. Het verenigt twee doelstellingen: enerzijds een betere combinatie arbeid, gezin, sociaal engagement en vrije tijd en anderzijds een langere beroepsloopbaan. Zo verhogen we de werkbaarheidsgraad en finaal de werkzaamheidsgraad.
- We nemen de drempels naar de arbeidsmarkt weg door de realisatie van de Barcelona-norm inzake kinderopvang, uitbouw van flexibele kinderopvang, betere (arbeids)mobiliteit...

II. GEZINNEN VERSTERKEN

Demografische analyses wijzen erop dat Vlamingen steeds later en steeds minder voor kinderen kiezen. Binnen een samenleving die gekenmerkt wordt door een groeiende individualisering, vormen de gezinnen, in al hun mogelijke vormen, een solide hefboom voor een sterkere cohesie.

We willen een gezinsbeleid voeren dat de nodige randvoorwaarden invult, zodat mensen hun kindwens kunnen waarmaken en ouders gemakkelijker werk en gezinszorg kunnen combineren. We versterken de opvoedings- en gezinsondersteuning, omdat gezinnen een belangrijke schakel zijn in de samenlevingsopbouw. Gezinnen en jongeren, ook diegenen die in moeilijke opvoedingssituaties terechtkomen, krijgen alle kansen om zich te ontplooiën en hun positie in de samenleving te versterken. Alleenstaanden en eenoudergezinnen verdienen hierbij specifieke aandacht.

A. GEZINNEN STIMULEREN EN KANSEN GEVEN

- We gaan voor een overheveling van de bevoegdheden inzake de kinderbijslag naar de gemeenschappen om een coherent gezinsbeleid te kunnen voeren.
- We geven het Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen voldoende middelen om zijn specifieke opdracht te vervullen.
- We realiseren 5.000 extra plaatsen in de kinderdagopvang om te komen tot de Barcelona-norm. We zorgen voor een gevoelige uitbreiding van het aanbod in de buitenschoolse opvang. We bouwen de flexibele en occasionele kinderopvang beter uit, ook buiten de collectieve voorzieningen. We doen dat binnen een duidelijk afgebakend kader, als antwoord op specifieke noden en met behoud van kostenefficiëntie. We gebruiken daartoe onder meer het instrument van de dienstencheque. We stroomlijnen het regelgevend kader tot een coherent geheel, met aandacht voor toegankelijkheid, kwaliteit, betaalbaarheid en administratieve eenvoud.
- Voor de successierechten zowel tussen gehuwden als tussen samenwonenden met betrekking tot de gezinswoning wordt een nultarief toegepast.

B. DE GEZINSZORG VERSTERKEN

- We kiezen voor een ondersteuning van diegenen die verantwoordelijkheid dragen voor anderen. Hiertoe versterken we de opvoedings- en gezinsondersteuning als belangrijke schakel in preventie en in begeleiding van gezinnen. We ondersteunen de initiatieven in het kader van de integrale jeugdhulp om een toegankelijke, laagdrempelige en geïntegreerde hulpverlening uit te bouwen.
- We voorzien in een grotere opvangcapaciteit en in extra middelen voor de begeleiding van probleemjongeren, zodat de uitspraken van (jeugd)rechters ook correct kunnen worden uitgevoerd. Zo maken we een verlenging van de opvang en een verdieping van de begeleiding mogelijk.

- We erkennen en ondersteunen het sociaal-cultureel werk als een belangrijke aanbieder van opvoedings- en gezinsondersteuning.
- We voeren de strijd op tegen alle vormen van inter- en intrafamiliaal geweld, kindermishandeling, partnergeweld, ouderenmis(be)handeling. Op grond van een concreet uitgewerkt beleidsplan, met aandacht voor preventie, melding, behandeling en/of begeleiding en nazorg, voorzien we een structureel kader en financiering. We ondersteunen beter de provinciale centra voor kindermishandeling en verruimen de opvangcapaciteit in de vluchthuizen. We geven bijkomende impulsen aan familiale bemiddeling.
- We hebben aandacht voor de problematiek van kinderverdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen. Het onderwijs zal zorgen voor concrete informatie om kinderen weerbaar te maken tegen seksueel misbruik. We nemen de problematiek van de "weglopers" ernstig. We zorgen voor de begeleiding vanuit de hulpverlening, die gericht is op het aanpakken en oplossen van de problemen die er ten grondslag aan liggen.
- Zonder afbreuk te doen aan het federaal asielbeleid, realiseren we bijkomende opvangcapaciteit voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die geen asiel aanvragen. We voeren overleg met de federale overheid om tot oplossingen te komen gericht op gezinshereniging.
- We ondersteunen initiatieven die zich richten op een betere opvang en begeleiding van jonge verkeersslachtoffers.

III. EEN BETAALBARE WONING VOOR IEDEREEN

Het recht op menswaardig wonen, zoals vastgelegd in de Vlaamse wooncode, komt onder druk door een dalend aanbod aan woongelegenheden, stijgende huur- en bouwprijzen en onaanvaardbare lage kwaliteit in een aantal segmenten van het woningaanbod.

We willen deze trend ombuigen. Wij willen een beleid dat nog meer Vlamingen de mogelijkheid biedt een eigen woning te verwerven. Tegelijk willen we ook zorgen voor voldoende kwalitatieve woningen, op de eerste plaats voor die mensen die daar om financiële redenen op aangewezen zijn. In het woonbeleid willen we rekening houden met het effect van de gezinsverdunding en vergrijzing op de behoefte aan meer, maar kleinere woongelegenheden.

We willen stimulerende maatregelen uitwerken, opdat alle actoren (private markt, sociale woonorganisaties, besturen en bewoners) actief op en betrokken bij de woonmarkt, hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen om te zorgen voor een meer betaalbaar woonaanbod. Wij zullen daarbij oog hebben voor regionaal maatwerk en een betere woningkwaliteit. Duurzaam wonen zal worden gestimuleerd.

VOLDOENDE BESCHIKBARE EN BETAALBARE BOUWKAVELS

Gelet op de huidige krapte op de markt, willen wij een actief grond- en pandenbeleid voeren in samenwerking met de andere besturen en private partners. We zullen grondeigenaars stimuleren om hun bouw kavels en panden op een marktconforme manier ter beschikking te stellen. Er moet steeds rekening gehouden worden met (sub)regionale en lokale eigenheden, grondbeleid is maatwerk.

Het beleid zal een dubbel spoor volgen: in de eerste plaats zorgen dat meer kavels gelegen in de woonzone op de markt komen en tegelijk ook het aanbod verhogen door het verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden.

- Wij zullen alle publieke rechtspersonen (gemeentebesturen, OCMW's, kerkfabrieken, huisvestingsmaatschappijen, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, ...) stimuleren om hun bouwgronden op de markt te brengen. We maken daartoe met hen afspraken. Het werken met gemengde projecten van sociale kavels (is ruimer dan sociaal huurbesluit) en sociale en private woningbouw kan de financiële last van de ontwikkeling drukken.
- De Vlaamse regering zal in samenwerking met de gemeenten maatregelen nemen om het om louter speculatieve redenen in eigendom houden van grote aantallen bouwpercelen in goedgekeurde verkavelingen tegen te gaan.
- We nemen positieve maatregelen om meer kavels in de woonzone op de markt te krijgen zoals:
  - De huidige tijdelijke verlaging van de schenkingsrechten op bouwgronden wordt verlengd (nu tot 31.12.2005) én aangevuld met een bouwverplichting binnen een bepaalde termijn. Zo stimuleren we de mensen om op deze gronden inderdaad ook te bouwen.
  - De persoon die de opbrengst van een bouw kavel belegt in de 'Woonbevak' , geniet niet alleen van een degelijk rendement op zijn belegging, maar weet

tevens dat zijn erfgenamen vrijgesteld worden van successierechten op de aandelen.

- De gemeenten stellen de lijst van bouw kavels zoals die zijn opgenomen in het register van de onbebouwde percelen publiek ter beschikking. Ze koppelen daar een informatiecampagne aan.
  - We moedigen de lokale grondregies en intercommunales aan in hun rol om een sociaal grondbeleid te voeren.
- Wij zullen ruiloperaties van gronden met verschillende bestemmingen aanmoedigen, met het oog op het sneller op de markt brengen van bouwgrond.
  - De Vlaamse minister van ruimtelijke ordening zal met een omzendbrief duidelijk maken onder welke voorwaarden nog niet aangesneden reserves aan woongebied (rood volgens gewestplan) gelegen in het landelijk gebied (in binnengebieden) aangesneden mogen worden.
  - De sociale huisvestingsmaatschappijen moeten hun grondreserve in woonuitbreidingsgebied aansnijden. Er is een studie beschikbaar over welke gronden op korte termijn kunnen worden bebouwd. Ze houdt rekening met hun ligging, de watertoets, de afstand tot een woonkern. De aansnijding van deze zones moet kunnen verlopen via een vereenvoudigde en versnelde procedure.
  - Alle gemeenten en private partners krijgen de kans, via vereenvoudigde procedures, woonuitbreidingsgebieden op hun grondgebied aan te snijden. Er zal ook een oplossing gezocht worden voor gemeenten waar vandaag geen woonzones noch woonuitbreidingsgebieden meer voorhanden zijn.
  - Het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden gebeurt na een screening volgens de criteria en voorwaarden zoals bepaald in de omzendbrief RO/2002/03 van 25 oktober 2002. Het gemeentebestuur zal daarbij aantonen op welke wijze er naar wordt gestreefd een gezonde mix te realiseren van normale kavels, sociale kavels (onder de marktprijs) en/of sociale huur en/of koopwoningen in functie van de omvang van het woonuitbreidingsgebied. Private en openbare initiatiefnemers worden in voorkomend geval gestimuleerd om de gewenste sociale mix gezamenlijk te realiseren. Daarbij zal de verkavelingsvergunning bijzondere aandacht hebben voor de maximale oppervlakte van de percelen. De Vlaamse regering zal tevens een indicatief percentage aan sociale kavels vaststellen. In die gemeenten waar een nader te bepalen minimale norm aan sociale woningen niet wordt gehaald zal dit percentage hoger zijn.
Tevens zal in een mechanisme worden voorzien om inkomensvallen, als gevolg van al te rigide inkomensgrenzen om in aanmerking te komen voor de aankoop van een sociale kavel, weg te werken.

1. BETAALBAAR HUREN

Het stelsel van huursubsidies wordt geheroriënteerd naar een uitgebreider systeem van huurtoelagen op basis van volgende principes:

- selectiviteit qua doelgroep
- in principe automatische toekenning
- beperkt in de tijd (te moduleren voor gepensioneerden)
- optrekken van het inkomensplafond, waarbij 'huisvestingsval' vermeden wordt, en van de maximumhuurprijs, eventueel regionaal te differentiëren.
- koppeling aan een redelijke huurprijs en aan kwaliteitsnormen
- zittende huurders die aan de voorwaarden voldoen, krijgen ook zonder verhuis een huursubsidie voor zover ze wonen in een huurwoning waarvoor de

overheid een tegemoetkoming toekent (renovatiepremie aan verhuurder, sociale verhuurkantoor, woonbevak)

- o geen automatische stopzetting bij een ongeschikt-en onbewoonbaarverklaring
- o moet ten goede komen van de huurder.

De heroriëntering en uitbreiding geschiedt gefaseerd. Ze volgen een groeipad dat vertrekt vanuit de bijsturing en uitbreiding van het huidig stelsel van "verhuissubsidies".

We zullen het idee van een centraal georganiseerd huurwaarborgfonds onderzoeken, onder meer om de lasten van de OCMW's in verband met huurwaarborgen te verlichten.

We gaan over tot de oprichting van een woonbevak voor de bouw of aankoop van private huurwoningen. We koppelen daarbij de huurprijs aan de huurtoelage. We onderzoeken de uitbreiding van dit systeem naar koopwoningen.

We willen zorgen voor een sterke aangroei van het aantal huurwoningen die aan sociale voorwaarden kunnen gehuurd worden. Daarom geven we financiële mogelijkheden aan sociale verhuurkantoren om private woningen te renoveren die ze gedurende een lange periode kunnen inhuren met het oog op verhuur aan sociale voorwaarden. Eénzelfde doel willen we bereiken door een renovatiepremie te geven aan de private eigenaar die bereid is een woning voor een voldoende lange termijn aan een sociaal verhuurkantoor te verhuren.

2. MEER MENSEN WORDEN EIGENAAR DOOR KOPEN EN RENOVEREN OF BOUWEN

We voeren een substantiële renovatiepremie in voor de eerste gezinswoning.

In geval van renovatie voor verhuring door een private eigenaar, bevriezen we de waarde van de woning voor het gewestelijk deel van de onroerende voorheffing.

We zullen de regeling inzake meeneembaarheid van de registratierechten vereenvoudigen. We onderzoeken of het niet geplafonneerd zijn van het registratierecht voor een hypothecaire inschrijving niet contraproductief is.

We zullen de vrijstelling van registratierecht voor de aankoop van een gezinswoning of een bouwkaavel verhogen van 12500 euro naar 15000 euro. Op dit ogenblik kan deze vrijstelling bij de aankoop van een bouwgrond enkel bekomen worden indien de koper binnen 3 jaar op dat perceel een woning bouwt en die woning ook bewoont. Wij voorzien er in dat aan deze voorwaarde slechts binnen vijf jaar moet voldaan worden..

De toegang tot de verzekering gewaarborgd wonen zal volledig opengesteld worden (doorbreken huidig inkomensplafond, wel met behoud van begrenzing in de tussenkomst).

We zullen het registratierecht op de hypothecaire inschrijving van een lening voor de bouw, renovatie of verwerving van de enige gezinswoning afschaffen voor de eerste schijf van 100.000 euro.

In het kader van de vergrijzing geven we aanmoedigingen aan nieuwe woonvormen. We denken bijvoorbeeld aan de realisatie van kangoeroewoningen¹ of het aanpassen van grote woningen om er meerdere woonegelegenheden (voor hoofdverblijfplaatsen) in te maken (behoudens specifieke regels voor studentenkamers). Ook stedenbouwkundig

---

¹ Kangoeroewoning is een woning waarbij een bejaarde persoon in een afgescheiden wooneenheid onder hetzelfde dak woont als een jong gezin.

moet het mogelijk zijn om bestaande woningen op te delen. Zo houden we rekening met de gezinsverdunding. Het kwalitatief aspect moet uiteraard gewaarborgd zijn.

We maken bijkomende stimuli via premies afhankelijk van duurzaam bouwen. Daarbij hebben we aandacht voor energieprestatienormen, duurzame bouwmaterialen en waterbesparende infrastructuur. We zorgen voor een harmonisering met de federale fiscale stimuli.

In het kader van de administratieve vereenvoudiging, onderzoeken we hoe een premie voor bouw/renovatie en energiezuinige investeringen automatisch gekoppeld kan worden aan het verlenen van een bouwvergunning. We proberen in overeenstemming met de federale overheid eenzelfde definitie te hanteren voor de fiscale ondersteuning van energiebesparende investeringen en premies.

We zullen de uitvoering van renovatieprojecten in stadskernen onder meer via PPS formules stimuleren.

De sociale huurder beschikt over een kooprecht om de woning die hij huurt, van de sociale huisvestingsmaatschappij te kopen. De Vlaamse regering gaat concreet onderzoeken in welke mate een aantal hindernissen en praktische problemen zowel in hoofde van de kandidaat-koper als van de sociale huisvestingsmaatschappij kunnen opgeheven worden. Het aantal sociale huurwoningen mag niet verminderen. Daarom zal de Vlaamse regering in dit verband aan de huisvestingsmaatschappijen voldoende financiële middelen ter beschikking stellen voor bouw, aankoop of renovatie.

3. SOCIALE HUISVESTING

Met een verhoging van de middelen voor sociale woningbouw, ook in privaat-publieke samenwerking, breiden we het aanbod aan sociale huur- en koopwoningen sterk uit.

We vereenvoudigen de procedures en subsidiestelsels, die van toepassing zijn op de sociale woningbouw. We verkorten de doorlooptijd en maken gebruik van een enveloppensysteem.

In uitvoering van de Wooncode, geven we de sociale bouwmaatschappijen méér autonomie. Dit gaat gepaard met een grotere responsabilisering, via de invoering van beheersovereenkomsten, enveloppenfinanciering en resultaatsverbintenissen.

Voor sociale huisvestingsmaatschappijen, die verhuren aan mensen met een zeer laag inkomen en daardoor met een verliespost zitten, zoeken we naar een structurele oplossing. Hiervoor worden de financiële situaties van de sociale huisvestingsmaatschappijen in kaart gebracht. In afwachting van deze doorlichting blijft het huidige systeem lopen, maar worden de criteria verfijnd.

De beleidsdomeinen wonen en welzijn vragen zowel een samenwerking als een afbakening. De sociale noden van de bewoners staan voor ons centraal. Om de welzijnsproblemen op te vangen die de woonsector niet aankan, is een aparte financiering vanuit welzijn nodig. We onderzoeken de gevolgen van co-ouderschap bij de toewijzing van sociale woningen.

Het systeem van de inkomensgrenzen voor sociale huisvesting wordt herbekeken met het oog op het bereiken van een betere sociale mix.

We stimuleren de betrokkenheid van bewoners in sociale huurprojecten, door de opname van deze verplichting in de beheersovereenkomsten van het Vlaamse gewest met de sociale huisvestingsmaatschappijen.

De Wooncode bepaalt dat de gemeente de regisseur is van het lokaal woonbeleid. De gemeenten worden gestimuleerd om hun huisvestingsdienst om te vormen tot een uniek woonloket, waar burgers terecht kunnen voor alle woonvragen. De Vlaamse regering wil op een positieve manier de gemeenten stimuleren om deze taak echt op te nemen met alle publieke en private actoren.

Gemeenten en bouwmaatschappijen leggen gezamenlijk en in overleg met het Vlaams gewest kwantificeerbare doelstellingen vast voor de duur van een gemeentelijke legislatuur. Dit zal verankerd worden in beheersovereenkomsten.

We zullen in overleg met de sector het monopolie van het werkingsgebied van sociale huisvestingsmaatschappijen en de opsplitsing tussen huur- en koopmaatschappijen doorbreken. Daardoor ontstaan echte woonmaatschappijen. We zullen er daarbij wel over waken dat de financiële mogelijkheden van de koopmaatschappijen niet worden gehypothekeerd. In afwachting behouden de koopmaatschappijen de exclusiviteit voor de financiering van het hypothecair krediet. Op termijn streven we naar één woonmaatschappij per gemeente of groep van gemeenten.

We geven huisvestingsmaatschappijen de mogelijkheid om sociale fraude en specifiek domiciliefraude, overlast en huurschade en huurachterstal kordaat aan te pakken.

We moedigen de huisvestingsmaatschappijen aan tot een diepgaander onderzoek naar het woningbezit, ook en vooral in het buitenland van de kandidaat-huurders. Vlaanderen moet bi- of multilaterale verdragen afsluiten waardoor een bewijs van het kadaster of van vergelijkbare diensten in het buitenland over het al dan niet eigendombezit van de kandidaat-huurders opgevraagd kan worden.

4. WOONKWALITEIT VERBETEREN

Huisjesmelkerij wordt kordaat aangepakt.

De strijd tegen leegstand en verkrotting en huisjesmelkers vergt een goed uitgebouwde Wooninspectie, die over aangepaste instrumenten beschikt. We verbeteren de werking van de Wooninspectie.

We geven een bonus aan gemeenten die zelf en in de plaats van het Vlaams gewest de heffing op leegstand en verkrotting overnemen. De opbrengst is bestemd voor het gemeentelijk woonbeleid.

Nu er een uitdoofscenario bestaat voor permanente bewoning op campings wordt ook een regeling uitgewerkt voor bewoners van weekendverblijven die niet planologisch kunnen worden geregulariseerd.

IV. ZORGEN VOOR MEKAAR, ZEKER VAN ZORG: DE ZORGWAARBORG

Mensen stellen hoge eisen aan hun levenskwaliteit. Gezond blijven, van het leven genieten en zo weinig mogelijk door ziekte of functionele beperkingen gehinderd worden, is cruciaal voor de kwaliteit van het leven. Iedereen heeft de opdracht ervoor te zorgen dat mensen zo lang mogelijk gezond blijven en zich goed in hun vel voelen.

We hebben het dan over de overheid, de zorgverstrekkers, de diverse welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en -organisaties. Ook de vele mantelzorgers en vrijwilligers leveren hiertoe een zeer gewaardeerde, niet te onderschatten, bijdrage. Samen moeten we een effectief preventief welzijns- en gezondheidsbeleid voeren in functie van concrete welzijns- en gezondheidsdoelstellingen. Ervoor zorgen dat mensen niet zorgafhankelijk worden is bovendien ook een aandachtspunt in andere beleidsdomeinen (tewerkstelling en vorming, wonen, cultuur, sport...). Actief en betrokken blijven is de beste preventie !

De welzijns- en gezondheidszorg is volop in beweging. Vooreerst wordt ze in een toenemende mate gedifferentieerd aangeboden, wetenschappelijk en evidence based onderbouwd. Daarnaast stelt men vast dat de noden op vlak van gezondheid en welzijn continu evolueren. Daar zorgen de ontwikkelingen op vlak van de wetenschap en technologie voor, alsook door de veranderende positie van de zorgvrager zelf en zijn familie als cliënt/consument in het zorgproces. Mensen kiezen voor zelfredzaamheid, zorg op maat, wensen steeds meer uitdrukkelijk de regie te krijgen en te houden over het zorgproces én hebben hogere verwachtingen op het vlak van de kwaliteit, de doelmatigheid en doeltreffendheid van het hulpverleningsaanbod. Om deze verwachtingen in te lossen doen we een sterk appèl op ieders verantwoordelijkheid en waken we sterk over de gebruikersgerichtheid, de efficiëntie, effectiviteit, de continuïteit en het maatschappelijk verantwoorde van het gevoerde welzijns- en gezondheidszorgbeleid en van de dagdagelijks geleverde zorg.

De Vlaamse regering ondersteunt mensen die zelf zorgtaken willen opnemen. We geven alle kansen aan mensen die zorg nodig hebben, om zo lang mogelijk thuis in de eigen vertrouwde woning te wonen en daar te worden verzorgd. Er zijn ook grenzen aan de thuiszorg. Daarom stimuleren we zorgvoorzieningen om zich zo te organiseren en te vernieuwen dat ze vraag-gestuurd blijven werken. We streven ernaar een doelmatig en doeltreffend antwoord te verschaffen op alle zorgbehoeften. Daartoe realiseren we een goede afstemming tussen alle zorgvormen (preventie en gezondheidsbevordering, zelfzorg, mantelzorg, thuiszorg, thuiszorgondersteunende zorg, residentiële- en ziekenhuiszorg). We geven prioriteit aan de zelfzorg, de mantelzorg, de preventie en de eerstelijnszorg. We hebben bijzondere aandacht voor de performantie van de residentiële en ziekenhuiszorg. We verschaffen de zorggebruikers ook meer zekerheid door het zorgaanbod meer toegankelijk, bereikbaar, beschikbaar en betaalbaar te maken en de administratieve procedures in de behandeling van de zorgvraag te vereenvoudigen.

We zetten een meerjarenplanning op voor de uitbouw en de vernieuwing van de zorg in de diverse sectoren in functie van objectieve criteria (vergrijzing, ...). Dat moet - binnen budgettaire mogelijkheden - een noodzakelijk groeipad volgen, dat volgt op onafhankelijke en uniforme registratie (zonder dubbeltelling) en onderzoek van de toekomstige noden. We toetsen nieuwe voorstellen van decreet en uitvoeringsbepalingen steeds vooraf op hun financiële implicaties voor de gebruikers, de welzijns- en gezondheidszorgvoorzieningen en zorgverstrekkers én de overheid. We engageren ons tot een correcte financiering en realiseren maximaal de automatische toekenning van

rechten en tegemoetkomingen binnen een vereenvoudigde regelgeving en dit zonder overbodige administratieve verplichtingen.

Vlaanderen waarborgt een toereikend, efficiënt, effectief en voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en kwaliteitsvol **zorgaanbod**.

A. RECHT OP BETAALBARE EN TOEGANKELIJKE ZORG

- We realiseren een stappenplan om de (budgettaire) achterstand in investeringsdossiers weg te werken. We vereenvoudigen de procedures, bevorderen de rechtszekerheid en zoeken naar andere financieringsmechanismen voor de realisatie en innovatie van woon- en zorgentiteiten. Daarbij leggen we in het bijzonder een band met het sociale woonbeleid en het levensbestendig wonen. We passen de terugvorderingsmogelijkheid van investeringssubsidies correct en effectief toe.
- Naast de realisatie van goedgekeurde zorgstrategische plannen wordt de samenwerking tussen de ziekenhuizen en tussen ziekenhuizen en de eerstelijns zorgverstrekkers verder aangemoedigd.
- We werken tijdens deze legislatuur de gefaseerde invoering uit van een maximumfactuur voor zorg die beschermt tegen onaanvaardbaar hoge kosten in vergelijking met de draagkracht. Dit gaat gepaard met controle van de gebruikersprijzen in de zorg.
- De financiële ontwikkeling van de zorgverzekering zal nauwlettend opgevolgd worden zowel wat de inkomsten als wat de uitgaven betreft, er rekening mee houdend dat de financieringswijze via bijdragen haar limiet bereikt heeft.
- We bieden structurele ondersteuning aan de diensten voor aangepast vervoer en voor de mindermobielen centrales.
- We verfijnen en vereenvoudigen een onafhankelijke en kwaliteitsvolle diagnose van zorgvragen en indicatiestelling. We streven daarbij naar afstemming tussen de Vlaamse en federale evaluatieschalen. We onderzoeken een vereenvoudiging van de financieringsregels rekening houdend met de zorggradatie.

B. PREVENTIEVE GEZONDHEIDSZORG EN GEZONDHEIDSBEVORDERING

- We verzamelen systematisch gegevens over gezondheidsrisico's (roken, druggebruik, overgewicht, gebrek aan beweging, depressies, osteoporose, seksueel overdraagbare aandoeningen, vervuiling enz.). We zetten deze om in concrete gezondheidsdoelstellingen en trekken daaruit conclusies voor het preventie- en gezondheidsbeleid.
- We drijven de inspanningen op het vlak van gecoördineerde preventieve gezondheidszorg op. We vermijden versnippering van middelen. We concentreren het preventief gezondheidsbeleid vooral op de problemen van overgewicht door ongezond voedingsgedrag en onvoldoende lichaamsbeweging, preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen door een goede voorlichting m.b.t. seksualiteit, preventie van depressies en (pogingen) tot zelfdoding. We controleren de

doeltreffendheid van de inzet van de middelen in preventie in functie van kwantificeerbare gezondheidsdoelstellingen.

- We versterken een duurzaam en geïntegreerd preventiebeleid inzake verslavende middelen (tabak, alcohol en drugs) en trekken er extra middelen voor uit.
- We laten maximaal het subsidiariteitsbeginsel gelden bij de uitvoering van het decreet over het preventieve gezondheidsbeleid. We erkennen de basisdienstverleners en organisaties in hun deskundigheid.
- We doen sterker appèl op ieders verantwoordelijkheid om zijn of haar gezondheid te bewaken en te bevorderen.

C. THUISZORG

- We realiseren de bereikbaarheid, de beschikbaarheid en de toegankelijkheid van de thuiszorg via de realisatie van het groeipad voor de diensten van de gezinszorg. We zorgen ervoor dat ook nieuwe initiatieven kansen krijgen om een aanbod aan thuiszorg te ontwikkelen. Voor een aantal diensten aanvullend op de thuiszorg (klusjes, boodschappendiensten en huishoudelijke taken) kan beroep worden gedaan op dienstencheques.
- We zorgen voor de uitbreiding en geven voldoende stimulansen voor de uitbouw van oppashulp, dag-, nacht- en kortverblijf en dagverzorgingscentra.
- We maken de keuze voor verzorging thuis toegankelijker en bereikbaar voor iedereen. De tegemoetkoming voor thuiszorg en voor de geregistreeerde mantelzorgers in het raam van de zorgverzekering wordt tijdens deze legislatuur even hoog als bij residentiële zorg.
- We ondersteunen de mantelzorgers o.m. via mantelzorgverenigingen, sociaal-culturele verenigingen en vormingsinitiatieven voor de mantelzorgers. Zo kunnen verwanten die zorg op zich nemen, hun draagkracht versterken en kansen en grenzen aftasten. Dat komt zowel de mantelzorgers als de verzorgde ten goede.
- We vereenvoudigen en rationaliseren de overlegstructuren. We richten ze beter op het overleg met en rond de zorggebruiker. Toetssteen hiervoor is dat het overleg voor de zorggebruiker een meerwaarde betekent inzake kwaliteit, coördinatie en continuïteit.

D. BIJZONDERE JEUGDZORG

- We differentiëren het aanbod aan bijzondere jeugdzorg en breiden het uit. De uitvoering van het recent goedgekeurde decreet wordt geëvalueerd in functie van de beschikbare budgettaire ruimte.

E. ZORG VOOR OUDEREN

- We betrekken senioren en seniorenorganisaties maximaal bij het beleid in een stijl van openheid en partnerschap.

- We gaan naar een geïntegreerd woon-zorgdecreet.
- We schenken zorgbehoevende senioren snel toegang tot zorg op maat, door de effectieve realisatie van de vooropgestelde programmering inzake thuiszorg, zoals gezins- en poetshulp, dag-, nacht- en kortverblijf. Dergelijke nieuwere vormen van opvang moedigen we extra aan.
- We ondersteunen initiatieven op vlak van aanpasbaar en aangepast wonen voor ouderen.
- In de ouderenzorg ontwikkelen en versterken we open leef-, woon- en zorgcentra op basis van de samenwerking tussen en de integratie van residentiële zorg en thuiszorg. We schenken bijzondere aandacht aan de zorg en opvang van dementerenden. Per provincie realiseren we één experiment inzake woonzorgzones of bouwen we dergelijke projecten verder uit.
- We waken over de betaalbaarheid ervan en over de transparantie van de facturen van rust- en verzorgingstehuizen.

F. GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

- Via een meerjarenplanning versterken we het aanbod van de centra voor geestelijke gezondheidszorg onder meer met het oog op zelfmoordpreventie en het behandelen van depressies. We geven prioritair aandacht voor de uitbreiding voor de regio's met "blinde vlekken", het wegwerken van de wachttijden voor kinderen, jongeren en ouderen.
- We zorgen voor een voldoende enveloppenfinanciering voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg en garanderen dat de overheid de opgelegde normen en verplichtingen correct financiert. Tegelijk kijken we er strikt op toe dat de centra voor geestelijke gezondheidszorg hun rol als tweede lijnsvoorziening invullen. Dat moet ten eerste gebeuren door daadwerkelijke ondersteuning van de eerste lijn en ten tweede door de striktere prioriteitstelling inzake de problemen en de doelgroepen die in het centrum worden behandeld.
- We ontwikkelen netwerken en zorgcircuits en leveren een bijdrage aan de uitbouw van de psychiatrische thuiszorg.

G. ZORG VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

- We waarborgen de gelijke kansen van personen met een handicap.
- We komen de aangegane engagementen na en realiseren de voorziene uitbreiding aan investeringsinspanningen en ondersteuningsmiddelen voor personen met een handicap. Op die manier zijn tegen het einde van de legislatuur de noden effectief beantwoord, en dit zowel via de instellingen als via het PAB. We onderzoeken de doelmatigheid van het PGB.
- We vereenvoudigen en rationaliseren de aanvraag- en toewijzingsprocedure inzake dienstverlening en individuele materiële hulp.

- We putten de mogelijkheden van recuperatie bij ongevallenverzekeraars via de uitoefening van het subrogatierecht uit.
- Nieuwe overheidsgebouwen moeten steeds toegankelijk zijn voor personen met een handicap.

H. (KANS)ARMOEDE BESTRIJDEN

Op het vlak van **armoedebestrijding en sociale cohesie** moet Vlaanderen bij de top 5 van de EU-regio's behoren. Alle inwoners en doelgroepen hebben tijdens elke levensfase voldoende ontwikkelingskansen en keuzemogelijkheden om op elk domein deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

- We schakelen mensen die in armoede leven en hun organisaties tijdig en structureel in bij de voorbereiding van het beleid.
- We eerbiedigen het toegezegde budgettaire groeipad voor de Verenigingen waar armen het woord nemen.
- We maken werk van een zo ruim mogelijke automatische toekenning van rechten en maken daarover afspraken met onder meer de Vlaamse en de federale administraties, de lokale besturen, de OCMW's en de verschillende welzijnsactoren.
- We pakken de problemen van overmatige schulden en afbetalingsproblemen gericht aan.
- Elk beleidsdomein heeft aandacht voor armoedebestrijding en risicoverlaging. Daartoe doen de Vlaamse administratie en de diverse organisaties beroep op ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting.
- We versterken de binding tussen het opbouwwerk en het lokaal sociaal beleid.

V. INVESTEREN IN ONDERWIJS, ELK TALENT ZIJN KANSEN GEVEN

Het Vlaams onderwijs scoort goed op het vlak van de kwaliteit en de kennis en kunde van de afgestudeerden. Dat willen we ten minste zo houden en zo mogelijk nog verbeteren. We scheppen het kader, zodat alle leerlingen, studenten en cursisten kwaliteitsvol onderwijs kunnen (blijven) genieten. Kwaliteit definiëren we ruim. Het slaat zowel op resultaten en leerwinst, als op welbevinden en participatie: betrokkenheid van ouders, leerlingen, leerkrachten, inrichtende machten en, afhankelijk van de onderwijsvorm/studierichting, zogenaamde “stakeholders” (ondernemers, mensen uit de social profit...) bij de uitbouw van de school.

De verhoogde onderwijsparticipatie heeft geen einde gemaakt aan de sociale ongelijkheid, al dan niet door taalachterstand, op het vlak van de toegang tot het onderwijs. Ondanks alle inspanningen blijft het onderwijs sociale ongelijkheid reproduceren, eerder dan te zorgen voor een betere sociale mobiliteit. De kloof tussen hoger- en lageropgeleiden wordt scherper. Het wordt een maatschappelijke breuklijn. Ook op twee andere onderling samenhangende fenomenen scoort het onderwijs in Vlaanderen ondermaats: het welbevinden van de leerlingen en de ongekwalificeerde uitstroom, of het verlaten van het leerplichtonderwijs zonder eindexamen.

De Vlaamse overheid zal bijgevolg meer dan ooit werken aan een groter welbevinden op school. Talentontplooiing, de ontwikkeling van elk talent van de jongeren is voor ons dé uitdaging van het onderwijs. We zullen aan scholen het raam, de middelen en de ruimte geven om te innoveren en zich zo te organiseren dat deze talentontwikkeling echt centraal staat. Bovendien zullen we verder investeren in de professionele loopbaan van de leerkrachten en directies. We geven leerkrachten en directies meer tijd om zich te concentreren op hun kerntaken, door een duidelijke vermindering van de administratieve en bureaucratische verplichtingen door iedereen die planlast oplegt.

We houden vast aan de vrijheid van onderwijs in zijn dubbele betekenis. De rechten van de ouders moeten zodanig zijn dat de reële vrije keuze mogelijk is. Weinig voorkomende studierichtingen kunnen desgevallend via netoverschrijdende samenwerking o.a. d.m.v. convenanten worden gerealiseerd. De onderwijsvrijheid van de verstrekkers mag niet worden afgeremd. De overheid kan evenwel een aantal kwantitatieve en kwalitatieve criteria bepalen m.b.t. de financiering en subsidiëring. Elke school in eenzelfde situatie moet over gelijke financiële middelen beschikken. Voor schoolinfrastructuur realiseren we de absoluut noodzakelijke inhaalbeweging. Scholen krijgen, binnen vooropgestelde kwaliteitsdoelen en –normen, de ruimte om autonoom en met inspraak van alle betrokken actoren hun kwaliteitsbeleid uit te bouwen.

Wetenschap en innovatie zijn de hefboomen voor onze maatschappelijke en economische vooruitgang. We zullen een gunstig klimaat creëren, zodat onderzoekers, universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten maximaal kansen krijgen om in Vlaanderen én in internationale samenwerkingsverbanden kennis en innovatie te ontwikkelen.

Het onderwijs is sterker gericht op de talentontwikkeling van elk kind: alle kinderen/jongeren hebben toegang tot betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief onderwijs op maat en met eerbiediging van de vrije keuze.

De **dualisering** van de samenleving wordt bestreden door iedereen de toegang tot leerinitiatieven te garanderen en door doorheen het gehele leerproces effectief en efficiënt ongelijke kansen aan te pakken.

A. RUIMTE EN HOUVAST VOOR HET ONDERWIJS

WE GARANDEREN DE VRIJHEID VAN ONDERWIJS EN DE VRIJE KEUZE

Werkingsmiddelen

Voor de werkingsmiddelen wordt afgestapt van het model van verhoudingen tussen de onderwijsnetten. Het tivoli-akkoord, m.b.t. de gelijke financiering van de onderwijsnetten voeren we correct uit. Aansluitend implementeren we stap voor stap een nieuwe financieringswijze die de gelijke financiering van elk kind met dezelfde noden zal bewerkstelligen op basis van leerlingenkenmerken (kenmerken die samenhangen met persoonlijke eigenschappen en de sociale context) en schoolgebondenkenmerken (grootte, studierichting, vrije keuze...). Elke school in eenzelfde situatie moet over gelijke middelen beschikken.

Omkadering

Het model van leerlingkenmerken en schoolgebonden criteria zal ook stapsgewijze en binnen het beschikbare budget worden toegepast op de berekening van de omkadering van basis- en secundair onderwijs.

Vrije keuze

We voorzien in middelen om in het raam van de toepasselijke decretale bepalingen nieuwe initiatieven mogelijk te maken waar en wanneer de grondwettelijk gewaarborgde keuze niet gerealiseerd is.

We bepalen de voorwaarden waaronder gesubsidieerde officiële en ook vrije scholen erkend kunnen worden als instellingen met een open karakter, die de vrije keuze kunnen waarborgen in regio's waar deze nog niet is gegarandeerd. De vrije keuze als schoolgebonden factor levert de nodige financiële middelen op.

Leerlingen, ouders, leerkrachten, inrichtende machten en vertegenwoordigers uit het sociaal en economisch leven krijgen de kans om de school mee gestalte te geven. Met het oog daarop wordt het participatiedecreet voor het niet-hoger onderwijs uitgevoerd, na 3 jaar geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd. Dit decreet moet de basis zijn van actieve en open vormen van participatie op maat van elke school of scholengemeenschap.

BASISMOBILITEIT

Basismobiliteit voor leerlingen uit het lager en secundair onderwijs moet worden gewaarborgd. We gaan voor netoverschrijdend leerlingenvervoer in samenwerking met de Lijn en realiseren een decreet algemeen leerlingenvervoer. In de loop van deze legislatuur voeren we projectgewijs, in samenwerking met de lokale besturen en de scholen netoverschrijdend gratis vervoer in voor leerlingen van het basisonderwijs. Het aanbod aan openbaar vervoer voor leerlingen van het secundair onderwijs verbeteren we.

LEERLINGENDRUK/PRESTATIEDRUK

In de context van gelijke kansen en participatie ontbreekt nog het derde deel, namelijk het leerlingenstatuut waarin de rechten en plichten van leerlingen worden aangegeven. Zonder dat het mag leiden tot juridisering omvat het leerlingenstatuut een onderwijsgebonden concretisering van het Kinderrechtenverdrag. Het moet voldoende ruimte laten voor de uitwerking en invulling per school of scholengemeenschap. Speciale aandacht moet daarbij gaan naar de taakbelasting en het welbevinden van de leerlingen.

- Scholen krijgen ruimte om de eigen missie en visie te realiseren. Op basis van een evaluatie voeren we een herdefiniëring en mogelijke vermindering van het aantal eindtermen en ontwikkelingsdoelen door.
- We vereenvoudigen de onderwijswetgeving. We werken blinde procedures weg, die een menselijke oplossing van concrete problemen in de weg staan. We waken erover dat de overheid zich beperkt tot een rechtszeker kader, dat niet om de haverklap wijzigt. Scholen krijgen een kwaliteitskader waarbij ze onder meer op hun resultaten, leerwinst en welbevinden worden getoetst, maar verder hun vrijheid behouden.
- We bieden schooldirecties, met name die van het basisonderwijs, een goede omkadering en ondersteuning.

LEERKRACHTEN PERSONEELSBELEID

De huidige rechtspositiedecreten voor het niet-hoger onderwijs, waarvan de onderlinge verschillen worden weggewerkt, worden daarenboven afgestemd op de principes van een modern personeelsmanagement. Daarin staan een aantrekkelijk loopbaanperspectief en een verdere professionalisering centraal.

We stimuleren de instap van de zogenaamde zij-instromers (mensen met beroepservaring in andere sectoren).

SCHOOLGEBOUWEN

- We geven ruimere mogelijkheden aan scholen om de schoolinfrastructuur weer volledig in orde te brengen en aan te passen aan de huidige verwachtingen en normen. Hierbij worden de mogelijkheden van alternatieve financieringsinstrumenten ingeschakeld..
- Scholen krijgen de kans om voor de renovatie en het onderhoud van schoolgebouwen een beroep te doen op jongeren die deeltijds leren/deeltijds werken in relevante disciplines.

NATIONAAL WAARBORGFONDS

Er moet uitvoering worden gegeven aan de regeling i.v.m. de enorm belastende erfenis voor heel wat scholen in het kader van het Nationaal Waarborgfonds, overeenkomstig de afspraken gemaakt in het Lambermontakkoord

ELOOISAKKOORD

Wij toetsen de methode, de controle en de analyse die het Rekenhof gehanteerd heeft bij het vastleggen van de leerlingcijfers van de verschillende gemeenschappen, nauwgezet aan de afspraken en uitgangspunten van het Sint-Elooisakkoord.

B. KWALITEIT EN KANSENGELIJKHEID

KOSTELOOS BASISONDERWIJS. ONDERWIJS GERICHT OP TALENTONTWIKKELING

Voor alle materies die stricto sensu gekoppeld zijn aan het bereiken van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basisonderwijs, kunnen geen bijdragen gevraagd worden van de ouders. Wel zal de overheid duidelijkheid creëren over wat hieronder moet begrepen worden. Zo maken we het basisonderwijs stapsgewijs kosteloos, te beginnen met het 6de leerjaar en zo geleidelijk afdalend tot de eerste kleuterklas.

Over de bijdragen die aan ouders worden gevraagd in basisonderwijs en secundair onderwijs (o.a. extramurosactiviteiten tijdens de schooltijd) worden de nodige afspraken gemaakt tussen alle betrokkenen in de participatieorganen. We starten een overleg op om te komen tot een beperking van de bijdrage van de ouders tot een nog vast te leggen niveau.

Inschrijvingsbeleid

In navolging van de evaluatie van het Gelijkeonderwijskansendecreet kan naast broers en zussen in basisscholen voorrang worden gegeven aan kinderen uit de buurt. In steden met een groot aandeel leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands, worden instrumenten geboden om, rekening houdend met de doelen vooropgesteld in het Lokaal overleg platform (LOP), te komen tot evenwichtig samengestelde scholen.

HERWAARDERING VAN TSO, BSO EN KSO

- Na overleg met het onderwijsveld en de ondernemingen over de voorstellen van de Koning Boudewijnstichting "accent op talent", zetten we stappen om scholen de mogelijkheid te geven om de beschotten tussen ASO, TSO, KSO en BSO af te zwakken en sterker in te zetten op talentontwikkeling. Voorts krijgen daarbij aandacht: ontwikkelen van geïndividualiseerde leerwegen, verruiming van de rol van de leraar en partnerschap tussen scholen en bedrijven.

NAAR MEER SAMENWERKING TUSSEN HET ONDERWIJS EN HET BEDRIJFSLEVEN

- We voorzien bijkomende middelen in het technisch en beroepsonderwijs en in betere mogelijkheden om de machineparken in samenwerking met bedrijven geregeld te vernieuwen. We ondersteunen de aanpassing van deze infrastructuur aan de hedendaagse eisen op gebied van technologie, van een attractieve leeromgeving die vakkenintegratie mogelijk maakt en van allerlei wetten. We stimuleren samenwerking tussen scholen voor onder meer dure technische infrastructuur. We versterken en ondersteunen een sterkere, eventueel netoverschrijdende, samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven, zodat jongeren in de bedrijven kunnen werken aan de nieuwste machines en toestellen. De Regionale Technologische Centra kunnen hieraan een bijdrage leveren.

BUITENLANDSE DIPLOMA'S

- We versnellen de erkenning en gelijkwaardigverklaring van buitenlandse diploma's.

BREDE SCHOOL

- Met het oog op het stimuleren van creativiteit en sociale vaardigheden ondersteunen we het concept van de brede school. Sport, cultuur en andere vormen van leren via een praktijkgerichte ervaring krijgen een belangrijker plaats en worden ingevuld via een sterkere samenwerking tussen de school en de samenleving (onder meer het bedrijfsleven, de welzijnssector, cultuur – en sportverenigingen, gemeentelijke cultuur – en sportdiensten...).

INCLUSIEF ONDERWIJS

Voor leerlingen met speciale noden geldt het principe: het gewoon onderwijs waar het kan, het buitengewoon onderwijs waar het moet. Dit betekent dat er voor de kinderen met speciale noden een onderwijscontinuüm ontwikkeld moet worden, waarbij de diverse onderwijsvormen (gewoon onderwijs, buitengewoon onderwijs, geïntegreerd onderwijs, ...) hun volle mogelijkheden krijgen en in een goede interactie en samenwerking de kansen van de leerlingen op integratie en inclusie maximaliseren. Het nieuwe financieringssysteem moet deze benadering ondersteunen.

SCHOOLMOEHEID

De problematiek van schoolmoeheid, spijbelen en gedrag waarmee scholen moeilijk overweg kunnen, heeft vele facetten en vergt een globale aanpak om de betrokken jongeren en hun ouders te helpen en nieuwe kansen te bieden.

Voor 30 juni 2005 evalueren we het beleid met betrekking tot het spijbelen. We bekijken inzonderheid de effectiviteit van de verschillende verbetertrajecten terzake. Daarbij onderzoeken we hoe scholen en ouders hun verantwoordelijkheid ten volle kunnen opnemen m.b.t. spijbelproblematiek. Scholen moeten spijbelgedrag nauwgezet opvolgen en steevast ouders en relevante overheden hierover informeren.

We voorzien in de mogelijkheid om scholen die aan deze plicht verzuimen te sanctioneren.

Ook ouders moeten meewerken aan trajecten die tot doel hebben om het spijbelgedrag van hun kind te verhelpen. Wanneer zij niet meewerken aan dergelijke trajecten moeten zij kunnen worden gesanctioneerd. Tevens maken we afspraken met het parket om hardnekkig spijbelgedrag consequent aan te pakken.

ONTHAALKLAS ANDERSTALIGEN

We breiden het Onthaalklas anderstalige nieuwkomers (OKAN)-onderwijs verder uit, zowel naar doelgroep als naar aanbod. Dit betekent dat het taalbad ook mogelijk wordt voor kinderen met de Belgische nationaliteit. Daarnaast geven we stimuli aan (zelf)organisaties en initiatieven die zich inzetten voor het aanleren van het Nederlands.

CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING (CLB)

De school is bevoegd voor de eerstelijnszorg in de leerlingenbegeleiding, het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) voor de tweedelijnszorg. Tussen beide komt een betere

afstemming tot stand, waarbij de regiefunctie de school toekomt zonder de onafhankelijkheid van de centra voor leerlingenbegeleiding aan te tasten. Voor de werking van de CLB's moet er wel rekening mee gehouden worden dat ze ook opereren in een breder netwerk van voorzieningen, dat verschilt naargelang van de locatie. Leerlingen moeten in dit kader georiënteerd worden op basis van hun talenten in plaats van wat ze niet kunnen.

KOPELS

De pedagogisch-didactische vrijheid wordt sterker verankerd bij de school/scholengemeenschap. Dit geldt zowel voor de officiële als voor de vrije scholen. Koepels kunnen enkel werken voorzover ze gedragen zijn door hun leden. De rol van de onderwijskoepels is die van belangenbehartiger van een groepering van scholen met gemeenschappelijke onderwijsinhoudelijke concepten. Zij verlenen vraaggestuurde diensten aan de scholen. Met de koepels worden afspraken gemaakt om inzonderheid de planlast voor de scholen te beperken. Een transparant systeem van financiering van alle koepels wordt uitgewerkt.

NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS IN BRUSSEL

We maken werk van een 'Brusseldecreeet', waarin zowel alle in het verleden genomen maatregelen in verband met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, als een aantal nieuwe maatregelen worden gegroepeerd. Centraal staat het op poten zetten van een onthaalbeleid in de Brusselse Nederlandstalige scholen, waarbij aan anderstalige ouders duidelijk wordt gemaakt dat ook zij een belangrijke verantwoordelijkheid hebben door hun keuze voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

Dit onthaalbeleid geldt ook voor de scholen in de Vlaamse Rand en de taalgrensgemeenten.

INTERNETTOEGANG

In het kader van het dichten van de digitale kloof is het van belang dat scholieren meer en beter toegang krijgen tot het internet en dat ze vlot kunnen beschikken over ICT-infrastructuur. Voor een internetaansluiting kunnen jongeren in eerste instantie nog verwezen worden naar een bibliotheek of naar schoolinfrastructuur die buiten de lesuren ter beschikking wordt gesteld.

C. TOEGANKELIJK EN HOOGSTAAND HOGER ONDERWIJS

Vlaanderen zal zijn voortrekkersrol voor de implementatie van de Bologna-verklaring in het hoger onderwijs blijven spelen. Het accent ligt daarbij op toegankelijkheid en kwaliteit.

- We zorgen ervoor dat in het hoger onderwijs meer gezinnen met een bescheiden inkomen in aanmerking komen voor een studietoelage of studiefinanciering. De studietoelage of studiefinanciering wordt automatisch toegekend.
- We realiseren een overzichtelijk en globaal decreet hoger onderwijs, waarbij de planlast en administratieve verplichtingen worden teruggedrongen.

DECREET LERARENOPLEIDING

De lerarenopleiding wordt omgevormd en aangepast aan het structuurdecreet. Tevens wordt bij deze uitwerking rekening gehouden met de evaluatie van de lerarenopleidingen en worden aanmoedigingen gegeven tot betere samenwerking en afstemming tussen de verschillende aanbieders van lerarenopleidingen.

HOKTSP

We realiseren een geïntegreerde visie op vorming en onderwijs waarbij het hoger onderwijs voor sociale promotie aansluiting vindt bij het reguliere hoger onderwijs.

CONTINGENTERING ARTSENOPLEIDING

Wij houden nauwlettend de problematiek van de contingentering van het aantal artsen in het oog en stellen alles in het werk opdat er, toekomstgericht een optimaal medisch zorgaanbod gegarandeerd wordt.

FINANCIERING

We realiseren een nieuw financieringssysteem voor de universiteiten en de hogescholen. Met het oog op de democratisering van het hoger onderwijs, moet dit de hogescholen o.m. toelaten om de academisering van de tweecyclopleidingen volwaardig te laten verlopen. Op korte termijn voorzien we een eenmalige financiële injectie voor de hogescholen. In uitvoering van het Innovatiepact worden de bijkomende O&O-middelen evenwichtig verdeeld tussen grensverleggend onderzoek, strategisch basisonderzoek en technologische innovatie.

- We leggen een groeipad naar gelijke sociale toelagen voor het hoger onderwijs, zodat er op dat vlak geen onderscheid meer bestaat tussen de studenten van de hogescholen en die van de universiteiten. Studenten van verschillende associaties kunnen op eenzelfde manier van elkaars sociale voorzieningen gebruikmaken via een systeem van compensatie tussen de associaties.
- Met betrekking tot de associatievorming stimuleren we een verdere samenwerking met het oog op de academisering en de stroomlijning van het onderzoek.
- We evalueren het systeem in verband met de toekenning van beurzen aan onderzoekers en realiseren een verhoging van het aantal beurzen.
- We voeren een actieve politiek om buitenlandse onderzoekers (tijdelijk) aan te trekken om hier aan onderzoek en kennisuitwisseling te doen. We moedigen ook onderzoekers van hier aan om tijdelijk te gaan werken aan buitenlandse universiteiten en onderzoeksinstellingen. Nadien kunnen zij hun opgebouwde know-how in Vlaanderen valideren.
- Universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstellingen krijgen de mogelijkheid om een echt HRM-beleid te voeren, waarbij de mobiliteit tussen de instellingen wordt aangemoedigd.
- We verankeren innovatie als een horizontaal beleid, dat doorwerkt in alle beleidsdomeinen en streven maximaal naar synergieën.

D. LEVENSLANG EN LEVENSBREED LEREN

Er moet transparantie komen in het heel diverse opleidingsaanbod en meer afstemming tussen de opleidingsaanbieders. Het functioneren van de DIVA moet hierbij versterkt worden. Meer mensen moeten aan de opleidingen kunnen deelnemen.

VI. SAMENLEVEN IN DIVERSITEIT. NAAR EEN ACTIEF EN GEDEELD BURGERSCHAP: MEER KANSEN, MEER PARTICIPATIE ... DUIDELIJKE RECHTEN EN PLICHTEN.

De Vlaamse samenleving is de jongste decennia grondig veranderd. Diversiteit is een onomkeerbare realiteit geworden. Deze evolutie betekent niet alleen een verrijking van onze samenleving, ze stelt de sociale samenhang ook op de proef. Willen we deze uitdaging efficiënt en oplossingsgericht aangaan, dan moet iedereen zich bewust zijn van zijn of haar individuele verantwoordelijkheid. Dat betekent dat iedereen een „versterkt en gedeeld“ burgerschap aan de dag moet leggen. De onderdelen daarvan zijn: 1) met respect voor anderen participeren aan onze samenleving; 2) door werk en eigen inspanning bijdragen aan de welvaart; 3) eerbied en respect opbrengen voor fundamentele rechten en vrijheden en voor de normen neergelegd in de Grondwet, wetten, decreten...; 4) geen mensen uitsluiten of discrimineren, omwille van hun etnische, religieuze of culturele achtergrond.

Goed samen-leven is een verantwoordelijkheid van iedereen: van de overheid, de ondernemingen, scholen en verenigingen, maar in de eerste plaats ook van de individuele burger. De Vlaamse overheid kan de samenlevingsproblemen niet alleen oplossen. Zij bepaalt wel het kader. Ze legt de voorwaarden op die een samenleven in diversiteit mogelijk moet maken. Die voorwaarden behelzen duidelijke afspraken over rechten en plichten die voor iedereen gelden, ongeacht de culturele eigenheid of de etnische afkomst. De overheid ziet erop toe dat die voorwaarden ook effectief worden nageleefd. Maar uiteindelijk is het aan de individuele en verantwoordelijke burger om open te staan voor de diversiteit van onze samenleving en om de nodige inspanningen te leveren om het harmonieus samenleven mogelijk te maken.

Daarnaast moet de overheid ook voldoende kansen geven. Binnen de eigen bevoegdheden (onderwijs, huisvesting, tewerkstelling, welzijn en onthaal van nieuwkomers, cultuur, sport,...) versterkt de Vlaamse overheid daarom de hefboomen die bijdragen tot de zelfredzaamheid, participatie en emancipatie van alle Vlamingen, alle minderheidsgroepen (strategisch plan minderhedenbeleid) en allochtonen én tot wederzijds respect. Zij realiseert zoveel als mogelijk een inclusief beleid: algemene maatregelen waar mogelijk, specifieke maatregelen waar dit echt noodzakelijk is.

Gezien het feit dat het minderhedendecreet en inburgeringsbeleid deels overlappend zijn, is een evaluatie en afstemming in functie van het inburgeringsbeleid en een volwaardige participatie van personen die tot minderheden behoren aangewezen.

We zorgen voor een betere onderbouwing van het diversiteit- en inburgeringsbeleid op het vlak van het verzamelen van gegevens en de analyse van problemen. We realiseren een geïntegreerde aanpak. Deze moet maatregelen bevatten met betrekking tot onthaal en inburgering, “empowerment”, onderwijs (verlaging van de inschrijvingsplicht tot 5 jaar, aanpak van hardnekkig spijbelgedrag, verplichte deelname aan alle lessen die raken aan het halen van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen...), werkgelegenheid, huisvesting, het verenigingsleven, emancipatorisch beleid en religie. Specifieke overlastfenomenen, al dan niet duidelijk gelinkt aan specifieke groepen, worden aangepakt.

Om de middelen efficiënt in te zetten, hanteren we een verschillende aanpak voor nieuwkomers en oudkomers (allochtonen die al langer in Vlaanderen leven die eventueel

nog geen Nederlands spreken en/of nog niet klaar zijn om te werken...). Voor de oudkomers kiezen we in principe voor een niet-categoriale aanpak, maar voor een verbetering van hun (participatie)kansen via het gewone beleid in de diverse deeldomeinen. Ook voor de nieuwkomers streven we naar een snelle doorstroming naar het reguliere aanbod aan onderwijs en arbeidsmarktvoorzieningen.

Om een dergelijk geïntegreerd beleid te voeren zorgt de Vlaamse regering in elk geval voor een betere en sterke coördinatie, zowel binnen de Vlaamse regering als met de andere beleidsniveaus.

Om een dergelijk geïntegreerd beleid te voeren, wordt binnen de Vlaamse regering een functioneel bevoegde minister aangeduid, onder wiens bevoegdheid de verschillende beleidsonderdelen inzake diversiteit, integratie en burgerschap worden samengebracht.

A. INBURGERING

- We breiden het aanbod aan verplichte inburgeringstrajecten uit zodat alle **nieuwkomers** die zich permanent in Vlaanderen willen vestigen, en waaraan de inburgeringsplicht zonder schending van internationale en Europese regels kan worden opgelegd, binnen een korte tijdspanne het verplichte inburgeringstraject kunnen aanvatten. Daartoe verhoogt de Vlaamse overheid het budget en geeft ze meer mogelijkheden aan onder meer vrijwilligers met bewezen vaardigheden om Nederlandse les en maatschappelijke oriëntatie te geven en nieuwkomers te coachen om mee te werken aan dergelijke inburgeringstrajecten.
- Voor het onthaal en de inburgering van minderjarige nieuwkomers doet de Vlaamse overheid maximaal een beroep op het onderwijs, in het bijzonder op scholen met onthaalonderwijs.
- We breiden de verplichte taallessen Nederlands uit tot alle werkzoekende Nederlandsonkundige oudkomers (via het decreet op het inwerkbeleid) en Nederlandsonkundige oudkomers die leven van een leefloon, volgens de normale geplogenheden met betrekking tot de toepassing van de wettelijke voorwaarde inzake werkbereidheidsvereiste.
- We stimuleren andere oudkomers om een aangepast inburgeringstraject te volgen. We concentreren ons daarbij in de eerste plaats op oudkomers, ouders van schoolgaande kinderen. We werken daartoe de wachtlijsten weg.
- Wie zich inschrijft voor een cursus Nederlands of inburgeringstraject moet deze ook voleindigen. Wie de cursus zonder geldige reden niet afmaakt, moet de kosten voor het inburgeringstraject resp. de cursus Nederlands zelf betalen.
- We zorgen voor een betere sanctionering van het niet of niet-correct naleven van de verplichting tot het volgen van een inburgeringstraject. Aan wie onder het toepassingsgebied van het inburgeringsdecreet valt, kan de toegang tot een sociale woning worden ontzegd, wanneer en zolang hij/zij het inburgeringstraject niet heeft gevolgd. We vervangen de strafsancties voorzien in het inburgeringsdecreet door administratieve sancties, die we effectief zullen toepassen.

B. ONDERNEMEN EN TEWERKSTELLING

- We zorgen voor voldoende aantal passende inwerktrajecten. Net zoals voor iedereen het weigeren van één of andere passende opleiding kan leiden tot het verlies of de vermindering van een uitkering, geldt dit ook voor de weigering van inwerktraject, dat kennis van het Nederlands of het volgen van een cursus Nederlands veronderstelt.
- We bestrijden racisme en discriminatie op de arbeidsmarkt en vervullen een voorbeeldfunctie op het vlak van de evenredige arbeidsparticipatie van allochtonen.
- De Vlaamse overheid versterkt de stimuli voor bedrijven om een diversiteitsbeleid te voeren en moedigt hen aan om inspanningsverbintenissen aan te gaan, om in overleg met werknemers, werkgevers streefcijfers aan te geven en te halen, zonder dat dit het opleggen van quota inhoudt.
- De Vlaamse overheid ondersteunt en versterkt het ondernemerschap van allochtonen.

C. ONDERWIJS

- We dringen aan op de verlaging van de inschrijvingsplicht tot 5 jaar, zodat alle kinderen in Vlaanderen in principe één jaar kleuteronderwijs volgen.
- We aanvaarden niet dat bepaalde leerlingen (of hun ouders) deelname aan bepaalde lessen (biologie, lichamelijke opvoeding, zwemmen...) die rechtstreeks raken aan de eindtermen en ontwikkelingsdoelen, weigeren omwille van hun geloof of levensbeschouwelijke overtuiging.
- We maken snel werk van de inrichting van een volwaardige opleiding voor islamleraars en imams binnen het Vlaamse onderwijs. Twee jaar nadat deze opleiding van start gaat, zullen enkel mensen die de Nederlandse taal beheersen in aanmerking komen voor de functie van imam of islamleraar. Voor de personen die nu imam of islamleraar zijn voorzien we in een overgangperiode.
- We zorgen voor een doortastende aanpak van hardnekkig spijbelgedrag van allochtone jongeren (cf. hoofdstuk V), gericht op de terugkeer van deze jongeren naar het onderwijs.
- De Vlaamse overheid versnelt de erkenning en gelijkwaardigverklaring van buitenlandse diploma's.
- Een foute schooloriëntatie is voor vele allochtone jongeren een probleem. Daarom versterken we een systeem van continue studiekeuzebegeleiding met het accent op positieve oriëntering gebaseerd op de competenties en de interesses van leerlingen.

D. HUISVESTING

- We voeren een huisvestingsbeleid dat er op is gericht om de diversiteit in wijken op een meer leefbare manier in te richten, door de vlucht van wie zich sociaal en financieel heeft verbeterd tegen te gaan en nieuw- en oudkomers te spreiden. Dat kan met name door:

- Een sterkere stimulans van eigen woningbezit met in begrip van de mogelijkheid om mits de huisvestingsmaatschappij er mee instemt en over voldoende sociale woningen beschikt een sociale huurwoning te kopen.
- Een meer gerichte en harde aanpak van huisjesmelkers.
- Een betere spreiding van de inplanting van sociale huisvesting over en binnen alle steden en gemeenten.
- Meer ruimte voor de sociale huisvestingsmaatschappijen om op basis van objectieve criteria een sociale woning toe te wijzen om een gepaste en goede sociale mix te realiseren binnen sociale wooncomplexen.

E. VERENIGINGSLEVEN

- We versterken de sociale integratie en het samenleven van groepen met verschillende culturele achtergrond door de ondersteuning van verenigingen die zich richten op meer dan één culturele doelgroep en de sociale integratie en het samenleven van verschillende culturele groepen mee in hun doelstellingen opnemen en waarmaken.
- We betrekken allochtonen en het verenigingsleven bij het diversiteitsbeleid.

F. EMANCIPATIE VAN ALLOCHTONE VROUWEN EN MEISJES

- We beklemtonen de gelijkheid en gelijkwaardigheid van vrouwen en mannen. We responsabiliseren en ondersteunen verenigingen en organisaties die bijdragen tot de effectieve emancipatie van meisjes en vrouwen van specifieke minderheidsgroepen.

G. VLAAMS HOLOCAUSTMUSEUM

- We richten een stichting op om de herinnering aan de Holocaust levend te houden, om op basis van o.m. de jodenvervolging de mechanismen van uitsluiting, onverdraagzaamheid en racisme te ontleden en te verklaren. Zo trachten we de democratische wortels van onze samenleving te versterken. Deze stichting realiseert deze opdracht in de eerste plaats door een spraakmakend historisch museum over deze thema's op te richten in Mechelen.

H. AANPAK VAN OVERLAST DIE DE INTERCULTURELE VERBONDENHEID BEDREIGT EN ONDERMIJNEN

De maatschappelijke tolerantie staat onder druk daar waar de wet slecht wordt gehandhaafd. Om die reden is een effectief veiligheids- en handhavingsbeleid voor cruciaal voor een breed gedragen integratiebeleid. De leefbaarheid van wijken met een gemengde etnisch-culturele achtergrond wordt te vaak bedreigd door het criminele gedrag van en de overlast veroorzaakt door – onder meer – kleine groepen allochtone jongeren. Naast een kordate politionele en gerechtelijke aanpak – op federaal niveau – moeten er een geïntegreerd beleid komen dat stoelt op responsabilisering van zowel de overheid als de buurt, de jongeren en de ouders.

- Wij benadrukken de verantwoordelijkheid van ouders voor de opvoeding van hun kinderen tot meer burgerzin en zorgen voor een grotere betrokkenheid van de ouders bij het opleggen van maatregelen in de bijzondere jeugdzorg.
- We stimuleren initiatieven die de verschillende gemeenschappen mobiliseren om overlast aan te pakken en de leefkwaliteit van de wijken te verbeteren. We ondersteunen projecten waarbij vrijwilligers aanspreekpunt zijn in geval van klachten over overlast en mensen wijzen op hun storend gedrag (cf. projecten zoals *Buurtvaders en Mama's op de Metro* (spreken spijbelaars en jongeren die overlast veroorzaken aan)).
- We nemen het initiatief tot een overleg tussen de besturen (federaal, Vlaams en lokaal) om een betere afstemming van het beleid te realiseren voor een doortastende en gerichte aanpak van problemen van illegaliteit, concentratie van asielzoekers, niet-correcte toepassing van wetgeving...
- We maximaliseren de mogelijkheden voor gemeenten en steden om overlastfenomenen met administratieve geldboetes te beteugelen. Dit vereist dat we een aantal strafbaarstellingen in decreten schrappen om zo ruimte te creëren voor de gemeenten en steden om hun normen tegen overlast gericht te handhaven.

VII. VRIJE TIJD, CULTUUR, SPORT, JONGEREN EN VRIJWILLIGE INZET IN VERENIGINGEN

Cultuur, sport, verenigingen en inzet van vrijwilligers maken onze samenleving warmer en zijn de beste remedie tegen kilte en vereenzaming.

Cultuur structureert onze ervaringen, geeft betekenis en versterkt verbondenheid. Cultuur is immers een spiegel van de samenleving. Theatervoorstellingen, popconcerten, schilderijen, historische binnensteden en een toegankelijk, gedocumenteerd verleden zijn essentieel voor een maatschappij waarin mensen van verschillende leeftijden en verschillende afkomst met elkaar samenleven. Cultuur laat mensen anders naar elkaar kijken, stimuleert het debat, en kan mensen leren elkaar te waarderen. Want kunst verdiept. Cultuur is een wezenlijk onderdeel van modern burgerschap. Daarom hecht de Vlaamse overheid veel belang aan deelname aan cultuuruitingen.

In haar cultuurbeleid wil de Vlaamse regering impulsen geven om de cultuurbeleving te vergroten (door een breed aanbod te ondersteunen), te verdiepen (door kwaliteit te stimuleren) en te vernieuwen (door creativiteit en diversiteit aan te moedigen). We geven ruimte aan overleg met en betrokkenheid van alle actoren in de cultuursector.

De Vlaamse regering wil Vlaanderen laten uitgroeien tot een samenleving die mee door een cultureel project worden gedragen, waarin culturele actoren zich thuis voelen en ondersteund weten en waarin de Vlaamse bevolking kansen krijgt om hieraan deel te nemen.

De maatschappelijke, intrinsieke en individuele waarde van **sport** kan moeilijk worden overschat. Sport is niet alleen «leuk», het draagt ook bij aan het algemeen lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden van mensen en biedt dikwijls een ontmoetingsplaats in wijken en buurten. Sport bevordert m.a.w. niet enkel de gezondheid. Door sociaal contact en verenigingsleven levert het ook een positieve bijdrage aan gemeenschapsvorming.

Daarom wil de Vlaamse regering, in samenwerking met scholen, gemeenten, sportclubs en –federaties, een ‘sport voor allen’-beleid voeren om het sportaanbod te verruimen, te professionaliseren en kwalitatief te verbeteren. Tevens ondersteunt de Vlaamse regering de initiatieven gericht op de ontplooiing van topsport. Topsporters en topsportprestaties plaatsen Vlaanderen niet alleen op de wereldkaart, ze zorgen ook voor momenten van trots waaraan de hele gemeenschap deel kan hebben.

In haar **jeugd**beleid wil de Vlaamse regering vraaggestuurd werken met aandacht voor diversiteit en toegankelijkheid. We streven ernaar om kinderen en jongeren tijd en ruimte te geven om jong te zijn. Zo voelen ze zich welkom en betrokken bij de uitbouw van de samenleving.

Iedereen moet zich in vrijheid en verantwoordelijkheid ten volle kunnen ontplooiën. Ook het verenigingsleven versterkt de ontplooiingsmogelijkheden van mensen. Bovendien vergroten verenigingen het sociaal kapitaal. Zij leveren een belangrijke bijdrage tot de samenlevingsopbouw. Ze versterken de verbondenheid en het vertrouwen tussen mensen.

A. EEN RIJK CULTUREEL AANBOD VOOR DE HELE SAMENLEVING .

A.1. CULTUUR UITDRAGEN NAAR DE BREDE SAMENLEVING DOOR ...

... cultuurparticipatie bevorderen

- We investeren in de bevordering van de cultuurparticipatie en –educatie door en voor allen. We doen dit o.m. in samenwerking met het gemoderniseerd deeltijdskunstonderwijs en door de cultuureducatie op school te versterken (“De brede School” en een “Vlaams expertisecentrum Cultuur en Onderwijs”). We steunen cultuureducatieve en sociaal-artistische werkingen, cultuurcommunicatie en participatieprojecten.
- We evalueren het decreet lokaal cultuurbeleid om een betere verspreiding te realiseren en om lokale en interlokale initiatieven tot cultuurparticipatie te bevorderen. We realiseren minder planlast om zo meer middelen te verschuiven naar culturele activiteiten.
- We onderzoeken de integratie van kortingsystemen in de cultuur, sport en toeristische sector via het concept van een Vrije Tijds+kaart.

... creativiteit en vernieuwing stimuleren

- We ondersteunen en versterken de diversiteit, dynamiek en vernieuwing in het cultuurlandschap en bevorderen synergieën met o.a. onderwijs, welzijn, maatschappelijke integratie, toerisme, economie en andere beleidsdomeinen.
- We ontwikkelen, gekaderd in het algemeen cultuurbeleid, een beleid voor de creatieve industrieën: musical, muziek, film, mode, design, literatuur en letteren... Dat gebeurt telkens met een analyse en een actieplan. Dit kan leiden tot de oprichting van een culturele investeringsmaatschappij), waarvan de opbrengsten geherinvesteerd worden in de cultuursector. De mogelijke inbreng van publiek-private samenwerkingsverbanden en fiscale instrumenten worden verkend.

... randvoorwaarden verbeteren

- De Vlaamse overheid investeert bij prioriteit in de renovatie, ondersteuning en modernisering van de bestaande culturele infrastructuur. We stellen een meerjarenplan op voor de verdere uitbouw van grote en gespecialiseerde infrastructuur en zullen hierbij de aangegane engagements honoreren. We raken niet aan de investeringstoelagen voor de sectorale culturele infrastructuur (kunstencentra, jeugdcultuur, ...).
- We stellen de relatie met de culturele fondsen (Audiovisueel en Letteren) bij via aangepaste beheersovereenkomsten en, indien nodig, via decretale aanpassingen. Daarbij staan transparante beleidsuitvoering, democratische controle en afbakening van de bevoegdheden centraal.
- We evalueren de volledige bovenbouw in cultuur (administratie, adviesraden en steunpunten), met het oog op de onderlinge taakafbakening, meerwaarde voor het veld zelf en mogelijke synergieën.

- De Vlaamse overheid vraagt inzake auteursrechten controle op de beheersvennootschappen, zowel bij de omzetting van EU-richtlijnen als bij andere wijzigingen aan de regels. We willen een transparante en correcte prijszetting voor wie rechten moet betalen en even heldere betaling aan auteurs en kunstenaars/artiesten.

... internationale samenwerkingsverbanden opzetten

- We stimuleren een sterke internationale culturele uitwisseling ten bate van wederzijdse kwaliteitsverbetering en een betere kennis van andere culturen. We versterken de aanwezigheid van de Vlaamse cultuur in het buitenland. We bevorderen een grotere deelname aan EU-programma's en zetten cultuur ook in het raam van ontwikkelingssamenwerking.
- Nederland blijft onze bevoorrechte partner. In het licht van het Taalunieverdrag en het Cultureel Verdrag met Nederland worden nieuwe initiatieven, decreten en reglementen hierop afgestemd.

A.2. CULTUUR IN HAAR DIVERSITEIT STIMULEREN

- We implementeren de recent goedgekeurde decreten (Kunsten, Erfgoed) binnen de beschikbare budgettaire ruimte. In de kunsten zetten we prioritair in op de beeldende kunst, het taal – en letterenbeleid het sociaal artistiek werk en de architectuur. We verzekeren ook de leefbaarheid van de andere disciplines en werkvormen.
- We blijven de werking van het Kunstenloket, een aanspreekpunt voor de individuele kunstenaar waarborgen.
- We sluiten de recente audits van de grote culturele instellingen af met heldere beheersovereenkomsten, en meer samenwerking.
- We versterken, verbreden en vernieuwen de amateurkunstensector zodat actieve kunstbeoefening haar gemeenschapsvormende en cultuurverspreidende rol kan blijven vervullen.
- We activeren het onroerend erfgoed (monumenten en landschappen) met betrokkenheid van de private sector. Onze prioriteit gaat naar visieontwikkeling over de inzet van erfgoed in stedelijke ontwikkelingen. Ook restauratie bekijken we in het raam van een actuele herbestemming. Dit vereist specifieke, selectieve en gegradeerde beschermingsregels, met de mogelijkheid om bestaande beschermingen te heroverwegen en/of te nuanceren.
- Ook voor de bescherming van het levend erfgoed nemen we de nodige maatregelen.

A.3. MEDIABELEID

- We houden een pluriform medialandschap in stand met gewaarborgde toegang tot een divers en kwaliteitsvol aanbod, waarin technologische innovaties en nieuwe mediatoepassingen worden geïntegreerd zonder verhoging van de kostprijs van de basisdienstverlening voor de gebruiker.
- We verzekeren dat een op kwaliteit gestoelde openbare omroep zijn rol en opdracht kan vervullen. Zij krijgt hiervoor de nodige beheersautonomie en middelen. Alvorens een nieuwe beheersovereenkomst te sluiten, evalueren we de openbare opdracht van de VRT. Daarbij gaat de aandacht onder meer naar haar culturele opdracht, naar de

pluriformiteit en de kwaliteit van haar informatieopdracht in haar globale programmering, haar doelgroepenbereik (bv. gehoorgestoorden) en haar zorg voor een open, respectvol en verdraagzaam Vlaanderen.

- We voorzien in het decretaal raam voor de VRT een versterkte controlemogelijkheid op het vlak van financiële transparantie o.a. betreffende commerciële activiteiten en reclame-inkomsten (werking VAR).
- De VRT kan slechts overgaan tot de ontubbeling van haar TV- of radionetten (zowel analoog als digitaal) voor zover hiertoe voorafgaandelijk de beheersovereenkomst wordt aangepast.
- We waken erover dat de plafonds inzake reclame-inkomsten via VRT-radio worden gerespecteerd. De terugstortingsmodaliteit zal worden geschrapt. Sponsoring op VRT-televisie zal beperkt blijven tot evenementen. Een onafhankelijk orgaan zal toezien op het marktconform gedrag en de strikte naleving van de wetgeving op de reclamewerving, óók door de openbare omroep.
- Alle toezichts- en controleorganen worden gestroomlijnd tot één nieuw toezichts- en controleinstituut (met verschillende gespecialiseerde kamers) dat zowel als enig en laagdrempelig meldpunt functioneert en als de mediaregulator.
- We behandelen openbare en particuliere radiozenders op technologisch en organisatorisch vlak op dezelfde wijze.
- We geven particuliere initiatieven op audiovisueel vlak, zonder discriminatie, voluit kansen.
- We maken werk van verplichte ondertiteling van TV-programma's, in eerste instantie, via de beheersovereenkomst, bij de publieke zenders. Hierbij wordt de prioriteit gegeven aan nieuws- en duidingsprogramma's.

A.4. INFORMATIE – EN COMMUNICATIE

- We realiseren een doorgedreven actieplan om de digitalisering van de communicatie in de samenleving te ondersteunen en de digitale kloof te helpen overbruggen.
- We stimuleren de verdere uitbouw van de ICT-infrastructuur. Daartoe wordt het instituut voor Breedbandtechnologie en het I-Cityproject verder uitgebouwd en de implementatie van interactieve digitale TV onderzocht.
- We stimuleren het aanbod van diensten via breedband. We besteden daarbij bijzondere aandacht aan maatschappelijke noden waarop een innovatief en efficiënt antwoord kan worden gegeven (e-veiligheid, gezondheidszorg en ouderenzorg).
- Via een efficiënte marktcontrole waarborgt de Vlaamse overheid die bevoegd moet zijn voor het hele luik van media en telecom de verdere uitbouw van deze markt

B. SPORT

- De Vlaamse regering zal in overleg met onder meer de sportclubs en hun federaties, de gemeenten en het onderwijsveld een eigen Vlaams sportmodel uitwerken dat aandacht besteedt aan kwalitatieve opleiding, aangepaste infrastructuur en een duurzame financiering.

- We verhogen de brede sportparticipatie, ook voor personen met een handicap en leden van kansengroepen, via een actieve sensibilisatie voor sportbeoefening in clubverband. We verlagen financiële drempels zoveel als mogelijk.
- We moderniseren de regelgeving en dragen bij tot sportvernieuwing. We richten de taak van het Bloso op de exploitatie van de landelijke sportcentra, de opleiding van trainers en begeleiders, de uitvoering van het sport-voor-allen-beleid, het topsportbeleid en de sportpromotie-acties. We verminderen het aantal regels en de controle erop (voor federaties, gemeenten, ...) en richten deze sterker op (sport)kwaliteit.
- We moedigen de jeugdsport aan door het stimuleren van de kwaliteit van de jeugdbegeleiding in de sportclubs.
- We maken werk van een efficiënter gebruik van de sportinfrastructuur van de gemeenten en van de scholen, zowel tijdens als na de schooluren, ten bate van de sportclubs, de scholen en de gemeentelijke sportdiensten.
- Via aangepast onderwijs (topsportscholen, ...) en hoogwaardige ondersteuning (begeleiding, infrastructuur ..) geven we jonge beloftevolle sporters alle kansen om een sportloopbaan uit te bouwen. We continueren de initiatieven op het vlak van het topsportbeleid en bouwen dit verder uit in samenwerking met de sportfederaties, het Olympisch en Interfederaal Comité, de universiteiten en hogescholen.
- De Vlaamse regering zal de haalbaarheid en ook de wenselijkheid van een eventuele toekomstige kandidaatstelling voor de organisatie van de Olympische Spelen in Vlaanderen onderzoeken.

C. RUIMTE VOOR JONGEREN

- We maken verder werk van een integraal jeugdbeleid, met aandacht voor o.m. jeugdinformatie, opvang, kinderrechten en verbreding van het lokale jeugdbeleid. Het eerste Vlaamse Jeugdbeleidsplan wordt geëvalueerd en er wordt een nieuw Vlaams Jeugdbeleidsplan opgesteld. Belangrijke accenten hierin zijn: jongeren hebben recht op een eigen plek (fuifproblematiek, jeugdlokalen, ruimte om te spelen en om op kamp te gaan, ...), jongeren hebben recht op correcte informatie (jeugdinformatiebeleid).
- We creëren voldoende ruimte voor kinderen en jongeren: speelruimte, ruimte voor kampplaatsen, jeugdlokalen voor jongerenorganisaties, ...
- We blijven jongeren maximaal betrekken bij het beleid door onze beleidsstijl: een stijl van openheid en partnerschap waarin jongeren de kans krijgen om verantwoordelijkheid op te nemen. Ze krijgen inspraak op elk beleidsniveau met het oog op een actieve jongerenparticipatie.
- We ondersteunen het jongerenverenigingsleven, vrijwilligerswerk en jeugdwerk.

D. VERENIGINGEN EN VRIJWILLIGERS VERSTERKEN DE SAMENLEVING

- De Vlaamse regering geeft prioriteit aan het verenigingsleven, neemt faciliterende maatregelen en vult witte plekken in het aanbod aan, zodat het verenigingsleven haar eigen initiatieven optimaal kan uitbouwen.
- We voeren een flankerend beleid voor vrijwilligers met aandacht voor voldoende ondersteuning en verzekering.
- We waarderen de kennis en vaardigheden die mensen als vrijwilliger opdoen in sociaal-culturele verenigingen als elders verworven competenties.
- De Vlaamse overheid zal de billijke vergoeding financieel en administratief ten laste nemen en onderhandelt de financiering van een vrijstellingsregeling inzake auteursrechten voor sociaal-culturele verenigingen.

VIII. LOKALE BESTUREN

Sterke steden, gemeenten en provincies: partners in goed bestuur

De Vlaamse regering erkent de lokale besturen als partners in het realiseren van een resultaatgerichte en toegankelijke dienstverlening aan burgers en ondernemingen. We geven hen hiertoe ruimte en autonomie en zorgen voor een correcte financiering. We investeren in het versterken van de stedelijke cultuur, de kwaliteit van de stedelijke ruimte en de stedelijke solidariteit, evenals in de identiteit en leefbaarheid van het buitengebied.

A. BESTUURSKRACHT, AUTONOMIE EN PARTNERSCHAP

- In uitvoering van het kerntakendebat geven we een beduidend grotere autonomie aan de lokale besturen en realiseren een goed partnerschap tussen en structureel overleg met de lokale besturen en hun verenigingen. We realiseren een maximale overdracht van bevoegdheden in toepassing van het subsidiariteitsprincipe. We nemen initiatieven om de regelingen inzake administratief toezicht alsook de informatie- en rapporteringsverplichtingen voor de lokale besturen maximaal te vereenvoudigen en te verminderen. We zullen de Vlaamse administratie hiervoor ook heroriënteren van een rol van toezicht naar meer coaching en ondersteuning.
- Er komt een doorlichting van de parallelle controle- en rapporteringsstructuren in het kader van het sectoraal beleid. Ze worden vereenvoudigd en waar mogelijk afgeschaft.
- We houden rekening met de verschillen tussen grote steden, centrumsteden en gemeenten. De lokale besturen krijgen meer autonomie om op eigen maat een vernieuwend beleid uit te bouwen en te voeren, op het vlak van personeelsbeleid (personeelskader, rekrutering, bevordering, diplomavereisten, salariëring, mandaten, interim-arbeid,...), organisatieontwikkeling, financieel beleid en inhoudelijke keuzen, rekening houdend met de concrete noden en behoeften van de lokale gemeenschap. Het toezicht door de Vlaamse overheid richt zich voornamelijk op de zorg voor de wettelijkheid en het financieel evenwicht. Dit betekent dat de Vlaamse overheid zich in principe onthoudt van toezicht op grond van opportuniteitsoverwegingen.
- We scheppen de mogelijkheid voor steden en gemeenten om een participatief beleid uit te bouwen waartoe ze een beperkt deel van de gemeentemiddelen ter beschikking kunnen stellen van wijken en buurten voor de realisatie van eigen, specifieke beleidsdoelstellingen.
- Alle Vlaamse beslissingen toetsen we op hun gevolgen voor de lokale besturen. Ministers die voorstellen van beslissing ter goedkeuring aan de Vlaamse regering voorleggen, nemen als verplicht onderdeel een berekening op waarbij de gevolgen van die beslissingen voor de gemeenten en provincies op het vlak van personeel, werkingsuitgaven en investeringen worden aangegeven. De Vlaamse regering engageert zich om financiële meerkosten te compenseren (cf. het Belfortprincipe).
- We leggen geen bijkomende verplichtingen op aan de lokale besturen, zonder correcte financiering voor de realisatie van deze verplichtingen.

- We sluiten een globaal fiscaal pact met de gemeenten en provincies over onder meer 1) een meer bedrijfsvriendelijke fiscaliteit, waarbij ook voorstellen opgenomen worden om de betrokken gemeenten toe te laten te evolueren naar de overeengekomen fiscaliteit. 2) mogelijkheden voor de lokale besturen om de gemeentelijke fiscaliteit te differentiëren om een beleid te voeren ter versterking van dorps – en stadskernen, bijvoorbeeld door vormen van selectiviteit bij de onroerende voorheffing te hanteren; 3) de afschaffing van een aantal kleinere belastingen die veel rompslomp met zich meebrengen en die moeilijk kunnen verantwoord worden.]
- Het is cruciaal dat gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid interbestuurlijk samenwerken met het oog op een effectievere, snellere en meer klantgerichte dienstverlening, zodat de termijnen voor besluitvorming – toekenning van vergunningen en tegemoetkomingen – drastisch worden verkort en de kwaliteit van de besluitvorming verbetert.
- Vóór juli 2005, zodat alle gemeenten en provincies tijdig de spelregels kennen, wordt een nieuw gemeentedecreet en provinciedecreet goedgekeurd om te komen tot een modern, democratisch en efficiënt gemeente- en provinciebeleid. Deze decreten komen tot stand in overleg met gemeenten, provincies en hun vertegenwoordigers.
- De gemeenten zullen de mogelijkheid krijgen om de taak van de lokale politieke overheid in tuchtzaken en fiscale beroepen te beperken, net zoals de opgelegde administratieve daden van de leden van het schepencollege.
- We voorzien in het nieuwe gemeentedecreet de mogelijkheid om interne of externe verzelfstandigde gemeentebedrijven – en provinciebedrijven - op te richten met een geëigend toezicht dat een soepele werking niet in de weg staat.
- De groeivoet van het provinciefonds moet op hetzelfde niveau gebracht worden als deze van het gemeentefonds

B. STERKE STEDEN DOOR ....

B.1. ... INVESTEREN IN Vernieuwing en Duurzame Ontwikkeling

- We spelen maximaal in op alle mogelijkheden om Europese en andere fondsen bestemd voor stedelijke ontwikkeling te verwerven voor onze steden. Er is hiervoor ook behoefte aan een horizontaal begrotingsartikel dat kan gevoed worden door hergroepering van bestaande kredieten.
- We onderzoeken de integratie en complementariteit van de bestaande fondsen ter ondersteuning van het stedenbeleid, inzonderheid het stadsvernieuwingsfonds en Mercurius, en zorgen voor minder dure procedures.
- We ondersteunen de steden in hun vernieuwende initiatieven op het vlak van cultuur- en kunstpatrimonium zodat zij uitgroeien tot aantrekkelijke toeristische trekpleisters, wat een commercieel-economisch bevorderend effect heeft.
- We ondersteunen de uitbouw van een Vlaams en internationaal netwerk van grote en kleine steden en/of gemeenten, waarin elke stad specifieke niches zoekt en samenwerkt met de andere grote en kleine steden.

- We ijveren voor een zo optimaal mogelijk samen beheren van stad en rand en organiseren daarom een breed maatschappelijk en bestuurlijk debat dat kan uitmonden in nieuwe vormen van stadsregionale samenwerking.

B.2. ... STIMULEREN VAN DE AANTREKKINGSKRACHT VOOR BURGERS EN ONDERNEMERS

- We waken erover dat de regeling inzake ruimtelijke ordening en sociale huisvesting het experimenteren met en investeren in eigentijds woonvormen en vernieuwde sociale huisvesting mogelijk wordt. Dat betekent minder geconcentreerd en veel beter gespreid in stad en rand.
- We ondersteunen de steden als dragers van de kenniseconomie. De universiteiten, hogescholen, ondernemers, de stadsbesturen en de Vlaamse overheid werken structureel samen aan vernieuwende investeringen in de kenniseconomie. Daartoe bouwen we mee aan een kader voor clusters van kleine bedrijven en lokaal ondernemerschap. Tevens stimuleren we het systematisch verbeteren van het gemiddeld opleidingsniveau van de bevolking.
- Er wordt getracht de randvoorwaarden te creëren om een grotere interne mobiliteit van het personeel tussen lokale besturen en de Vlaamse overheid mogelijk te maken.

C. PLATTELANDSBELEID

De Vlaamse regering erkent het platteland in zijn drievoudige functie : als een kwalitatief leef- en woongebied, als een dynamisch productiegebied en als aanbieder van een aantal collectieve diensten voor de hele samenleving zoals open ruimte, natuur, recreatie en stilte. We willen stimulerende maatregelen nemen opdat deze drie hoofdfuncties harmonieus samengaan zonder dat één functie de andere verdrukt. Daartoe zal ondermeer een dialoog tussen alle actoren tot stand worden gebracht.

Het Vlaamse plattelandsbeleidsplan kadert de goedgekeurde provinciale plattelandsbeleidsplannen met daarin als doelstellingen:

- het streven naar een goed ingepaste en kwaliteitsvolle duurzame land- en tuinbouw;
  - de opvang van sociale gevolgen van de veranderingen in de landbouw;
  - het ondersteunen en beter integreren van de economische dynamiek;
  - het versterken van de kwaliteit van woon- en leefomgeving in kleine kernen;
  - het behoud en de versterking van de werkgelegenheid op het platteland;
  - de verbreding van de plattelandseconomie;
  - het instandhouden van milieu, natuur, het landelijk erfgoed, het landschap en de open ruimte;
  - versterken en ontwikkelen van eigen identiteit.
- We onderkennen en ondersteunen de rol van de landbouw die verder evolueert naar duurzame landbouw, ondermeer biologische landbouw, en integratie in streekontwikkeling. We breiden de economische functie van het platteland verder uit tot para-agrarische bedrijvigheid, KMO's en ambachtelijke bedrijven, toerisme en dienstverlening. Het integreren van belangen en sectoren op het platteland is een basisopdracht van gewest, provincies en gemeenten.
  - Voor de cofinanciering van Europese projecten inzake plattelandsbeleid komt er een horizontaal begrotingsartikel. De verschillende subsidiestromen worden beter op elkaar afgestemd.

- We zorgen voor een goede afstemming van de bestaande regelgeving en waar nodig voor specifieke aanpassingen in functie van de typische noden van het platteland.
- We realiseren effectief en efficiënt overleg tussen de verschillende bestuursniveaus en ondersteunen samenwerkingsverbanden zodat alle overheden en departementen zich inzetten voor een gezamenlijke strategie en de uitvoering ervan met het oog op de leefbaarheid van de regio's en het platteland.
- We ondersteunen en versterken de buurtwinkels (betere verweving van woon – en handelsfunctie, wonen boven winkels, uitbreiding van de producten en diensten die door buurtwinkels mogen worden geleverd, productinnovatie).
- We ondersteunen initiatieven waarbij tewerkstellingsprojecten worden gekoppeld aan het beheer van groen- en natuurvoorzieningen, recreatieve infrastructuur en woningrenovatie. We betrekken er zoveel als mogelijk de particuliere sector bij. Ook de landbouwers spelen een rol inzake landschapzorg en zullen hiervoor ondersteund worden. We opteren sterker voor beheersovereenkomsten met de landbouw.
- In samenwerking met de gemeenten en OCMW's waken we erover dat de armen en de ouder wordende en zorgbehoevende bevolking op het platteland worden bereikt en begeleid via gerichte en aangepaste programma's en projecten.
- We streven naar het behoud van kwaliteitsvolle gemeenschapsvoorzieningen en hebben gebiedsgerichte aandacht voor de renovatie van woningen die niet aan de huidige woningstandaarden voldoen.

IX. BEHOORLIJK REGELGEVEN, BESTUREN EN HANDHAVEN MET EEN PROFESSIONELE EN STABIELE ADMINISTRATIE

- We investeren verder in **een transparante en toegankelijke overheidsadministratie** die een betrouwbare, doeltreffende en samenhangende dienstverlening uitbouwt in een breed partnerschap met burgers, ondernemingen, verenigingen, instellingen en organisaties.
- Hiertoe realiseren we, in overleg met de ambtenaren, het ingezette **hervormingstraject** in uitvoering van en met respect voor de principes van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Na een voorbereidingstraject van méér dan vier jaar zal deze bestuurlijke hervorming gecoördineerd, coherent en snel worden uitgevoerd. De beleidsdomeinen die in al hun onderdelen operationeel zijn, zullen in werking treden op 1 januari 2005. De andere beleidsdomeinen volgen op 1 januari 2006. In deze implementatie passen we de volgende krachtlijnen toe:
  - Vanuit het principe van het primaat van de politiek werken we met een duidelijke en consistente taakverdeling tussen het politieke en het ambtelijke niveau, tussen departementen, gericht op de beleidsondersteuning, en agentschappen, gericht op de beleidsuitvoering. Beleidsondersteuning en beleidsuitvoering verhouden zich als communicerende vaten en vereisen een optimale wisselwerking. Hiertoe bouwen departementen en agentschappen een gestructureerde samenspraak en samenwerking uit.
  - We brengen transparantie tot stand via homogene beleidsdomeinen aangestuurd vanuit het politieke niveau in een één-op-één relatie met het ambtelijke niveau.
  - We gaan verkokering in het overheidsoptreden tegen door een coherente beleidsafstemming binnen en over de grenzen van de beleidsdomeinen heen en tussen de bestuursniveaus.
  - We spreken met het lijnmanagement in de administratie resultaatgerichte doelstellingen af en geven hen een verregaande operationele autonomie om hun opdracht te vervullen, in een open informatierelatie met het politieke niveau en met verantwoordingsplicht, via gestandaardiseerde beheersovereenkomsten.
  - Om budgettaire neutraliteit te verzekeren herzien we de beslissing om rechtspersoonlijkheid te geven aan intern verzelfstandigde agentschappen.
  - We richten een ministerieel comité op dat belast wordt met de implementatie van deze bestuurlijke hervorming. Dit comité wordt bijgestaan door een college van ambtenaren-generaal, dat als adviesorgaan optreedt en dat paritair is samengesteld uit ambtenaren van de departementen en van de agentschappen.
- We garanderen een **open overheid** zodat burgers, bedrijven en voorzieningen de contacten met de overheid ervaren als toegankelijk, bereikbaar en verstaanbaar.
- We herdenken de overheid op zodanige wijze dat ze via de nieuwe communicatiemiddelen op een volwaardige wijze in dialoog kan treden met burgers en bedrijven. In haar communicatiebeleid zal de Vlaamse overheid vraaggestuurd ingaan op de communicatiebehoeften van burgers en bedrijven door hen op de hoogte te houden van het bestaand én nieuw beleid, alsook van de bestaande én nieuwe dienstverlening die hen aanbelangen. Kwaliteitsvolle stijl, herkenbaarheid als

Vlaamse overheid, informatieve waarde en lage drempel zijn hierbij de richtinggevende principes.

- We realiseren een geïntegreerd e-governement beleid dat een loket met een lage drempel aanbiedt en ondersteund wordt door een organisatie die snel en kwaliteitsvol antwoorden biedt. Eén-lokettoepassingen, al dan niet gebaseerd op internet-technologie, worden verder uitgebouwd. Ze zijn gebaseerd op een integratie van frontoffices en op mekaar afgestemde backoffices over de beleidsdomeinen en bestuursniveaus heen. We voorzien laagdrempelige toegangskanalen om de digitale kloof te vermijden en verzekeren dat het aanbod aan diensten gelijke tred houdt met de snel wijzigende behoeften bij burgers, bedrijven en voorzieningen.
- De verdere uitbouw van en de decentralisatie naar de Vlaamse administratieve centra in de Vlaamse provinciesteden en de realisatie van satellietkantoren en tele(thuis)werkfaciliteiten zal worden geëvalueerd. Dat gebeurt vanuit een meer efficiënt en effectief vastgoed- en facility management, een laagdrempelige toegang voor de burger en een herkenbare aanwezigheid van Vlaanderen in Brussel.
- We versterken de capaciteit van de Vlaamse overheid om regelgeving van hoge kwaliteit te produceren zodat maatschappelijke doelen doeltreffend en efficiënt worden bereikt.
- We bouwen een goed georganiseerd regelgevingsproces uit door:
  - de invoering van een regelgevingsagenda om voortdurend zicht te hebben op de regelgeving in opmaak;
  - het selectief gebruik van witboeken, op basis waarvan we een eerste politiek en maatschappelijk overleg organiseren, voorafgaand aan de redactie van de regelgeving;
  - een impactanalyse van voorgenomen regelgeving, in het bijzonder voor de bedrijven;
  - voortdurend streven naar minder detaillistische decreten;
  - een vermindering van het aantal strafbepalingen en – waar nuttig – een vervanging van de strafsancities door administratieve sancties;
  - grondige wetsevaluatie voor bestaande regelgeving;
  - we onderzoeken de idee van de decreten met vervaldatum, gekoppeld aan een grondige evaluatie van de decreten op het vlak van effectiviteit, efficiëntie en handhaafbaarheid;
  - het centraliseren van de regelgevende capaciteit binnen elk beleidsdomein, zodat de regelgeving niet langer versnipperd wordt uitgewerkt.
- De Vlaamse regering stelt aan het Vlaams parlement voor om een parlementaire raad voor wetgevingsbeleid of een parlementaire (sub)commissie voor wetgevingsbeleid op te richten.
- **Administratieve vereenvoudiging** blijft een noodzaak. Eenvoudige procedures binnen de overheid, en tussen de overheid enerzijds en de burgers en ondernemingen anderzijds, zorgen voor een effectiever en efficiënter bestuur.
  - Het aanspreekpunt van de overheid staat best zo dicht mogelijk bij de mensen. We laten de gemeenten evolueren naar aanspreekpunten bij uitstek voor alle verrichtingen van mensen met de overheid. Ondernemingsloketten vervullen deze rol voor de ondernemingen. Met gemeenten en ondernemingsloketten maken we vooraf duidelijke afspraken over financiering en dienstverlening.

- We zetten de investeringen in e-government voort en gebruiken deze hefboom om procedures te vereenvoudigen. Maar de uitbreiding van e-governement mag geen nieuwe bron van uitsluiting worden.
  - De concrete voorstellen die resulteren uit het 'meldpunt administratieve lasten' worden gebundeld tot een nieuw actieplan reguleringsmanagement.
  - We verhinderen dat de verschillende organisatie-entiteiten binnen de Vlaamse overheid informatie-eilanden worden en maken intern sluitende afspraken zodat de burgers of de bedrijven niet steeds opnieuw dezelfde gegevens moeten bezorgen. Het ICT-beleid van de Vlaamse overheid moet een realistische en valabele oplossing bieden aan deze informatienoden.
  - We onderzoeken de invoering van het 'gezaghebbend advies'. Elke burger of onderneming kan, voor zij starten met de uitvoering van hun plannen, van alle overheidsdiensten vernemen hoe de overheid zal reageren ten overstaan van welomschreven situaties (op fiscaal vlak, inzake ruimtelijke ordening, leefmilieu, ...). Wanneer het gezaghebbend advies wordt gevolgd, kan aan de burger of ondernemer geen sanctie worden opgelegd omdat hij of zij de wet niet zou hebben nageleefd. Integendeel: wie zich conformeert, wordt gehonoreerd.
- Bij de uitvoering van onze publieke taken willen we via **publiek-private samenwerking** de private sector als volwaardige partner betrekken, zodat een gedeelde verantwoordelijkheid tussen overheid en privé tot stand komt, zonder dat dit mag leiden tot onverantwoorde debudgettering. Om PPS-projecten in Vlaanderen een verdere impuls te geven is het noodzakelijk om het juridische kader verder te optimaliseren, gebruikmakend van wat er nu is en eventueel bij te sturen na evaluatie.
  - De Vlaamse Regering zal geen ontwerp van decreet houdende invoering van een Vlaamse Eénmalig Bevrijdende aangifte inzake gewestelijke belastingen ter goedkeuring aan het Vlaams parlement voorleggen.
De Vlaamse Regering neemt akte van de gevolgen van de aanvaarding door de vorige Vlaamse regering van een deel van de opbrengst van de federale EBA in het overlegcomité dd. 22/9/03.
  - We versterken de effectieve **handhaving van Vlaamse regelgeving**. In afwachting van meer Vlaamse bevoegdheden voor een eigen Vlaams, volwaardig veiligheids-, justitie- en handhavingsbeleid, maken we hiervoor afspraken met de federale overheid. De maatschappelijke overlast (sluikstort, illegaliteit, verloedering, verkrotting, hardnekkig spijbelgedrag...), het onveiligheidsgevoel en het aantal misdrijven moeten dalen. Ook de Vlaamse overheid kan daartoe bijdragen.
  - In afwachting van een gedeeltelijke defederalisering van bevoegdheden inzake justitie en veiligheid, putten we alle mogelijkheden uit waarover Vlaanderen beschikt om een doortastend veiligheids- en handhavingsbeleid te voeren. We willen in elk geval een Vlaams jeugdsanctierecht uitbouwen om gericht én met meer rechtszekerheid voor de jongeren te kunnen optreden tegen jongeren die een ernstig misdrijf hebben gepleegd.
  - We nemen het initiatief tot een overleg tussen de besturen (federaal, Vlaams en lokaal) om een betere afstemming van het beleid te realiseren voor een doortastende en gerichte aanpak van problemen van illegaliteit, concentratie van asielzoekers, niet-correcte toepassing van wetgeving...
  - We maximaliseren de mogelijkheden voor gemeenten en steden om overlastfenomenen met administratieve geldboetes te beteugelen. Dit vereist dat we een

aantal strafbaarstellingen in decreten schrappen om zo ruimte te creëren voor de gemeenten en steden om hun normen tegen overlast gericht te handhaven.

- We ondersteunen een betere afstemming tussen alle (bestuursrechtelijke, politionele, burgerrechtelijke of strafrechtelijke) overheidsinstanties teneinde een veiligheidsnetwerk te vormen dat toelaat om binnen een korte termijn van overheidswege te reageren op alle vastgestelde misdrijven, inzonderheid op overlast en criminaliteit gepleegd door jongeren.

X. HET MOBILITEITSBELEID

De nog steeds toenemende mobiliteitsgroei vraagt om duurzame maatregelen om de verkeersveiligheid te verhogen, de verkeersleefbaarheid te verbeteren en om bereikbaarheid en toegankelijkheid te waarborgen.

De Vlaamse regering neemt de krachtlijnen uit het Mobiliteitsplan Vlaanderen als het uitgangspunt voor haar mobiliteitsbeleid. De uitdaging voor het mobiliteitsbeleid bestaat erin te voorzien in de verplaatsingsbehoeften van mensen en het efficiënt economisch functioneren van onze maatschappij mogelijk te maken op zo'n manier dat voldaan wordt aan de veiligheids-, sociale-, milieu-, natuur- en gezondheidsvereisten.

De Vlaamse regering wil prioritair inspanningen leveren in:

- a) het verhogen van de verkeersveiligheid, door stimulerende maatregelen te nemen om de verkeersveiligheid te verhogen. Elk verkeersslachtoffer is er één teveel. De positieve tendens inzake verkeersveiligheid moet versterkt worden. De Vlaamse overheid kan – binnen de huidige bevoegdheidsverdeling – vooral door infrastructuurinterventies de verkeersveiligheid bevorderen. Wij willen ook meer zorg besteden aan de opvang en begeleiding van verkeersslachtoffers.
- b) het waarborgen van de basismobiliteit voor iedereen, door het bevorderen van het gemeenschappelijk vervoer.
- c) het bestrijden van de verkeerscongestie en het bevorderen van de bereikbaarheid ter ondersteuning van de logistieke functie van en binnen Vlaanderen. Dat moet gebeuren door het wegwerken van missing links waar nodig, het realiseren van bedrijfsvervoersplannen, de bevordering van het voetgangers- en fietsverkeer, de planmatige aanpak van het wegenonderhoud en het doelmatig gebruik van de capaciteit van de bestaande infrastructuur.

A. VEILIGER EN VLOTTER VERKEER

- We implementeren het eerst Stappers, dan Trappers, dan Openbaar en tot slot Privé-vervoer-principe (STOP-principe): veiliger voet- en fietspaden, betere kwaliteit en capaciteit voor openbaar vervoer. We participeren verder en meer in projecten met intelligente snelheidsbegrenzers in voertuigen.
- We nemen het voortouw om nieuwe technologieën te integreren in het voertuigenpark van de overheid.
- We bieden elk verkeersslachtoffer in Vlaanderen een zorgzame, integrale en efficiënte ondersteuning.
- De investeringen in onbemande camera's op gevaarlijke punten worden voortgezet. Voor de homologatie en ijking zal overlegd worden om deze materie te regionaliseren.
- Het project in verband met het wegwerken van gevaarlijke punten in Vlaanderen wordt voortgezet in samenwerking met de provincies.
- We nemen maatregelen om de verkeerssignalisatie te harmoniseren en het aantal verkeersborden te verminderen. We organiseren proefprojecten inzake variabele snelheden op basis van intelligente verkeersbegeleidingssystemen.

- We stroomlijnen de bestaande initiatieven op het vlak van verkeers- en mobiliteitseducatie tot één kenniscentrum dat over de bestuursniveaus heen voor verschillende doelgroepen toegankelijk is. We nemen méér initiatieven om defensief rijgedrag te bevorderen.
- Om opvolging en monitoring mogelijk te maken, zal een reglementair kader worden uitgebouwd m.b.t. informatieverstrekking en –verspreiding tussen gewest, provincies, gemeenten en de politiediensten. De verkeersongevallenregistratie en –statistieken zullen betrouwbaarder en sneller ter beschikking worden gesteld van de betrokken administraties. Daartoe zal er samengewerkt worden met de federale en lokale politiediensten, met de ziekenhuissector en de gezondheidssector in het algemeen.
- Per provincie richten we een coördinatiepunt op om alle werkzaamheden aan wegen te coördineren, om als aanspreekpunt voor alle betrokkenen te fungeren en om de nodige minder-hindermaatregelen uit te werken.
- De inhaaloperatie voor de aanleg van veilige fietspaden wordt verder gezet, zodat op middellange termijn langs of nabij elke Vlaamse gewestweg veilige fietsvoorzieningen aanwezig zijn.
- De verkeersveiligheid ter hoogte van de schoolomgevingen gelegen langs de Vlaamse gewestwegen wordt verder verhoogd.
- De Vlaamse overheid ontwikkelt op het vlak van aanbod specifieke initiatieven om de weekendongevallen terug te dringen.

B. MOBILITEIT VOOR IEDEREEN

- De doelstellingen, opgenomen in het decreet basismobiliteit, worden op de meest efficiënte manier gerealiseerd. De zorg voor een efficiënte inzet van middelen is tevens het uitgangspunt bij de uitvoering, de opvolging en de bijsturing, waar nodig, van de beheersovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de VVM/De Lijn.
- We investeren in de betere doorstroming van het openbaar vervoer, zowel om de snelheid te bevorderen als om de rendabiliteit te verhogen. In het kader van de ontwikkeling van de voorstedelijke vervoersnetten rond Antwerpen, Gent en Brussel neemt de Vlaamse regering initiatieven om uitvoering te beginnen geven aan het Pegasusplan van De Lijn. De Vlaamse regering zal eveneens initiatieven nemen om uitvoering te geven aan het Spartacusconcept.
- We concentreren het openbaar vervoer prioritair op woon-werk- en woon-schoolvervoer. Zo draagt het openbaar vervoer maximaal bij tot de filebestrijding.
- In afwachting van de verdere regionalisering, maken we samenwerkingsovereenkomsten tussen de NMBS en de Lijn mogelijk en stimuleren deze samenwerking om een geïntegreerd aanbod aan openbaar vervoer mogelijk te maken.
- Kwalitatieve voet- en fietspaden, waardoor iedereen in staat moet zijn om zich te verplaatsen, beschouwen we als een belangrijk aspect van basismobiliteit.
- De Vlaamse regering erkent en faciliteert het particuliere gemeenschappelijk vervoer, zoals o.m. taxi, carpooling, gemeenschappelijk bedrijfsvervoer, collectieve taxi's, ...

C. VERHOOGDE BEREIKBAARHEID

MOBILITEITSPLAN

- We nemen maatregelen voor een betere infrastructuur, een beter gebruik van de infrastructuur en een betere afstemming van het mobiliteitsbeleid op het planologisch en locatiebeleid.
- We zorgen voor de invulling van de missing links in het wegen-, waterwegen- en spoorwegnet. Het uitgangspunt is de lijst opgenomen in het ontwerp mobiliteitsplan Vlaanderen. Deze kan geëvalueerd en eventueel aangepast worden in het kader van de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.
- We streven naar de invoering van het wegvignet ter vervanging van de verkeersbelasting, zodat voortaan iedereen, ook buitenlanders, betaalt voor het gebruik van onze wegeninfrastructuur. We onderzoeken de mogelijkheid om positieve stimulansen in te voeren voor veilig rijgedrag.
- In uitvoering van het bestuursakkoord met de lokale overheden zullen de engagementen op het vlak van het beheer van het provinciale wegennet worden uitgevoerd. Tevens wordt het instrument van het mobiliteitsconvenant regelmatig geëvalueerd en verfijnd voor de toekomst.

BINNENSCHIEPVAART/WATERWEGEN

- We stimuleren verder sterk de binnenscheepvaart als volwaardig alternatief van het vervoer van goederen over de weg. Hierbij zal de multifunctionaliteit van de waterwegen worden benadrukt, dat betekent een objectieve en evenwichtige invulling van haar scheepvaartfunctie, haar recreatief-toeristische functie en haar ecologische functie.
- De bescherming van de bevolking tegen overstroming wordt gerealiseerd door op een gecontroleerde manier ruimte te geven aan de rivier en door het herstel van de vroegere valleigebieden. Bij de afbakening van overstromingsgebieden wordt rekening gehouden met volgende criteria: waterhuishouding, kostenefficiëntie en rationeel en zuinig grondgebruik.

SPOORVERKEER

- Vanuit Vlaanderen wegen we mee op de realisatie van de infrastructuurwerken die essentieel zijn voor de ontwikkeling van Vlaanderen, in het bijzonder voor de havens, de Ijzeren Rijn met inbegrip van de aftakkingen, het diaboloproject (tweede spoorontsluiting van Zaventem) en Gewestelijke Expresnetten.

REGIONALE LUCHTHAVENS

- We erkennen het belang van de regionale luchthavens voor het economisch weefsel zonder de hinder uit het oog te verliezen die ze betekenen de omwonenden. Samen met de particuliere sector garanderen we het voortbestaan van de regionale luchthavens, met een management dat de maatschappelijke kosten en baten in evenwicht kan brengen. We waken over een betere beheersing en beperking van de hinder voor de omwonenden.

- De Antwerpse regio, met zijn 24.500 deels multinationale bedrijven en als wereldhandelscentrum voor diamant, heeft het recht op het behoud en de uitbouw van een regionale zakenluchthaven. Daartoe zullen de regeringsbeslissingen van 3 maart 2000, 19 juli 2002, 27 juni 2003 en 16 januari 2004 onverkort worden uitgevoerd.

HAVENS

- We evalueren en versterken de bestuurlijke vernieuwing in het havenlandschap. Uitgangspunt hierbij blijft de verzelfstandiging, de eenheid van beheer voor het havendomein, de publieke verankering en de responsabilisering van de havenbedrijven, alsook de faciliterende en stimulerende rol van het Vlaams Gewest in een evenwichtige verhouding met de havenbesturen.
- We moedigen de havens aan om hun samenwerkingsinitiatieven – van onderuit – verder te ontwikkelen en de basis te leggen voor een rationeel investeringsbeleid dat prioritair uitgaat van economische impactstudies en maatschappelijke kosten-batenanalyses.
- Een duurzame en economisch verantwoorde maritieme toegankelijkheid van alle zeehavens, aangepast aan de evoluerende behoeften van de scheepvaart, is de eerste prioriteit voor het Vlaamse havenbeleid.
- We versterken het beleid inzake de hinterlandontsluiting van de zeehavens met aandacht voor de modal shift naar de binnenvaart en het spoor.
- De grote infrastructuurwerken in de zeehavens en voor de ontsluiting ervan worden gefaseerd afgewerkt. Dit rationeel investeringsbeleid gaat uit van de economische impactstudies en maatschappelijke kosten-batenanalyses en zuinig ruimtegebruik. De ecologische impact wordt wetenschappelijk correct ingeschat. De Europese en verdragsrechtelijke context moet gerespecteerd worden. We streven maximaal naar win-win situaties inzake ecologische, infrastructurele en economische ontwikkeling met maximale betrokkenheid van alle actoren op het veld. De onvermijdbare onteigeningen worden sociaal begeleid.
- Voor elk havengebied zal een strategisch plan en een ruimtelijk uitvoeringsplan worden opgesteld dat uitgaat van de hierboven geschetste principes.
- We treffen de nodige maatregelen zodat de terreinen in havengebieden effectief in gebruik kunnen worden genomen.
- Wat Doel betreft wordt de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 mei 2000 onverkort uitgevoerd.
- Bij het beheer van de Antwerpse haven moet een substantiële inbreng van het Waasland gegarandeerd worden.
- We garanderen de verdere financiering van de onderhoudsbaggerwerken, ook in de aan tij onderworpen dokken.
- We zorgen voor de verdieping van de Schelde tot 13.1 meter getijongebonden vaart, conform de resoluties LTV-Schelde-estuarium van het Vlaams Parlement en het memorandum van Vlissingen. Voor het einde van 2004 willen we de gemeenschappelijke Vlaams-Nederlandse politieke beslissing daartoe rond krijgen, zodat de verdieping zonder verder tijdverlies en in volle rechtszekerheid kan worden

gerealiseerd en de natuurwaarden en de veiligheid in het Scheldebekken worden versterkt.

- De aanleg van een tweede sluis voor de ontsluiting van de Waaslandhaven evenals het weghalen van de Visart-sluis voor de ontsluiting van de achterhaven van Zeebrugge worden onderzocht.
- We realiseren een specifieke en hernieuwde ondersteuning voor onze havens die een scharnierrol vervullen in de logistieke keten en die zich hebben ontwikkeld tot grotendeels complementair functionerende poorten. Een gepaste maritieme toegankelijkheid en de noodzakelijke hinterlandverbindingen via spoor, weg en water zijn onze eerste beleidsprioriteiten.
- In het kader van de bereikbaarheid van het hinterland vanuit onze havens zullen de noodzakelijke spoorinvesteringen moeten voorzien worden: Liefkenshoekspoorlijn, Ijzeren Rijn, tweede spoortoegang voor de Antwerpse haven waarbij het vastgelegde tracé in de beste economische, agrarische en ecologische voorwaarden wordt gerealiseerd, lijn 11 en de betere ontsluiting van de achterhaven van Zeebrugge (vormingsstation, derde spoorlijn Brugge-Zeebrugge, aansluiting naar Antwerpen).
- We ondersteunen het reeds ingezette proces dat moet leiden tot de verbetering van de maritieme toegang van de haven van Gent, de bouw van een tweede zeesluis, en zullen deze legislatuur de studies, het beslissingstraject en de besprekingen met Nederland hierover af te ronden.

XI. RECHTSZEKERE RUIMTELIJKE ORDENING

Een rechtszeker beleid voeren met minder administratieve lasten en zonder willekeur voor kandidaat-bouwers en -verbouwers is ons eerste opzet in de ruimtelijke ordening. Het ruimtelijk ordeningsbeleid staat maximaal ten dienste van de maatschappelijke doelstellingen op het vlak van ondernemen, wonen, maatschappelijke dienstverlening.

RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN

- We onderschrijven de nood aan een lange termijnvisie voor de ruimtelijke ordening. We zorgen voor de effectieve uitvoering van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen: de uitvoering van de bindende bepalingen en de ruimteboekhouding, m.n. o.m. een snelle, correcte afbakening van het stedelijk gebied, het woongebied en de 7.000 ha. extra bedrijventerreinen, evenals de gelijktijdige afbakening van 750.000 ha. agrarisch gebied (met de aanduiding van de ruimte voor de para-agrarische bedrijven), extra 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied. We evalueren het bestaande RSV en bereiden de tijdige herziening ervan voor.
- Er wordt een grondbeleidsplan en een grondenbank op Vlaams niveau opgericht, die kan opereren op de grondmarkt door het aankopen en verkopen van onroerende goederen. Deze zal zich beperken tot zaken van Vlaams niveau, zoals de ontwikkeling van brownfields, strategische projecten van gewestelijk belang (stationsomgevingen), Vlaamse poorten, ...), de uitoefening van de aankoopplicht en het voorkeepsrecht in ruimtelijk kwetsbare gebieden of potentiële overstromingsgebieden en het beheer van het Vlaams patrimonium.
- De ruimtelijke ordening, waarbij de diverse maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar worden afgewogen, behoudt een integrerende en coördinerende rol ten opzichte van de diverse sectorale aanspraken. Conflicterende regelgeving of grafische overlappingsen worden maximaal weggewerkt.

VERGUNNINGENBELEID: KLANTVRIENDELIJKHEID, SNELHEID EN KWALITEIT

- In overleg met de betrokken besturen waarborgen we een klantgerichte en snelle afhandeling van bouwvergunning-aanvragen op alle bestuursniveaus. We responsabiliseren deze bestuursniveaus om de vergunningsaanvragen binnen de decretaal voorgeschreven termijnen af te handelen. We preciseren vage begrippen als "ruimtelijke draagkracht" enz.. Zo kunnen mensen veel beter inschatten en voorspellen onder welke voorwaarde ze een bouwvergunning kunnen bekomen.
- We zorgen voor één infoloket per provincie, een gedeconcentreerde dienst van de Vlaamse overheid, waar mensen informatie en advies kunnen opvragen m.b.t. hun bouw dossier.
- Voor beslissingen inzake ruimtelijke ordening zal de gemachtigde ambtenaar enkel nog in beroep kunnen gaan tegen de beslissingen van de Bestendige Deputatie wanneer hij van oordeel is dat de beslissing onwettig is. Een beroep door de gemachtigde ambtenaar op basis van opportuniteitsoverwegingen sluiten we uit. Het algemeen toezicht door de Vlaamse overheid blijft mogelijk.

- Voor de eigen vergunningsaanvragen krijgen de lokale besturen en de sociale huisvestingsmaatschappijen de mogelijkheid om bij de Vlaamse overheid in beroep te gaan tegen afwijzende beslissingen.

PLANNING

- We verlengen de termijnen waarbinnen de gemeenten hun plannings –en vergunningsopdracht moeten halen. Het bindend gedeelte van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS) maken we facultatief voor de gemeenten. Het volstaat dat ze het richtinggevend of indicatief deel maken. Alleen de gemeenten die een bindend gedeelte van hun ruimtelijk structuurplan afwerken komen in aanmerking om zelfstandig vergunningen af te leveren. We geven de mogelijkheid aan gemeenten om samen, in het raam van samenwerkingsverbanden, een GRS op te maken.
- We zetten de resolutie over de weekendverblijven van het Vlaams parlement van 15 januari 2003 om in decretale regelgeving. Zo bieden we eindelijk rechtszekerheid. We zorgen zoveel als mogelijk voor een planologische oplossing. Wanneer dit niet mogelijk is waarborgen we een uitdovend woonrecht.
- We evalueren het systeem van planbaten en planschade, alle aankoopverplichtingen en compensatiemechanismen en sturen ze waar nodig sociaal bij.

HANDHAVING

- Rekening houdend met de overwegingen van het decreet van 4 juni 2003 houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening wat de handhaving betreft (*B.S.*, 22 augustus 2003) zorgen we voor een consequent handhavingsbeleid. .
- Er wordt onderzocht in welke mate het decreet op het handhavingsbeleid moet aangepast worden teneinde meer rechtszekerheid te geven met betrekking tot de afhandeling van oude bouwmisdrijven (van voor 1 mei 2000).

XII. LEEFMILIEU

We willen een betekenisvolle vooruitgang boeken op het vlak van water- en luchtkwaliteit, bodembescherming, geluid- en geurhinder en natuurbehoud, zodat Vlaanderen inzake gezondheid en biodiversiteit de vergelijking met andere economische topregio's moeiteloos kan doorstaan. Dit willen we ook realiseren op het vlak van eco-efficiëntie. Daartoe realiseren we een vergaande ontkoppeling tussen de economische groei enerzijds en milieu-impact, materiaal- en energiegebruik anderzijds.

Tegen het einde van de legislatuur realiseren we een substantiële verhoging van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen in de energievoorziening, overeenkomstig de Europese verbintenissen en rekening houdend met het potentieel in Vlaanderen.

A. STABIEL MILIEUBELEID MET VEREENVOUDIGDE MILIEUREGELS EN PROCEDURES

- We zorgen ervoor dat de bevoegde ministers inzake leefmilieu, ruimtelijke ordening, energie en economie, landbouw, volksgezondheid en mobiliteit, en landschapszorg met hun respectieve administraties een gecoördineerd en goed afgestemd beleid voeren.
- We sturen de diensten betrokken bij de behandeling en aflevering van milieu-, stedenbouw- & verkavelingsvergunningen zo aan dat de samenwerking en coördinatie verbetert. Zo dragen we bij tot de eerbiediging van de termijnen inzake adviesverlening en aflevering van vergunningen. We raken daarbij niet aan de bestaande inspraak- en beroepsmogelijkheden.
- Bedrijven krijgen de mogelijkheid om evenwaardige technieken en middelen te gebruiken om gekwantificeerde milieudoelstellingen te halen. We zorgen voor de nodige rechtszekerheid op dat vlak.
- We introduceren de geïntegreerde vergunning voor welbepaalde categorieën van activiteiten en inrichtingen die momenteel zowel een milieu- als stedenbouwkundige vergunning nodig hebben maar waarvan de stedenbouwkundige impact beperkt is.
- We implementeren het systeem van integrale voorwaarden voor een realistisch aantal categorieën van ondernemingen.

B. NATUURBEHOUD

- We voeren een beleid gericht op een grotere toegankelijkheid van natuur voor iedereen. We realiseren de extra 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied, zoals voorzien in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. We streven naar het behoud, het herstel en de versterking van de biologische diversiteit. We optimaliseren de mix aan instrumenten (aankoop, subsidiëring van aankoop, beheers-overeenkomsten met resultaatsverbintenissen, grondruil, ...) en budgetten op basis van een objectieve evaluatie. We zetten deze instrumenten en middelen gebiedsgericht in. We houden daarbij rekening met de huidige of vooropgestelde ruimtelijke bestemming. In afwachting van voormelde evaluatie hanteren we dezelfde criteria voor aankopen in de agrarische en landschappelijk waardevolle agrarische

gebieden als voor de erkenning van natuurreservaten in de agrarische en landschappelijk waardevolle agrarische gebieden..

- We stemmen het decreet op het natuurbehoud beter af op het landschapsdecreet en brengen het volledig in overeenstemming met de Europese regelgeving. We realiseren snel de aanvullende uitvoeringsbesluiten die met het Vlaams parlement werden afgesproken.
- We eerbiedigen het gebruiks- en eigendomsrecht van burgers en ondernemingen zo veel als mogelijk. Wanneer beleidsdaden van de Vlaamse overheid aanleiding geven tot een aanzienlijke waardevermindering van gronden dan verlenen we de eigenaar het recht om de overheid te vragen om deze gronden aan te kopen.
- We brengen een constructieve dialoog tot stand brengen tussen alle actoren en zorgen voor duidelijke afspraken in verband met de toegankelijkheid en de recreatiemogelijkheden in het buitengebied. We zorgen voor de aanleg van meer stadsbossen en speelbossen, met eerbiediging van de ruimteboekhouding.

C. WATER

- We voeren het decreet integraal waterbeleid uit. We ontwikkelen een samenhangend beleid m.b.t. de productie en distributie van drinkwater evenals m.b.t. de afvoer en zuivering van het afvalwater. Om overstromingen te voorkomen doen we dit vanuit een bekken- en deelbekkenbenadering, met respect voor de goede waterhuishouding en met aandacht voor de problematiek van de verdroging. Voor de afbakening van overstromingsgebieden houden we rekening met volgende criteria: waterhuishouding, kostenefficiëntie en rationeel en zuinig grondgebruik.
- We komen onze verplichtingen zoals opgenomen in de Europese richtlijn inzake de zuivering van stedelijk afvalwater (EG 91/271) en de Europese kaderrichtlijn water (EG 2000/60) zo spoedig mogelijk na. We onderscheiden duidelijke homogene bevoegdheden: de gemeentelijke en de bovengemeentelijke. Tegen 2005 wordt – op voorstel van de Vlaamse overheid - de scheidingslijn tussen enerzijds collectieve en individuele zuivering en anderzijds gemeentelijke en boven gemeentelijke infrastructuur gebiedsdekkend vastgelegd. Dit gebeurt na de evaluatieprocedure met betrekking tot de rioleringsplannen. Vanaf de realisatie van het tot in 2005 aan Aquafin opgedragen investeringsprogramma beperken we de investeringen aan de gewestelijke waterzuiveringsinfrastructuur tot de instands- en optimalisatiewerken overeenkomstig de ESR-norm (buiten de overheid).
- We bakenen de zuiveringszones prioritair af. Daarna stelt elke gemeente, al dan niet in het kader van intergemeentelijke samenwerking, een gebiedsdekkend gemeentelijk uitvoeringsplan op. Vóór 31 december 2005 laten de gemeenten een gedetailleerde modelleringsstudie van de waterafvoer tot op het niveau van de straatriolering (niveau 4) uitvoeren. Het Vlaamse Gewest geeft daartoe een financiële incentive en houdt toezicht op de bovengemeentelijke coördinatie.
- Op korte termijn onderhandelen we met nv Aquafin en haar aandeelhouders een nieuwe beheersovereenkomst. Volgende items nemen we op in de nieuwe beheersovereenkomst: een schema dat in overeenstemming is met de E.U reglementering, een ecologische resultaatsverbintenis, de vereiste van kostenefficiëntie, een sluitend financieel raam en regulering.
- We zorgen ervoor dat de drinkwatermaatschappijen een geïntegreerde factuur maken waarin de vergoeding voor de waterzuivering is opgenomen. Zo maken we de

vergoeding voor de waterzuivering van rioollozende bedrijven fiscaal aftrekbaar en realiseert Vlaanderen een belangrijke BTW-besparing.

- We zoeken naar mechanismen om de gemeenten via alternatieve financiering bijkomend te ondersteunen met het oog op de verhoging van de aansluitingsgraad van de gemeentelijke rioleringen op de waterzuiveringsstations. We geven voorrang aan de investeringen met grootste positieve impact op de zuiveringsgraad. De gemeenten kunnen deze opdracht zelf invullen of via intergemeentelijke samenwerking. Tegelijk maken we afspraken over de realisatie van de afkoppelplicht voor hemelwater en over het toezicht op de aankoppeling bij particulieren.
- We beperken het aanboren van de grondwatervoorraden zoveel als mogelijk. We beperken het gebruik van grondwater tot die toepassingen waar het onontbeerlijk is voor het productieproces. We stimuleren het onderzoek naar alternatieven om het gebruik van grondwater te sparen (grijswatercircuit)

D. MILIEU EN GEZONDHEID

- We willen de voortrekkersrol van Vlaanderen in het onderzoek naar milieu en gezondheid behouden en onderschrijven de doelstellingen van het Actieplan Milieu en Gezondheid van de Europese Commissie (2004 – 2010). Dit vormt de basis voor het te ontwikkelen beleid. We besteden bijzondere aandacht aan het terugdringen van stoffen die de werking en de aanmaak van hormonen in het lichaam verstoren.

E. BODEMSANERING

- We pakken de problematiek van de vervuilde bedrijfsgronden beter aan door een optimale samenwerking en kostendeling tussen de Vlaamse overheid, de gemeenten en de private sector. We zorgen voor kortere en efficiëntere procedures met minder vormvereisten, zonder dat dit de kwaliteit van de sanering aantast. We realiseren een scheiding tussen actor - en regisseursrol. De regisseursrol vertrouwen we toe aan OVAM. We evalueren de werking van OVAM terzake. Er worden maatregelen genomen opdat de lasten en kosten voor "onschuldige" bezitters worden verminderd. Daartoe wordt onder meer tijdens de sanering de leegstandheffing gestuit. Tevens worden in de fase van het beschrijvend bodemonderzoek de kosten en afspraken zo vroeg mogelijk bekend gemaakt. Inzake cofinanciering worden er meer flexibele regels ingevoerd voor bepaalde types van bodemvervuiling. We realiseren een vlugge sanering van vervuilde gronden met gezondheidsrisico's. We richten een apart fonds op, binnen PMV, voor de versnelde sanering en heringebruikneming van vervuilde bedrijfsgronden.
- De kosten voor de sanering van gronden, vervuild door onder meer lekkende (huisbrand)olietanks, worden gefinancierd via sectorfondsen. We verbeteren de werking van het intergemeentelijke sectorfonds BOFAS voor vervuilde tankstations.
- We evalueren het bodemsaneringsdecreet met het oog op een betere toepassing ervan. We voegen een hoofdstuk toe over bodembescherming. We zorgen ervoor dat OVAM de beroepen sneller afhandelt.

F. AFVAL

- We dringen de totale hoeveelheid afval en in het bijzonder de hoeveelheid restafval verder terug. We hanteren het principe van de internalisering van de afvalkosten als uitgangspunt voor het Vlaams afvalbeleid.
- Voor 1 januari 2008 wordt de forfaitaire huisvuilbelasting hervormd in een afvalheffing op basis van een redelijke toepassing van het principe "de vervuiler betaalt" met de mogelijkheid tot sociale correctie. Het gedeelte dat niet individueel wordt aangerekend, komt uit de algemene middelen. Er wordt op toegezien dat de huidige bestaande forfaitaire regelingen voor huisvuil niet verschoven worden naar andere forfaitaire belastingen.
- We geven het goede voorbeeld en kopen milieuvriendelijke producten, geproduceerd in menswaardige omstandigheden, aan een vergelijkbare kostprijs en met een gelijkwaardige levensduur. De overheden laten milieuaudits uitvoeren en voeren de aanbevelingen uit.
- We maken de sorteerregels zo eenvoudig en transparant mogelijk. Op die manier willen we ook het sluikstorten maximaal beperken.
- We stimuleren erkende kringloopcentra verder om hun bijdrage te leveren op het vlak van sociale tewerkstelling en het hergebruik van goederen.
- We stimuleren het verder gebruik van milieubeleidsovereenkomsten voor duidelijk onderscheiden categorieën van afvalstoffen. Zo komen we tegemoet aan het principe van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

G. HANDHAVING

- We realiseren een milieuhandhavingsdecreet op basis van de uitgevoerde studies van de KUL en de UG en voorzien in een verruiming van de mogelijkheden om administratief te handhaven met eerbied voor de rechten van de verdediging.

H. ENERGIE

- We passen het recent goedgekeurde Vlaamse allocatieplan voor CO₂ emissierechten toe. We evalueren het in functie van de eventuele bemerkingen van de E.U. Commissie.
- Bij verdere invulling van het klimaatbeleid zullen we er over waken dat Vlaanderen zowel in Europese als in Belgische context geen overmatige last moet dragen.
- Voor de toepassing van de flexibele mechanismen zal Vlaanderen de principes zoals afgesproken op het overlegcomité van 8 maart 2004 met betrekking tot de federale overheid voor zichzelf toepassen. Dit betekent dat men in de eerste plaats gebruik zal maken van Joint Implementation en Clean Development Mechanisms maar dat de aankoop van emissierechten onder bepaalde voorwaarden niet uitgesloten wordt. Er wordt een technisch comité opgericht dat de regering hierbij moet adviseren.
- We stimuleren investeringen in energie-efficiëntie.

- We kiezen resoluut voor een groter aandeel hernieuwbare energie uit windenergie, biomassa, zonne-energie. We stimuleren gemeenten, provincies én ondernemingen om een maximaal aandeel hernieuwbare energieproductie op hun grondgebied mogelijk te maken. We kiezen voor een realistische toename om, zoals de Europese doelstelling, te streven naar 6%.
- In de loop van 2006 leggen we de groenestroomdoelstellingen vast voor de periode tot 2018.
- We stimuleren onderzoek en investeringen in en het gebruik van hernieuwbare energie.
- Vanaf 2005 zullen we warmtekrachtkoppeling (WKK) extra ondersteunen door de invoering van een systeem van warmtekrachtcertificaten met respect voor het Europees concurrentierecht. De bestaande warmtekracht certificaten zullen verlengd worden. Bij een positieve evaluatie kunnen we de doelstellingen verhogen voor de periode 2008-2013 en leggen we nieuwe doelstellingen vast voor de periode 2014-2018.
- Het is onze ambitie dat tegen 2010 25% van de elektriciteitsleveringen milieuvriendelijk worden opgewekt uit hernieuwbare energie of WarmteKrachtKoppeling (WKK). Alle binnenlandse geïnstalleerde warmtekrachtinstallaties blijven hiervoor onbeperkt in de tijd meetellen.
- In uitvoering van het Vlaams Klimaatsbeleidsplan gaan we voor een verdere vermindering van het energieverbruik van de gezinnen met 7,5% tegen 2010 in vergelijking tot 1999. We nemen maatregelen met het oog op een verhoging van de energie-efficiëntie in de industrie en in de dienstensector tegen 2010 in vergelijking tot 2004. We doen dit via de ondersteuning van isolatie van bestaande woningen, de aankoop van energie-efficiënte huishoudtoestellen, resultaatsverplichtingen voor de elektriciteitsnetbeheerders, het opzetten van derde partijfinancieringssystemen met de netbeheerders, benchmarking- en auditconvenanten met bedrijven,...
- We maken een energie – en milieubalans op bij elke verbouwing of nieuwbouw van een overheidsgebouw. Voor alle grote overheidsgebouwen houden we een energieboekhouding bij en voeren we een energie-audit uit.
- Vanaf 2006 voeren we een energieprestatieregelgeving in voor gebouwen. Vanaf 2006 voeren we energieprestatiecertificaten in voor nieuwe woningen. En, vanaf 2008 voor bestaande woningen die verhuurd of verkocht worden. We doen de energieprestatie-eisen op nieuwbouw en vernieuwbouw eerbiedigen. Gekoppeld aan de energieprestatiecertificaten verlagen we het gewestelijk aandeel in de onroerende voorheffing voor lage-energiewoningen.
- Met het oog op een coherent energiebeleid bepleiten we een overdracht van de bevoegdheid inzake energietarieven. Om tot een betere werking van de vrijgemaakte elektriciteitsmarkt te komen dringen wij dringen bij de federale overheid aan op effectieve maatregelen om het aanbod aan vrij beschikbare elektriciteit op de markt te verhogen.
- We blijven alert voor de elektriciteitsprijs en stoppen met het verhogen van de energierekening via het doorrekenen van nieuwe initiatieven in de distributievergoeding.
- We verhogen de inspanningen om mensen te informeren over de vrijmaking van de energiemarkt. Desgevallend leggen we aan de netbeheerders en de leveranciers verplichtingen op m.b.t. het verduidelijken en leesbaar maken van de energiefacturen

en contractvoorwaarden, optimale dienstverlening en klantvriendelijke klachtenbehandeling.

- We maken een actieplan om de aardgasnetten versneld uit te breiden. Onze doelstelling is een aansluitbaarheidsgraad in woongebieden van 95% in 2010 en van 100% in 2020. Dit gebeurt in overleg met de sector.

XIII. BRUSSEL

BRUSSEL IS EN BLIJFT DE HOOFDSTAD VAN VLAANDEREN

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent een grote culturele diversiteit waarbinnen de interculturele dynamiek versterking verdient, evenals de participatie aan het publieke leven.. Dit is het gevolg van de internationalisering, de demografische ontwikkelingen in de samenstelling van de Brusselse bevolking maar ook van de gewijzigde verhouding tussen Nederlandstalige en Franstalige taalgroepen.

De Brusselse Vlamingen, èn alle Brusselaars die daarvoor kiezen, maken integraal deel uit van de Vlaamse Gemeenschap. Vlaanderen zal ten volle zijn bevoegdheden waarmaken in de hoofdstad en erop toezien dat het Vlaamse beleid niet stopt aan de gewestgrenzen maar onverkort toegepast wordt in Brussel.

- We toetsen alle Vlaamse decreet- en regelgeving op hun toepasbaarheid in Brussel en hun effect op de band met Vlaanderen. Waar nodig lassen we specifieke Brussel-paragrafen in en/of voorzien we in de nodige middelen om een aangepast beleid te ontwikkelen (rechtstreeks of via de Vlaamse Gemeenschapscommissie). Deze "Brusseltoets" gebeurt voor elk beleidsdomein door de verantwoordelijke minister. Waar mogelijk loopt de Brussel-toets in overleg met de VGC. Voor de coördinatie op regeeringsniveau zorgt de minister bevoegd voor hoofdstedelijke aangelegenheden.
- We zetten de inspanningen verder voor de Vlaamse voorzieningen. Zo stellen we deze meer open voor alle bewoners van de stad én voor de andere gebruikers (Vlaamse pendelaars, de Vlamingen uit de rand, ...) ervan. We hanteren de 30%-norm ten aanzien van Brussel. Dit betekent dat we 300.000 Brusselaars als het doelpubliek voor ons beleid beschouwen. We toetsen alle sectoren waarin Vlaanderen rechtstreeks, of via de VGC, bevoegdheden uitoefent in Brussel, en de daarvoor bestemde middelen, aan deze norm. Jaarlijks evalueren we de vastleggingsmachtiging van het Vlaams-Brusselfonds aan de hand van deze norm. Zo versterken we de Vlaamse aanwezigheid in Brussel via de kwantiteit en de kwaliteit van haar instellingen.
- We erkennen de Vlaamse Gemeenschapscommissie als prioritaire partner in het beleid. We voeren een structureel en regelmatig overleg met het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Zo realiseren we een optimale beleidsafstemming, lossen we knelpunten op en versterken we de impact van het Vlaamse beleid in Brussel. Aan de hand van een kerntakendebat bakenen we de respectieve inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheden van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC duidelijk af. In het licht hiervan passen we ook de algemene dotatie van de VGC aan. We versterken de structurele samenwerking en informatiedoorstroming tussen de administratie van de Vlaamse Gemeenschap en de VGC-administratie.
- We zetten ons actief in opdat Brussel een doorleefd tweetalige hoofdstad wordt. We ontwikkelen een taalpromotiebeleid in overleg en samenwerking met de actoren op het terrein, en met de VGC. Op korte termijn maken we een inventaris van de bestaande klachtenmeldpunten en –procedures m.b.t. de naleving van de taalwetgeving. Op basis daarvan werken we een laagdrempelig en vlot mechanisme uit om taalklachten en mistoestanden i.v.m. de taalwetgeving te registreren èn actief op te volgen. Dit mechanisme zal functioneren als een taalombudsdienst die niet alleen problemen registreert maar ook actief helpt zoeken naar oplossingen.

- We maken werk van de uitbouw van het kapitale netwerk dat Vlaanderen en zijn hoofdstad bindt, ook op sociaal-economisch vlak. We bouwen een structurele samenwerking uit met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de domeinen milieu, verkeer, openbaar vervoer, beroepsopleiding en tewerkstelling en andere beleidsdomeinen waarop dit een meerwaarde kan bieden voor alle Vlamingen en alle Brusselaars. Waar nodig actualiseren en versterken we de bestaande samenwerkingsakkoorden.
- Ook in de andere beleidsdomeinen voeren we een specifiek Brusselbeleid.
- We realiseren een strategisch plan om het aanbod aan Vlaamse welzijns- en gezondheidsvoorzieningen in Brussel uit te bouwen, in het bijzonder voor het aanbod aan thuiszorg en ouderenzorg. In overleg met verenigingen van Nederlandstalige medici en zorgverstrekkers, maken we werk van de uitbouw van de eerstelijnszorg, met prioritaire aandacht voor de realisatie van het Nederlandstalig virtueel zorgnetwerk. We onderzoeken de nood en de haalbaarheid van een tweede Vlaams ziekenhuis in Brussel.
- In overleg met de VGC, voegen we een Brussel-hoofdstuk toe aan het decreet lokaal sociaal beleid. We maken het decreet maximaal toepasbaar in de hoofdstad. We optimaliseren de Vlaamse zorgverzekering in Brussel.
- We zorgen voor een aangepaste uitvoering van het inburgeringsbeleid in Brussel. Hierbij houden we rekening met de onmogelijkheid om de gemeentebesturen tot samenwerking te verplichten en de bijzondere situatie op het terrein (meertalige omgeving).
- We realiseren een coherent beleid ter ondersteuning van het Brussels nederlandstalig onderwijs. We groeperen de in het verleden genomen maatregelen (bv. voorrangbeleid) en nieuwe maatregelen in een Brusseldecreeet inzake onderwijs. In dit onderwijsactieplan nemen we maatregelen op om ouders te wijzen op het belang van het gebruik van het Nederlands door hun kinderen ook buiten de school en buiten de lesuren. We maken creatieve experimenten inzake taalversterkend onderwijs of een taalbad mogelijk.
- We breiden het Vlaamse aanbod inzake beroepsopleiding in Brussel uit en maken het zichtbaarder, ook ten aanzien van doelgroepen zoals nieuwkomers die een inburgeringstraject volgen. Ook de taalopleidingen voor werknemers en werkzoekenden breiden we uit.
- Van het Vlaams-Nederlands Huis te Brussel verlangen we dat het een belangrijke bijdrage levert aan de promotie van de Nederlandse taal en cultuur bij de internationale gemeenschap. Het heeft hiertoe een drievoudige functie : debat en ontmoeting over actuele culturele en maatschappelijke problemen in Europa; informatie over de Nederlandse taal en de Nederlands-Vlaamse cultuur en samenleving; presentatie van die taal en cultuur aan Europa.
- We wenden de internationale positie van Brussel aan als forum voor een professionele meertalige communicatiecampagne gericht tot de brede internationale gemeenschap.
- Op basis van een behoeftenonderzoek werken we een sportinfrastructuurplan voor Brussel uit ten behoeve van de topsport en de brede sportparticipatie.
- We ondersteunen een gezamenlijke promotie van de Vlaamse gemeenschapscentra uit Brussel en de rand met het oog op een betere bekendmaking van het Vlaams cultureel aanbod.

XIV. DE VLAAMSE RAND EN DE FACILITEITENGEMEENTEN VERDIENEN MEER AANDACHT

De Vlaamse regering versterkt de Vlaamse aanwezigheid in de Vlaamse rand en de faciliteitengemeenten. De horizontale bevoegdheid over het beleid in de Vlaamse rand wordt toegekend aan één minister die een beleid voert, in samenwerking met de functioneel bevoegde ministers, zowel m.b.t. de bevordering van het Nederlandstalig karakter van de Rand als de bevordering van de levenskwaliteit in de Rand op het vlak van huisvesting, welzijn, onderwijs, cultuur, natuur en leefmilieu.

- We houden bij de regelgeving in alle beleidsdomeinen rekening met de effecten ervan in de Vlaamse rand rekening houdend met de eigen, specifieke situatie van elke gemeente uit de Vlaamse rand. Hiertoe plegen we met alle betrokken beleidsactoren, inclusief het middenveld en het verenigingsleven, regelmatig overleg om gezamenlijke prioriteiten te bepalen. De vzw De Rand is onze belangrijkste instrument in de uitvoering van het beleid voor de Vlaamse rand.
- We stimuleren de faciliteitengemeenten om zich in te schrijven in het beleid van de Vlaamse Gemeenschap en om alle Vlaamse decreten op een volwaardige manier toe te passen.
- De regeringspartijen engageren zich daarenboven tot de onmiddellijke splitsing van het kiesarrondissement en het gerechtelijke arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde door de goedkeuring van een gemeenschappelijk wetsvoorstel in het federale parlement.
- We bouwen een degelijk onthaal- en communicatiebeleid voor de anderstaligen uit. De rol van de vzw De Rand in dit onthaalbeleid wordt versterkt. Aan de Nederlandstalige scholen in de Rand wordt bijkomende ondersteuning en begeleiding verleend om anderstalige kinderen goed te kunnen integreren, met behoud van een kwalitatief hoogstaand Nederlandstalig onderwijs voor de Vlaamse kinderen.
- De Vlaamse regering zal zorgen voor een marktconforme ondersteuning van Ring-TV via de vzw De Rand met als doel bij te dragen tot de versterking van het Vlaams karakter van de rand.
- We zien toe dat het Nederlandstalig karakter van de Rand, conform de (taal)wetgeving wordt gerespecteerd. We nemen maatregelen met het oog op een vernederlandsing van het straatbeeld.
- In de Vlaamse rand zal een onderwijsactieplan worden uitgevoerd, dat naast een voorrangbeleid inzake inschrijving in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, onder meer, ook maatregelen omvat tot sensibilisering van de ouders omtrent het belang van het gebruik van het Nederlands door hun kinderen ook buiten de school en buiten de lesuren. Tevens zullen creatieve experimenten inzake taalversterkend onderwijs of een talenbad mogelijk worden gemaakt.
- De Vlaamse regering verbindt er zich toe om onder geen enkel beding het Minderhedenverdrag te ratificeren.

- We versterken de inspanningen op het vlak van huisvestings- en grondbeleid in de Vlaamse Rand, met bijzondere aandacht voor de faciliteitengemeenten, zodat de blijvende prijsstijgingen voor bouwgronden en de toenemende verfransingsdruk worden teruggeschroefd. Teneinde betere resultaten te bereiken op het vlak van betaalbaar wonen in de Vlaamse rand zal de werking van Vlabinvest worden geheroriënteerd. We breiden het werkingsgebied van Vlabinvest uit tot het grondgebied van het arrondissement Halle-Vilvoorde en de gemeenten Kortenberg, Bertem, Huldenberg en Tervuren. We kennen het recht op voorkoop toe aan Vlabinvest. We versoepelen de voorwaarden om beroep te kunnen doen op een woning/appartement van Vlabinvest en we verruimen de werking van Vlabinvest tot woongelegenheden en kwaliteitsvolle huisvesting met een semi-sociaal karakter. Hierbij stimuleren we een betere samenwerking met sociale huisvestingsmaatschappijen en exploreren we de mogelijkheden inzake privaatsamenwerking. Naast renovatiekredieten, verleent de Vlaamse huisvestingsmaatschappij ook woonkredieten voor de aankoop van een bestaande woning in privaat bezit voor eenieder die een binding kan bewijzen met de Vlaamse rand.
- We verbinden ons ertoe om tegen 1 januari 2006 een oplossing te vinden voor de problematiek van de pedagogische - en taalinspectie in het Franstalig faciliteitenonderwijs. Daarenboven moet de Franse gemeenschap voldoen aan haar wettelijke verplichting tot financiering van de Vlaamse school in Komen. Anders zal de Vlaamse Gemeenschap eenzijdig maatregelen nemen.
- Om de groene ruimtes in de rand rond Brussel te vrijwaren en open te stellen voor het publiek zetten we, in samenwerking met de lokale besturen, een geïntegreerd NatuurCultuur project op, vertrekkend van het huidige Breughelproject. Een actieplan om in de Rand een grote hoeveelheid groene percelen te verwerven zal worden uitgewerkt.

XV. VLAANDEREN IN EUROPA EN IN DE WERELD

We versterken de aanwezigheid van Vlaanderen in Europa en in de wereld . Dit blijkt uit de mate waarin Vlaanderen inhoudelijk kan wegen op de Europese besluitvorming, haar buitenlands beleid vormgeeft *en haar economisch aandeel in de wereld opvoert*. We plaatsen Vlaanderen op de wereldkaart, ontwikkelen een globaal politiek concept voor het Vlaams buitenlands beleid en investeren in de kwaliteit van ons internationaal optreden. Vlaanderen moet zwaarder wegen op de Belgische buitenlandse politiek via agendering van standpunten op de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid.

We gaan voor groeiende samenwerking met een aantal goedgekozen landen en regio's en met de multilaterale organisaties, met respect voor de mensenrechten en gebaseerd op de universele waarden inzake rechtstaat, democratie, conflictbeheersing.

In dit eigen Vlaams buitenlands beleid is één Vlaams minister bevoegd voor Buitenlandse Aangelegenheden een belangrijke hefboom om beleidsafstemming tot stand te brengen op het vlak van buitenlandse betrekkingen, Europese zaken en ontwikkelings-samenwerking.

A. EUROPESE UNIE

- We behartigen pro-actief de Vlaamse belangen op het Europese forum, anticiperen maximaal op de kansen die zich in de EU aanbieden en zorgen voor een goede coördinatie van het beleid m.b.t. de EU.
- We schenken bijzondere aandacht aan voor Vlaanderen concrete dossiers: het multilateraal handelsbeleid, de problematiek van de Diensten voor Algemeen (Economisch) Belang, het ontwerp van Dienstenrichtlijn, de beheerswijze van lokale openbare diensten, de versnelde omzetting van Europese wetgeving, de financiële perspectieven van de EU 2007-2013, het toekomstig Europees cohesie- en structuurbeleid na 2006 en tenslotte het bewaken van het talenregime binnen de veranderde Europese context in het kader van de uitbreiding.
- We streven bovendien heel actief naar een eigen inbreng van de regio's met wetgevende bevoegdheden binnen het Europees besluitvormingsproces, in het raam van REGLEG (netwerk van regio's met wetgevende bevoegdheden). Er wordt gestreefd naar de erkenning van Vlaanderen als bijzondere constitutionele regio in Europa. Dit moet zijn vertaling krijgen in de Europese structuren en meer bepaald in de besluitvorming in de Ministerraden, in de toegang naar het vroeg waarschuwingssysteem inzake subsidiariteit en de rechtstreekse toegang tot het Hof van Justitie. De Vlaamse regering wil tevens dat de Vlamingen minstens voor hun eigen bevoegdheden een rechtstreekse stem krijgen aan de Europese tafel (split-vote).
- Met het oog op zowel de huidige als op de toekomstige uitbreidingen van de EU en om een betere samenwerking met de vertegenwoordigers uit de andere lidstaten en regio's alsook met de instellingen van de EU te kunnen verwezenlijken, wordt er, los van de bestaande structuren, een Vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de EU opgericht, die met alle bestaande krachten in Vlaanderen kan samenwerken, rechtstreeks ressorteert onder de Minister-President en over de nodige middelen en

personeel beschikt om een werkelijke vertegenwoordiging uit te bouwen op alle vlakken.

- We versterken onze samenwerking met partnerregio's en regionale organisaties. We zoeken bij voorkeur naar internationale allianties met andere naties die binnen de grotere staten de weg naar politieke zelfstandigheid ingeslagen zijn (Schotland, Catalonië, ...) en met kleinere nieuwe EU-lidstaten (Baltische staten, Slovenië, Tsjechië...).
- We zorgen voor een dynamisch beleid t.a.v. de nieuwe EU-lidstaten. De nodige aandacht zal ook uitgaan naar de nieuwe Europese buitengrens.
- We zien het ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking als draaischijf tussen de diverse departementen. Het zorgt voor de nodige coördinatie en het intern overleg om met een coherent standpunt te komen t.a.v. de EU. Maandelijks wordt op de agenda van de Vlaamse regering een stand van zaken geagendeerd i.v.m. belangrijke Europese aangelegenheden en/of dossiers.

B. BILATERAAL BUITENLANDS BELEID

- We voeren een actief buurlandenbeleid, met Nederland als bevoorrechte partner. Alle bestaande instrumenten (op gebied van grensoverschrijdende samenwerking, economie, taal en cultuur, onderwijs, wetenschap, enz.) benutten we maximaal. In het raam van goed nabuurschap werken we aan een oplossing voor de dossiers van de verdieping van de Westerschelde, de aanleg van de IJzeren Rijn en de Seine-Scheldeverbinding.
- Wij ondersteunen grensoverschrijdende samenwerking (o.a. in het kader van Europese Interregprogramma's) tussen regio's en groepen van gemeenten.
- De samenwerking tussen Noord-Frankrijk en Vlaanderen wordt structureel versterkt. Het voorstel inzake de uitbouw van een Europees district wordt onderzocht.
- Naar aanleiding van het aflopen van het Beneluxverdrag in 2010, streeft Vlaanderen naar een grotere regionale betrokkenheid bij de verderzetting van deze samenwerking.

C. INTERNATIONALE SAMENWERKING

- We zullen een actieve bijdrage leveren aan de 0,7%-norm inzake ontwikkelingssamenwerking en aan de Europese en internationale engagementen inzake duurzame ontwikkeling.
- We realiseren een kaderdecreet op de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking waarin de visie, doelstellingen, keuzecriteria, instrumenten en evaluatiemechanismen van deze samenwerking worden verduidelijkt. De bestaande decreten (educatie, waarborgverlening, gemeentelijke convenanten) integreren we in dit kaderdecreet. Zo realiseren we een grotere coherentie.
- We stemmen het Vlaams ontwikkelingsbeleid af op internationale akkoorden (bv. Millenniumdoelstellingen) en internationale ontwikkelingen. De toenemende globalisering verplicht Vlaanderen om een actieve rol te spelen m.b.t. internationale vraagstukken zoals handel, migratie, milieu... De Vlaamse overheid zal actief

meewerken binnen de UNESCO aan de opstelling van een conceptconventie over culturele verscheidenheid.

- We zorgen voor een capaciteitsopbouw bij het ministerie van Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking, waarbij gebruik gemaakt wordt van reeds bestaande operationele ervaring, zoals bij het VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand). We streven er naar om in onze samenwerking met de ontwikkelingslanden de markttoegang van de producten uit die landen te bevorderen. We richten daartoe een helpdesk Import Vlaanderen voor Ontwikkelingslanden op.
- De geografische focus van het internationaal ontwikkelingsbeleid ligt op Zuidelijk Afrika.

D. INTERNATIONAAL ECONOMISCH BELEID

- Vlaanderen gaat de Vlaamse export actief ondersteunen. Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen – het instrument dat werd opgericht om de export te stimuleren en het aantrekken van investeringen te bevorderen – is daarbij in eerste instantie een dienstverlenende entiteit voor de Vlaamse bedrijven en dit in samenwerking met de andere publieke en privé-actoren. Bijzondere aandacht gaat uit naar de KMO's. Er wordt gezorgd voor een geïntegreerde aanpak voor het aantrekken van investeringen in Vlaanderen.
- Inzake het beleid ter stimulering van het internationaal ondernemen stelt Vlaanderen zich tot objectief om zijn economisch aandeel (hetzij door uitvoer, hetzij door investeringen ter plaatse of andere samenwerkingsverbanden in de verschillende werelddelen), tegen 2009 significant op te voeren.
- De focus van Vlaanderen voor het aantrekken van investeerders richt zich niet langer enkel op Noord-Amerika en Japan, maar ook West-Europa, Korea, Taiwan, Australië, Nieuw-Zeeland, Singapore en tenslotte China en India.
- Tenslotte wil Vlaanderen erkend zijn als een topregio inzake creatieve en kenniseconomie. Het project Flanders DC (Flanders, District of Creativity) wil een open samenwerkingsverband uitbouwen met andere regio's rond het thema creativiteit als bron voor innovatie en versterking van de regionale concurrentiekracht.

E. BELEID INZAKE UITVOER VAN WAPENS

- We hanteren voor de toekenning van vergunningen voor wapenexport een dubbele toets: een economische toets en een toetsing aan het respect voor de mensenrechten en aandacht voor conflictbeheersing, uiteraard met volle respect van de Europese en internationale gedragsregels. We stellen een transparant Vlaams decreet op betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie. Dit decreet zet de EU gedragscode om en zal een performante controle van de wapenexport en het eindgebruik mogelijk maken.
- Inzake wapenexport wordt een beperkte administratieve cel binnen het beleidsdomein BBIS uitgebouwd. Met de federale overheid en de andere gewesten wordt een taakverdeling afgesproken m.b.t. de vertegenwoordiging in de verschillende internationale fora.

XVI. MEER VLAANDEREN

Om Vlaanderen degelijk te kunnen besturen en de ambities uit het regeerakkoord ten volle waar te maken, heeft Vlaanderen meer bevoegdheden nodig. De Vlaamse regering zal streven naar een aanpassing van de bevoegdheidsverdeling tussen het federale en het Vlaamse niveau. Deze aanpassingen moeten de bestuurskracht van alle instellingen versterken. Onze uitgangspunten zijn verantwoordelijkheid, subsidiariteit en objectieve solidariteit.

Naast de doelstellingen zoals geformuleerd in de inleiding, wensen we ook volgende concrete hervormingen te realiseren:

Meer fiscale en financiële autonomie

- De Vlaamse regering onderzoekt op welke manier zij de volledige bevoegdheid over haar gewestbelastingen, inclusief de inning, efficiënt kan opnemen.

Werkgelegenheidsbeleid

- Het sluiten van samenwerkingsakkoorden om de werkloosheidsuitkeringen te activeren met het oog op de uitbouw van een sociale economie.
- De autonome besteding en de indexering van bestaande trekkingsrechten inzake werkloosheid.
- Het scheppen van een decretaal kader om de Vlaamse sociale akkoorden voor Vlaamse bevoegdheden algemeen bindend te verklaren.
- Controle en toezicht op de uitzendarbeid.
- Wat vorming betreft, de overheveling van het betaalde educatief verlof, het industrieel leerlingenwezen en de opleiding in bedrijven.

Economie

- De overheveling van de bevoegdheden van het sociaal-economisch comité van de distributie.
- De overheveling van alle instrumenten ter ontwikkeling van het zelfstandig ondernemerschap naar de gewesten.

Vervoer en mobiliteit

- De volwaardige aanwezigheid van de gewesten in het bestuur van de NMBS.
- De gewesten moeten voor hun specifieke verkeersveiligheidsproblematiek aanvullende regels kunnen uitdiepen aangaande verkeersreglementering en regels van algemene politie.
- De volledige reglementering in verband met de binnenvaart moet overgeheveld worden.
- Het beheer van de luchthaven van Zaventem is een gewestelijke bevoegdheid.

Energiebeleid

- Eigen regulering van de nu reeds toegewezen energiedomeinen.
- Overheveling van het beslissingsrecht over de vaststelling van de tarieven en de technische aansluitingsvoorwaarden voor de beleidsdomeinen die tot de bevoegdheid van de deelgebieden behoren (distributie, rationeel energiegebruik, decentrale

productie). Het controlecomité voor de elektriciteit en het gas moet omgebouwd worden tot een onafhankelijk orgaan met twee kamers.

Statistiek

- De organisatie en uitbouw van een eigen beleid voor de statistiek.

Milieuheffingen

- De verdeling, op basis van hun bevoegdheden, tussen de gewesten en de federale overheid, van de opbrengst van een eventuele energieheffing binnen een Europese context.

Constitutieve autonomie

- Uitbreiding tot meer autonomie inzake de organisatie van de eigen instellingen.

Ambtenarenzaken

- Autonomie over de organisatie van een eigen personeelsbeleid, waarbij ook het APKB ter discussie staat.

Telecommunicatie

- Het BIPT wordt omgevormd tot een onafhankelijk instituut waarin de federale staat en de verschillende deelstaten gelijkwaardig in het beheer vertegenwoordigd zijn.

Ontwikkelingssamenwerking

- Het voeren van een eigen ontwikkelingsbeleid, in het verlengde van de eigen bevoegdheden.
- De overheveling van het federale niveau naar de gemeenschappen en gewesten van financiële middelen die de federale overheid besteedt aan de ontwikkelingssamenwerking die in het verlengde van de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten ligt.

Brussel

- De gewaarborgde vertegenwoordiging en tevens effectieve en evenwichtige beleidsparticipatie van beide taalgroepen op alle beleidsniveaus.
- De optie voor het principe van tweetalige ambtenaren in plaats van tweetalige diensten.
- De invoering van de goedkeuringsvoogdij met betrekking tot de lokale besturen.

Varia

- Het recht en het instrumentarium om te onteigenen voor wat de eigen bevoegdheden betreft.
- Een eigen Inspectie van Financiën.
- De deblokking van de overdracht van goederen van de federale overheid naar de gemeenschappen en gewesten.
- Afspraken omtrent de verdeling van zendfrequenties.
- Bij het Vlaams Parlement hoort een Rekenhof. In afwachting van een wijziging van de Grondwet moet de structuur van het Rekenhof beter aansluiten bij de federale staatsstructuur.
- De overheveling van de concipiëring en de controle van de boekhouding.

- De mogelijkheid tot beroep van de Rekenplichtigen van de Vlaamse administratie bij het Vlaams Parlement.
- De betrokkenheid van de gemeenschappen en gewesten bij de bepaling en de coördinatie van het vervolgingsbeleid voor de aangelegenheden waarvoor ze regelgevend bevoegd zijn.
- Het volledige justitiële welzijnsbeleid komt toe aan de gemeenschappen.

Met het oog op meer homogene bevoegdheidspakketten en noodzakelijke hefbomen voor een beter bestuur, zal de Vlaamse regering ook de overdracht van andere aangelegenheden naar Vlaanderen verdedigen.

- De overdracht van het jeugdsanctierecht.
- De splitsing van het Fonds voor Collectieve Uitrusting Diensten (FCUD).
- Verkeersveiligheid met inbegrip van het verkeersreglement en boetefonds.
- Het rampenfonds en de rampenverzekering.
- De organisatie van en het beleid inzake civiele bescherming, brandweer en de organisatie van het OCMW.
- De volledige overdracht van de taalinspectie en de pedagogische inspectie van de faciliteitenscholen.
- Het beleid inzake de grote handelsvestigingen.
- Het kadaster.

We ondersteunen het Vlaams karakter van Voeren en van de andere taalgrensgemeenten.
